„Miss Universe“ şi „Miss România“ vizitează magazinele „Solavici“

din Strada Lipscani

(Stânga sus) **„MISS UNIVERSE“ în faţa Magazinelor** „Solavici“ **împreună cu regisorul** Jean Mihail * **şi operatorul** Tudor Posmantir ** **după luarea scenelor din filmul** „Viaţa unui oraş“, **a cărui premieră va avea loc în Octombrie a. c.**

„Solavici“
(Dreapta sus) **„MISS UNIVERSE“ şi „MISS ROMÂNIA“ în interiorul Magazinelor „Solavici“**

(Jos) **Miss-ele sunt aclamate de un numeros public—care staţionează în stradă, — la plecarea din Magazine.**

O statuă curioasă

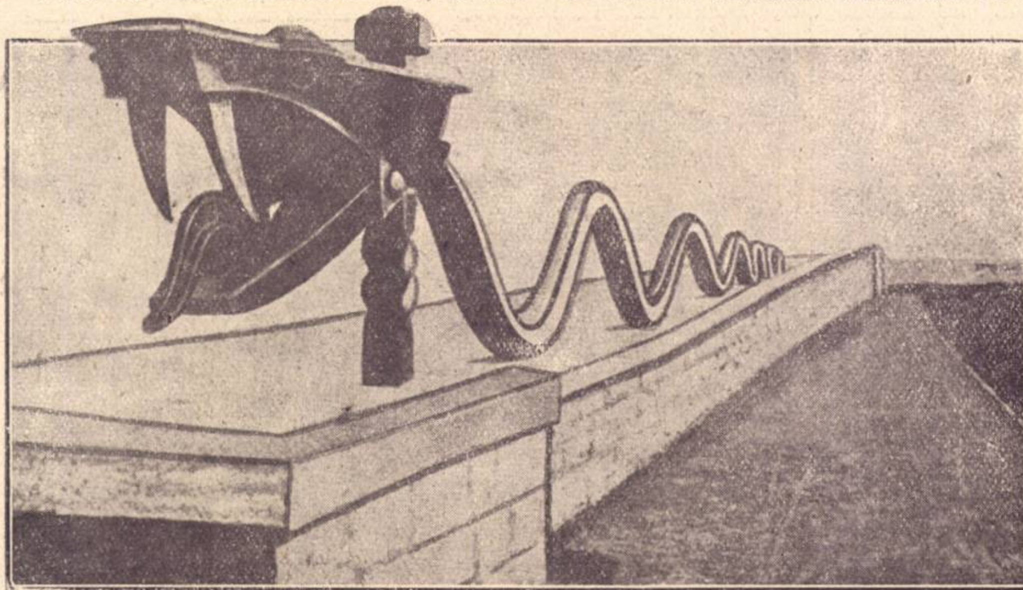
Se știe că Germania este faimoasă pentru numărul și varietatea statuelor care împodobesc parcurile, clădirile municipale și piețele publice ale orașelor și orășelelor. Dar de-alungul și de-alatul țării nu se va găsi desigur o statue mai curioasă decât aceea numită **„Balaurul din Düsseldorf“.**

Acest monument fabricat din fier, nu este cât după ce lăsau în urmă jale și prăpăd.

O bară grea de fier susține capul balaurului, deasupra soclului de piatră, pe care este așezat.

Prin aceasta, düsseldorf-enii își arată mânia și par'că vor să impresioneze fluviul, care străbate prospera lor comună.

Desenatorul curiosului monument s'a în-

interesant numai pentru semnificația lui, ci și pentru felul curios cum a fost executat.

Rolul statuei este să simbolizeze greu câștigata victorie a cetățenilor din Düsseldorf, asupra apelor, care, de când orașul a fost fondat, au năvălit de nenumărate ori, cu furie, în oraș — și nu se retrăgeau de-

depărtat radical de stilul statuar obișnuit, pe care-l găsim în republica Germaniei. A combinat vederile moderne cu acelea ale școalei impresioniste, obținând un efect impresionant.

Reproducem fotografia acestei statui din Düsseldorf.

r.

DOCTORANDUL **(urmare din pag. 3)**

„Dar vorbește odată! Mă aștept la orișice! Ce este? Pentru Dumnezeu ce este?"

„Din nefericire, Tabes dorsalis. Paralizia șirei spinărei!"

Mă năpădi tot sângele în obraz: „Sfinte Cristoase! Tabes...!"

„Da, felul de mers al dumitale mă conduce la această concluzie. Nu trebue să te sperii unchiule, dar..."

„Da... cum să nu te spe... sperii... dddacă e... ta... tabes!"

„Unchiule, gângăvești!"

„Da! gân... gângăvesc de... de..."

„Acest simptom se numește, unchiule, în medicină împiedecarea silabelor".

„Si... si... sila...

„E groaznic", zise el și păru într'adevăr foarte zguduit.

„Știi ce se poate diagnostica din acest simptom?"

„Dia... dia... diagnostica... dar ce, Dumnezeule?"

„Paralizia progresează. Bagă bine de seamă, unchiule. Bagă bine de seamă. Atâta-ți spun."

Nu vreau să mai mă întind asupra binefacerilor ce le aduce prezența unui medic în casă.

Sper că am convins de aceasta chiar și pe cei mai îndărătnici.

Păcat că imediat după aceasta nevasta mi-a căzut greu bolnavă și că sănătatea mea s'a sdruncinat și ea de-a binelea așa că bietul băiat atât de bun și de cuminte nu a mai putut rămâne la noi.

L'am găzduit după aceea la o doamnă, după cum vă spuneam la început. Cine ar fi putut bănui atunci ce nenorocire avea să se întâmple. O femee tânără, în floare și plină de viață. Nu fusese niciodată bolnavă. Intotdeauna voioasă și fericită! Dar Theobald, bietul Theobald n'are noroc cu locuințele lui. Șase săptămâni după ce se mutase la noua lui gazdă, muri biata femee. Subit și misterios. Cine ar fi crezut una ca asta? Și acum căutăm o nouă locuință pentru dânsul.

După cum v'am spus, un tânăr admirabil și strălucit!

Dacă cineva dorește să-l găzduiască, îl rog să scrie la redacție. Acolo adresa mea e cunoscută și mi se transmite toată corespondența sosită.

O comedie care aduce 500.000 lei pe seară

E vorba de piesa „Trois Couronnes" de Renée Rois. S'ar crede după titlu că cele Trei Coroane ar fi monarhice sau poate monede cehe, sau încă Trei Coroane mortuare. E totuși altceva. Cele Trei Coroane sunt...... o singură pereche de ciorapi. Și de ce nu? Pierre Frondaie nu și-a intitulat romanul cu o marcă de automobil? Dece nu și-ar fi botezat Rois comedia cu numele unei fabrici de ciorapi de damă? Dar neașteptatul constă în altceva. Piesa a avut un succes imens pe bulevardele Parisului și aportul ei bănesc se ridică seral la un milion jumătate lei, dintre cari 500.000 — ia autorul. Asta fără să ne gândim la beneficiul pe care-l aduce fabricantului de ciorapi „Trei Coroane".

Edmond Rostand la teatrul „Porte Saint Martin" acum vre'o 30 de ani încasa cu al lui Cyrano de Bergerac numai 2000—lei pe seară...

— „Da, spunea un critic glumeț, dar nasul lui Cyrano n'avea nici pe departe străluciul de mătase al celor „Trei Coroane".

PALMA **(urmare din pag. 4)**

rul pribeag". Când ajunse la strofa a doua: „Această apă m'a învățat", Guido începu cu glas tare o convorbire cu o doamnă de lângă el, asupra stilului gotic în arhitectura germană și cu toate protestările invitaților, nu se lasă abătut de la vorbă. Nu am putut urmări cursul acestei convorbiri, știu numai că de-odată l-am văzut pe Guido, sărind ca ars, în timp ce doamna rămase pe loc, surprinsă și jignită. Ea îl întrebase:

„De când datează întrebuințarea în știință, a apei regale?"? Guido dispăru pentru un sfert de ceas. Tocmai când începusem să devin mai îngrijorat de această întârziere, el veni din nou, la momentul potrivit. Un inginer era tocmai în toiul unei argumentări înfocate într'o chestie technică:

„...așa că după ce ultimele rezerve de cărbuni, cari zac încă în pământ, vor fi complect epuizate în câteva secole, toată speranța noastră se va concentra în folosirea căderilor de apă. Cărbunele de astăzi va fi înlocuit în viitor prin apă. Viitorul nostru este apa, apa și iarăș apa".

Mă uitai la Guido și îmi dădui seama că avea să se întâmple o nenorocire. Cu o mutră teribilă el se îndreptă către inginer. In clipa aceea intră tocmai în odaie un nou invitat primit cu salutări furtunoase de asistență. Cu o privire binevoitoare acesta străbătu întreaga societate și se duse direct la Guido.

„Mi se pare că ne cunoaștem. Imi dați voe în orice caz să mă recomand. Apăteanu." Pleosc! Guido îi aplică de-odată palma cea mai grozavă, de care v'am pomenit la început și în urma căreia domnul Apăteanu își perdu conștiința și două doamne leșinară. Guido se năpusti însă imediat afară, înjurând. In urma plecării lui, am căutat să-l scuz oarecum, explicând societății că era vorba de un bolnav cu „apă la plămâni". Dar ce folos! Palma rămâne palmă și nu se mai întoarce!...

Raidul Micii Antante

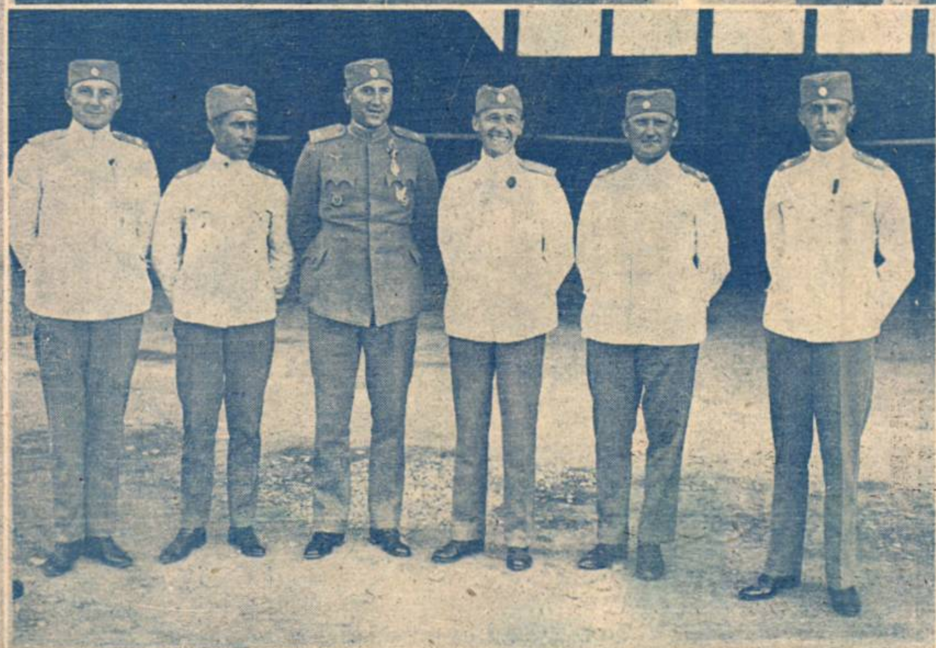

Sus stânga: Dela st. spre dr: Lt. Barda, Cpt. Sau-
Koup (mort). Major Maresch, Major Kala, Ma-
jor Diris și Maiorul Malkowscky, cari formea-
ză echipa cehoslovacă.
Sus dreapta: Lt Baydak și Cpt. Chiutich.

Dreapta mijloc: Dela st. spre dr.
Lt. Panula, Com. Pawlikowsky, Lt. Wie-
cowski, Col. Cossoski, Lt. Bajan și
Com. Tagossowsky, cari compun
echipa polonă.
Stânga jos:
Echipa polonă compusă din
Dela st. spre dr: Lt. Baydar, Cpt.
Ciutichi, Com. Nawratio, Com. Rado-
wiczi, Cpt. Marchiutchek, Cpt. Ruf
cici.
Stânga mijloc:
Generalul Gorski (dreapta) de
vorbă cu Căpitanul Pădea.

Cancerul se poate vindeca?

CU TOATE donațiile de milioane de dolari, lire sterline și franci francezi, cu toate contribuțiunile statelor preventitoare și interesate, cu toată munca savanților aplecați asupra microscoapelor strălucitoare și precise, știința medicală a ajuns, în ceeace privește cancerul, la un punct mort : nu se știe nici cauza, nici leacul.

Se pare însă că un medic francez, Delbet, a putut ridica ușor vălul care acoperă acest mister. Din mici și simple fapte de observație se pare că va revoluționa toată chestiunea cancerului.

El a observat că unele boli de piele (negi, petele de pe obrajii bătrânilor, care se pot transforma în cancer mai târziu, etc.), se vindecă dacă se dă bolnavului să ingereze o soluțiune de clorur de magneziu. Și atunci medicul și-a pus întrebarea: Oare, nu cumva cancerul se datorește unei lipse de magneziu din organism?

Și a căutat probe.

Iată proba geografică: frecvența cancerului este invers proporțională cu bogăția în magneziu a solului. De exemplu: în Tunis, unde apele sunt foarte bogate în magneziu, cancerul e foarte rar. Se citează un caz curios : o parte din membrii unei familii predispusă în mod ereditar la cancer, transportată pe un pământ bogat în magneziu, scapă de boală, pe când restul familiei rămasă pe solul natal, continuă să nască indivizi canceroși..

S'a mai observat că la chelnerii din berării, cancerul e foarte rar. (Statisticile de mortalitate pentru cancer, ca și pentru celelalte maladii, se întocmesc și pe profesiuni). S'a constatat atunci, din analize, că berea posedă o cantitate foarte mare de magneziu. Din dosagiile făcute s'a găsit că berea cea mai săracă în magneziu are de 3 ori mai mult decât apa cea mai bogată. Și invers, berea cea mai bogată conține de 4 ori mai mult magneziu decât apa cea mai săracă.

Se pune o întrebare. Dece lipsa de magneziu produce cancerul?

Se știe că o moleculă din organismul nostru este reprezentată prin un atom central de carbon încadrat de atomi de oxigen, hidrogen și azot. Așa cum o reprezentăm, e o celulă moartă. Ca să fie vitală, trebue să aibă și alte substanțe (calciu, clor, magneziu, potasă, etc.). Prezența acestor substanțe, mai ales a magneziului din organism, face ca să se producă fenomene vitale.

Delbet a luat o serie de animale și le-a supus la un regim fără vitamine, (substanțe care se găsesc în alimentare, fără de care nu se produce asimilarea, deci nici fenomenele vitale). O jumătate a fost magneziată, cealaltă a servit ca martoră. Animalele magneziate au trăit de două ori mai mult ca acelea care au avut acelaș regim, dar care nu luau și magneziu. Deci, magneziul ajută la procesul fenomenului vital.

S'a mai observat un lucru. cu cât omul înaintează în vârstă, cu atât cantitatea de magneziu, scade în organism. Și tocmai la vârsta când începe să apară și cancerul, adică peste vârsta de 40 de ani. Pentru ce începe să scadă ? Chestiunea, Delbet o rezolvă foarte ușor. A căutat câtă cantitate de magneziu se găsește în fiecare organ și a constatat că, cu cât un organ are o funcție mai înaltă, cu atât crește cantitatea de magneziu. Creerul, care îndeplinește cea mai înaltă funcțiune, are și cea mai mare cantitate de magneziu, apoi vin organele genitale și mușchii.

Orice travaliu cerebral este urmat de o eliminare de magneziu din organism, prin urină. Viața actuală trepidantă și sbuciumată, este mai mult cerebrală, deci cu eliminări importante de magneziu.

Afară de asta. Nu numai că eliminăm foarte mult magneziu, dar și ingerăm mai puțin ca altădată. Sarea de bucătărie de odinioară, neagră, care conținea foarte mult magneziu, este înlocuită azi cu sarea albă, fină, de masă, care conține foarte puțin.

Pâinea înainte vremuri era un aliment bogat în magneziu. Azi se consumă mai puțin în unele clase. Pe de altă parte, învelișul bobului pe care morăritul perfecționat de azi îl elimină, conține cea mai mare parte de magneziu.

O cauză principală de diminuare a cantității de magneziu din organismul nostru, este și atitudinea agricultorilor față de îngrășămintele artificiale.

Or, îngrășămintele conțin numai azot, fosfor și potasă. Ar putea conține și magneziu. Dar nu îl vor agricultorii. Deci plantele și grânele sărăcesc și ele în magneziu. Mai mult decât atât, se îmbogățesc în potasă, tocmai substanța care favorizează cancerizarea, contrariu magneziului care o împiedică.

In rezumat diminuarea magneziului din organism (munca cerebrală intensă, ingerarea de cantități mai mici de magneziu) predispune la cancer.

Și atunci leacul se înțelege de la sine. Vom introduce în organism magneziul ce ne lipsește.

Delbet a încercat tratarea cancerelor prin înghițirea de magneziu. Nu pretinde că le vindecă. Dar foarte multe cancere au fost ameliorate fără nici un alt tratament, decât magneziul, iar altele au fost oprite în evoluție.

Putem spune că e singura descoperire capitală în chestiunea acestei boli teribile și incurabile, care de acum înainte va putea fi *evitată* prin înghițituri de magneziu.

Magneziul se găsește și în comerț sub diferite numiri *Delbiase*, dragele *Adrian*, *Ionyl*, etc.

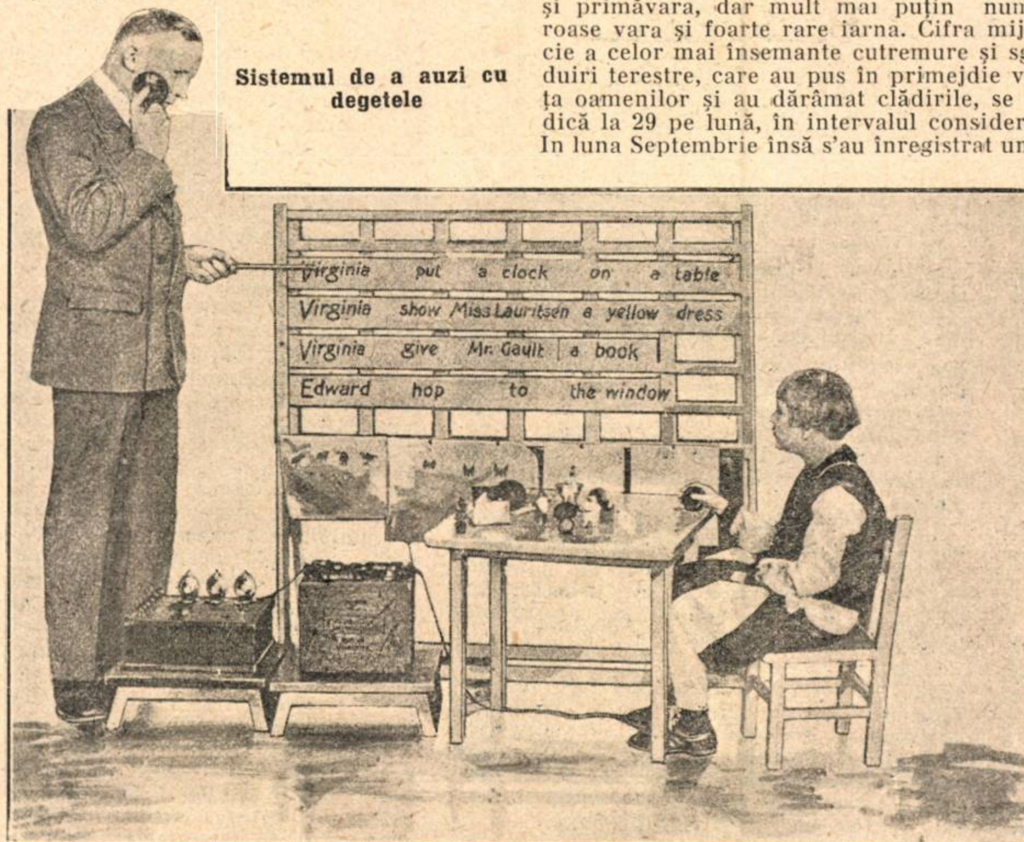
Experiența timpului ne va arăta dacă adăugarea de puțin magneziu din „solniță“ în fiecare aliment, va scuti omenirea de acest flagel îngrozitor și implacabil.

Dr. s. — n.
R.-Sărat

Curiozităţi ştiinţifice

SURZII „AUD CU DEGETELE"

Un medic englez, dr. Robert Gault, a inventat, în urma unor îndelungate cercetări, un dispozitiv ingenios, care permite persoanelor complet surde să „audă", cu ajutorul simţului pipăitului.

Sistemul de a auzi cu degetele

Iată în ce constă acest procedeu ciudat: Persoana, care vorbeşte cu surzii, vorbeşte într'un microfon, unde vibraţiile sonore astfel produse sunt transformate în curenţi electrici. Aceşti curenţi, întăriţi apoi într'un amplificator cu lămpi, asemănător cu cei întrebuinţaţi în T. F. F., sunt aduşi în urmă la receptoarele telefonice, pe care surdul le ţine în mână atingând uşor, cu degetele, membrana vibrantă. După cum se ştie, fiecare sunet şi fiecare vorbă astfel rostită se traduce printr'un mod particular de vibraţie a acestei membrane, vibraţie care poate fi deosebită cu ajutorul simţului pipăitului bineînţeles după o anumită perioadă de exerciţiu. Pentru a deprinde pe surzi să recunoască sunetele pe această cale, profesorul, care vorbeşte, scrie în acelaş timp pe o tablă, cuvintele rostite în microfon şi pe de altă parte, exagerează mişcările buzelor lui spre a fi văzute cu uşurinţă. In chipul acesta, persoana surdă poate să-şi verifice şi să-şi controleze impresiile tactile, comparându-le cu cuvintele scrise sau cu mişcările corespunzătoare ale buzelor. Elevul reuşeşte să audă, pe această cale, chiar propria lui voce, în cazul când nu este totodată şi mut. S'a constatat, astfel că surzii au o anumită predilecţie, pentru anumite sunete şi cuvinte, în special pentru vocalele prelungi şi vorbele cuprinzând cât mai puţine consoane. Asemenea sunete şi cuvinte ei le resimt ca pe o muzică plăcută. Profesorul, la rândul lui, obişnueşte să ţie şi el aplicat pe obraz un receptor telefonic, în serie cu acel al elevilor, pentru a putea controla mai uşor şi în mod direct vibraţiile membranei.

Sperăm că acest aparat denumit „teletactor" (tactul la distanţă), va fi primit de surzi cu multă satisfacţie.

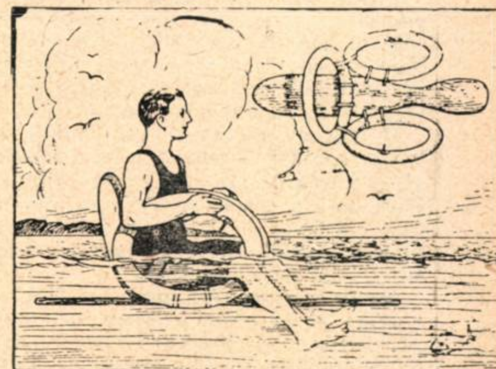
SEPTEMBRIE LUNA CUTREMURELOR DE PĂMANT

Fiecare lună a anului are particularitatea ei. Aşa, de exemplu, în latitudinea noastră, Ianuarie este mai ales luna frigului, Februarie, luna zăpezilor, etc. Septembrie poate fi socotit drept luna cutremurelor de pământ, întrucât în această lună au loc cele mai numeroase cutremure. Această constatare rezultă din statistica cutremurelor de pământ, stabilită pentru intervalul de timp 1918-1924.

S'a observat astfel că aceste cutremure sunt cu deosebire frecvente toamna, uneori şi primăvara, dar mult mai puţin numeroase vara şi foarte rare iarna. Cifra mijlocie a celor mai însemnate cutremure şi sguduiri terestre, care au pus în primejdie viaţa oamenilor şi au dărâmat clădirile, se ridică la 29 pe lună, în intervalul considerat. In luna Septembrie însă s'au înregistrat unul peste altul 57 de asemenea cataclisme, adică aproape îndoitul cifrei medii lunare. In această socoteală nu s'a ţinut seamă de numeroasele sguduiri secundare ale scoarţei pământului, care-au urmat cutremurului de la Tokio, ce a avut loc în 1923, tot în luna Septembrie. In ceeace priveşte cauzele, care determină această ordine specială şi oarecum ciudată a cutremurelor, după anotimpuri, părerile oamenilor de ştiinţă nu sunt încă bine stabilite; se crede în general că fenomenul acesta ar fi în legătură cu poziţia pământului pe orbita lui în jurul soarelui.

SCAUNUL PLUTITOR

Se ştie că pneurile uzate dela automobile pot fi folosite drept colaci plutitori, pentru persoanele ce nu pot să înoate destul de bine. Dacă avem la îndemână mai multe asemenea camere, putem realiza cu uşurinţă un scaun plutitor, în felul celui reprezentat în figura alăturată. Pentru aceasta ne servim de o scândură dată bine la rândea, având o lungime de vreo 2 metri. Cu ajutorul a trei pneuri şi a câtorva fâşii, sau bucăţi de stofă, mai solide, legăm pneurile de

scânduri şi pneurile între ele. Dispoziţia acestor elemente se vede de altfel cu uşurinţă în figură. Două din pneuri servesc ca rezemătoare pentru braţele înotătorului, iar al treilea ca spătar. Bineînţeles că aceste camere sau pneuri trebue să fie bine pompate şi întărite. Adâncimea la care se cufundă în apă scaunul, astfel construit, depinde de greutatea corpului înotătorului, care va trebui să-şi ţie echilibrul într'o poziţie potrivită a corpului. Inaintarea scaunului are loc prin mişcarea picioarelor, care se pot deplasa liber, într'un spaţiu anume amenajat, prin forma ce se dă scândurii.

Cum am ucis pe Dumnezeu

de I. St. Ioachimescu.

DUMNEZEU se mutase dela Iaşi la Bucureşti.

Il întâlniam adesea.

Un omuleţ. O făptură după chipul şi asemănarea oamenilor, dar cocârjat ca o fasole oloagă, ca un pitic de ipsos din parcurile oamenilor avuţi. Aşa îmi imaginam pe Statupalmăbarbacot, când îmi legănam visurile în lumea basmelor.

Dumnezeu îşi ascundea trupul firav şi haina soioasă în dosul unei bărbi lungi şi albe, singurul alb din toată făptura lui. Fără doar şi poate că din cauza acestei mături colilii i se şi zisese aşa: avea barba biblică a Dumnezeului bizantin. Numai nasul îi era mai roşcovan.

La Bucureşti, Dumnezeu se făcuse librar. Apărea pe la orele prânzurilor, prin birturile luxoase, cu braţele încărcate de biblii: Se opria mut în faţa meselor aglomerate, privia lacom spre bucatele din farfurii şi dacă nu era oprit de nimeni trecea cu paşi domoli, mai departe. Instinctiv, cei cari îi vedeau privirea blândă, chicotiau:

— Uite-l pe *Dumnezeu!*

Dar nu-i ziceau aşa fiindcă l-ar fi cunoscut, ci numai fiindcă în faţa moşnegelului, fiecăruia îi venia în minte prea cunoscuta, banala imagine a Atotputintelui.

Ca o fiară hărţuită, fantomă terestră a Creatorului, omuleţul îşi plimba marfa dintr'un braţ într'altul, îşi muta obosit picioarele încărcate cu plumbul bătrâneţii şi arere ori încăputa câţiva lei aruncaţi de vre-un milos, îndemnat mai mult de aspectul insului, decât de nevoia mărfii lui:

— Două mizerii, Dumnezeu şi cartea. Cel mai înfiorător simbol al netrebniciei lor!...

Nimic nu înviora paşii bătrânului. Işi purta sacaua vârstei, ca un cal reformat, şi se fofila nepăsător şi umilit printre mesele zburdalnice şi isterizate de sunetul jazzurilor. Cine se mai gândia la Dumnezeu şi la cărţile lui, în nopţile când torentele de orgie se rostogoliau spumoase?

* * *

Intr'o noapte târzie, când ni se închisese canelele tuturor butoaielor din centru, am nemerit, orbiţi de băutură, la uşa unei dughene, măruntă, tupilată în bezna unei mahalale îndepărtată. Prin geamurile cu obloanele trase străbătea afară un scârţâit neîndemânatec de vioară, acompaniat de un miorlăit de armonică.

Bucuros de oaspeţi mai spălaţi, cârciumarul ne-a deschis larg uşile, invitându-ne să-i cinstim poşirca lui, scumpă la ora aceea. Duhoarea dinăuntru ne-a făcut să şovăim în prag, dar aproape imediat am desprins, din pâcla fumului, un trup cu barbă, înfipt în călcâie, în mijlocul cârciumii, bălăbănindu-se îndrăcit, sub un pahar înălţat cu o mână de-asupra capului. Trupul cu barbă, frământa duşumeaua năclăită şi chiuia: un chiot strident de lebădă stârnită din papurişuri de vremelnică vifonriţă.

Un pas mai spre tejghea şi un strigăt vesel:

— Dumnezeu!...

In noaptea aceea am băut cu Dumnezeu, căruia cârciumarul îi spunea „domnul profesor". Ah, ce fiară era Dumnezeu în clipele lui de beţie!

Mai întâi, ştiind că nu-l mai interesează plata, a comandat coniac, uitându-se cu scârbă la jumătatea lui de vin oţeţit şi cu zmac. Pe urmă, profitând de bunătatea oamenilor, a început să-şi arate colţii, ca un adevărat Dumnezeu biblic, protector al jafurilor, al pastoralei trândăvii, părinte meşter gata să-l arunce pe rug pe Iacob şi nepăsător în faţa crucificării blândului Crist.

Venisem noi singuri la el, cu dorinţa de-al cunoaşte, dar şi-a întins stăpânirea asupra pungilor şi voinţelor noastre ca şi cum am fi fost creaturile lui. Băutura şi meschina glorie de a fi fost adulatul nostru într'o noapte de beţie, îl făcuse să-şi închipue că a devenit stăpânul pământului şi că, de acum, poate deslănţui furtună şi resfira jerbe de raze solare.

La început ne entusiasmase cu povestea mizeriei lui. Fusese profesor de ştiinţe naturale la Iaşi, dar — cum spunea el — nu avusese noroc. Poate că de-atunci avea afurisitul de burete în gât. Lui i se părea că şi-a creiat o lume nouă, desprinzându-se din haosul în care trăia. O lume de colegi meschini şi intriganţi cari îl subminau pe toate cărările şi o nevastă cicălitoare.

Haos! Nu i-au trebuit nici cele şease zile ale facerii pentru a-şi rândui lumea pe noui temelii.

Femeea l-a trădat cu profesorul de matematici, „o stârpitură nervoasă, cu ochelari".

Infierbântat de ură, i-a ucis pe amândoi cu focuri de revolver. A tras orbeşte, fără să ştie ce face, dar având vaga presupunere că astfel separă apele de uscat.

L-au arestat, l-au ţinut mult în temniţă,— acolo i-a crescut barba, albă aşa cum se vede, deşi era om tânăr, — şi pe urmă i-au dat drumul. Nu mai ştia nici cât mucegăise în dosul gratiilor, nici ce fel de vreme era când l-au aruncat în stradă. Avea câţiva lei în buzunar şi îi ardea gâtul. Picioarele îi tremurau şi lumina îl orbia.

A intrat în prima cârciumă şi a cerut de băutură, cu gândul să facă un mic popas. Incepea o viaţă nouă şi, în pragul ei, voia să se reculeagă, să-i iscodiască răspântiile.

De atunci nu l-au mai scos din cârciumi, decât pe braţe sau în pumni. La început a băut povestindu-şi geneza. Mai târziu, când nimeni nu mai era curios să-i afle romanul, a cerşit şi a băut.

Când nu a mai crezut nimeni în el la Iaşi, a venit la Bucureşti. Aici era simpatic şi impresionant când îşi plimba umbra profetică şi minusculă printre acordurile înfiorate ale jazzurilor, dar în clipa aceea, în cârciumă, era fioros. Fioros!

L-am lăsat să-şi bage degetele soioase în paharele noastre; i-am îngăduit să scuipe trivial sub masă; n'am spus nimic când, cuprins de neputinţele bătrâneţii, a ucis aerul cu miros de om clocit; a urlat, a plâns implorându-ne să-l credem mare, bun, blând şi mizerabil; ne-a sărutat urzicându-ne obrajii cu barba lui ţepoasă. Toate acestea, la o anumită vârstă, le tolerezi fiindcă nu le judeci sau le priveşti cu o oarecare explicabilă curiozitate ca şi cum ţi-ai citi singur, în palmă, viitorul.

Dumnezeu, însă, a prins curaj, privind feţele noastre copilăroase şi a devenit moralist:

— Nu mai beţi!

Şi gonind pe băiatul cârciumarului, a mai cerut pentru el un sfert de coniac.

— Pardon! Băiatule, mai adu o baterie!

O fi el Dumnezeu, dar până aici. Insă, Dumnezeu s'a supărat pe noi. Ne-a făcut porci şi ca să ocrotiască duşumeaua, mi-a trântit scuipatul drept în obraz, odată cu dictonul latinesc: „Quod licet Jovi, non licet bovi". Şi râdea.

S'a produs atunci o adevărată babilonie. Potopului de scuipaţi şi de sudalme, nu se putea răspunde decât cu o sodomică trăznitură între ochi. Am ridicat paharul şi am lovit. Am lovit cu sete, cu orbire, cu braţul electrizat de băutură şi de umilinţă. Fruntea lui Dumnezeu mi-a primit trăznetul în plin, între sprâncene, pe sgârciul nasului, tremurând ca o piftie de smoală, sfărimându-se ca un sfânt catolic, de ceară.

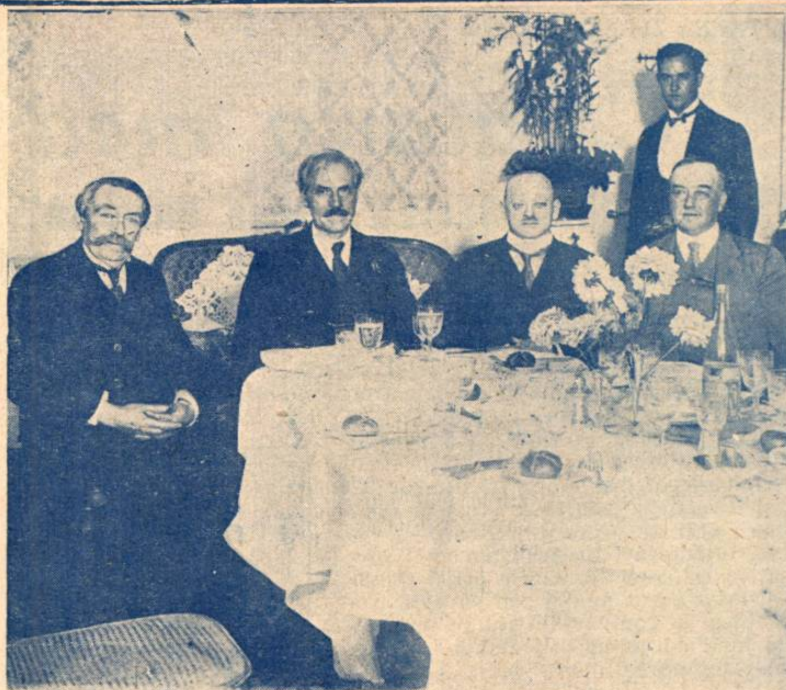
Dumnezeu a lunecat, a zburat mai mult, peste spătarul scaunului şi s'a poticnit cu ceafa în colţul unei mese. Până să-mi dau seama de grozăvia faptelor, pentru a-mi ascunde faţa în pumni, l-am mai văzut bălăbănindu-se şi prăbuşindu-se, cu faţa buhavă schimonosită de un zâmbet înfiorător.

Am închis ochii să nu mai văd şi m'am prăbuşit eu însumi pe scaun, istovit, încleştat, nebun. In urechi îmi vâjîiau strigătele: „Apă! Apă!" şi simţiam în suflet deslănţuindu-se, înfricoşetoare, toată neînchipuita groază a exodului, toată nebunia trecerii prin Marea Roşie. Gonite, într'o clipă, de furtuna desnădejdii, fumurile beţiei şi-au ridicat ceaţa de pe creştetele creerului, lăsând în locul lor un gol imens, pustiul popasurilor de mai târziu...

. . . .

Pe Dumnezeu l-au ridicat pe targă. Pe noi în lanţuri. Ucisesem. Dar nu tinerii aceia, cari au băut cu mine, au săvârşit crima. Eu, care am primit scuipatul în faţă, eu am ucis pe Dumnezeu.

Oameni fapte și idei

Locotenentul aviator englez Waghorn, a câștigat în anul acesta la Londra cupa „Schreider" pentru viteză, parcurgând cu avionul 370 mile pe oră.

„Cei 4 dela Geneva"

Dnii Briand, Macdonald, Stresemann și Henderson, ministrul de externe al Angliei, fotografiați la un dejun oferit de premierul englez la Geneva, și unde s'a discutat chestiunea „Statelor Unite ale Europei"

Botezul principelui Andrei al Jugoslaviei, s'a făcut de curând la Bled, în asistența familiilor regale jugoslave și române. Noul născut este ținut în brațe de principele Paul, având alături pe M. S. Regina Maria a României și în stânga (lângă tablou) pe A. S. Principesa-Mamă Elena.

Călătoria mea în România

D-ra LISL GOLDARBEITER „Miss Universe" sosind la Viena, după vizita pe care a făcut-o la noi în ţară, ne trimite următorul articol:

Am primit cu plăcere invitaţiunea de a veni în România, pentru că mă bucuram foante mult că mi se dă prilejul să pot petrece câteva zile laolaltă cu cele trei persoane dragi, cu care am petrecut o scurtă vreme în America, şi că voi cunoaşte o ţară care mă interesa de mult.

Astfel am plecat din Viena în ziua de 22 August şi încă dela graniţă am fost primită de românii atât de prevenitori, cari au venit să mă întâmpine. In Arad am avut surpriza să fiu salutată de marele artist *Oskar Beregi* şi mi-a părut numai rău că prin uşa întredeschisă a compartimentului de wagons-lits nu l'am putut vedea mai bine cu ochii mei somnoroşi.

Primul loc de oprire în România, a fost Sinaia. Cei cari m'au aşteptat, au putut deschide drum numai cu multă greutate prin mulţimea care venise la gară. Simpatia care mi s'a arătat mi-a încălzit dela început sufletul, pentru poporul român.

Pitorescul neasemuit al Sinaiei, m'a entuziasmat. El aminteşte de Semmering-ul nostru. O plimbare după amiază prin parcul minunat al Castelului Regal, mi-a arătat cât s'a lucrat de mult şi de artistic în această localitate. Am regretat numai imposibilitatea de a admira interiorul castelului. Seara am asistat la o reprezentaţie teatrală şi am auzit aci pentru prima dată cântece populare româneşti, care mi-au plăcut mult. La cazino, după un dineu de gală, — care ne-a dat posibilitatea să facem cunoştinţă cu persoane proeminente, — a urmat dans.

* * *

A doua zi, am plecat mai departe, spre Bucureşti. Primul spectacol: mii de oameni înghesuiţi unul într'altul, cari aşteptă în gară de ceasuri întregi sosirea noastră, ca să ne salute. Urale entuziaste când „Miss România" şi cu mine apărem la fereastra vagonului. Cel dintâi mă salută ataşatul ambasadei austriace; apoi mi se oferă de către domnişoare îmbrăcate în costum naţional, minunate jerbe de flori. Cu multă greutate isbutim să ajungem până la automobilul, care ne duce la Grand Hotel.

Am petrecut cinci zile neuitate în oraşul admirabil, în care din prima clipă m'am simţit acasă. Am prins multă simpatie de oamenii de acolo, de felul lor prietenos de a se purta, şi m'a impresionat adânc simpatia pe care mi-au arătat-o în toate ocaziile. A fi zilnic aclamată de o mulţime tot mai mare de oameni, a făcut ca legături nedisolubile să se stabiliască între sufletul meu şi sufletul acestui popor atât de iubitor şi de bun.

Niciodată n'am dat atâtea autografe, câte am dat în România.

La Strand-ul foarte mare şi modern construit, al Bucureştilor, am petrecut mai multe ore, asistând la un concurs de frumuseţe şi mi-a plăcut situaţia de a trebui să hotărăsc între atâtea fete frumoase.

O plimbare prin oraş, unde am putut cunoaşte viaţa şi preocupările locuitorilor mi-a făcut bucurie. Ţăranii, — cari se văd foarte des, — îmbrăcaţi în costumul naţional cu colorit viu, produc o impresie nespus de frumoasă. La colţuri de stradă, ei oferă fructe şi flori in mod pitoresc; copiii, cari poartă şi pe căldurile mari căciuli, aleargă strigând tare titlurile ziarelor.

Cu părere de rău mi-am luat rămas bun dela frumoasa Capitală, de'la mulţimea de oameni atât de simpatici, cari mi-au pregătit o găzduire minunată.

Joi, 29 August, dis-de-dimineaţă, am sosit în staţiunea balneară Herculanum, (Băile Herculane). Ne primeşte aerul tare, rece, plăcut; ochii îmbrăţişează munţi uriaşi, mărginiţi cu cel mai frumos albastru al cerului. Cincisprezece minute de automobil şi sosim la Hotelul Ferdinand, unde am locuit în camera în care la 29 Septembrie 1896 a petrecut câteva ore împăratul Frantz Iosef. *Şi aci, pretutindeni mi s'a făcut o primire caldă şi s'au organizat serbări în onoarea noastră.*

„MISS UNIVERSE" şi „MISS ROMANIA", pe malul Dunării la Cazane

Scurta noastră şedere aci, a fost incoronată de escursia care îmi va rămâne neuitată în minte, la „Cazane". In această escursie am fost întovărăşite de d-l dr. Crăciunescu *şi familia lui.*

Prin ţinuturile muntoase minunate, mergem până la Orşova, apoi dealungul Dunării pe drumul tăiat în stâncă, având tot timpul un parapet de munţi uriaşi. Am mers astfel până la locul unde Dunărea se îngustează cel mai mult.

La înapoiere suntem conduse să vizităm şi insula Ada-Kaleh. Barca motor nu soseşte la vreme şi astfel trecerea pe apă o facem într'o barcă simplă, veche, condusă de un turc bătrân, cu faţa brăzdată de sbârcituri. Imi pare că suntem într'o altă lume. Pe o stradă îngustă dar curată, intrăm înăuntrul sărăcăcioasei şi interesantei insule. Oameni uitaţi de vreme, cu bărbi lungi, stau în faţa cafelelor lor. Femei, — turcoaice, — se strecoară cu grabă pe lângă noi, copiii privesc curioşi şi după puţină vreme ne aduc trandafiri frumoşi cu un miros pe care nu-l au alţi trandafiri, parfum care se întâlneşte numai aci, în această insulă. Am vizitat moscheea în care se găseşte covorul greu de 600 kgr., am băut o ceşcuţă din minunata cafea turcească şi ne-am înnapoiat. In cale mi-a eşit înainte un copil slab şi palid, s'a uitat la mine cu ochii trişti şi mi-a oferit o floare de câmp mică de tot. A fost o clipă mişcătoare. I-am pus în mâna osoasă şi rece o bancnotă şi el, ca şi când i-ar fi fost frică să nu i-o iau îndărăt, a fugit cu ea.

* * *

Următoarele două zile le-am petrecut la Timişoara şi Arad. Şi aci am fost primită cu multă simpatie şi am trăit ore plăcute în cercul unor oameni simpatici.

Din nou mi-a fost dat să văd lucruri frumoase şi să cunosc oameni de seamă şi pentru aceasta sunt recunoscătoare, în primul rând prietenilor mei şi celor cari m'au invitat în România.

Dar în ajunul plecării mele mi-a fost dat ca un pic de amărăciune să se verse, în paharul bucuriei mele. Câteva ziare rău informate, au publicat articole neadevărate asupra şederii mele în România. S'a căutat să se spună că aş fi avut o impresie rea şi s'a susţinut tocmai contrariul asupra timpului frumos pe care l-am petrecut.

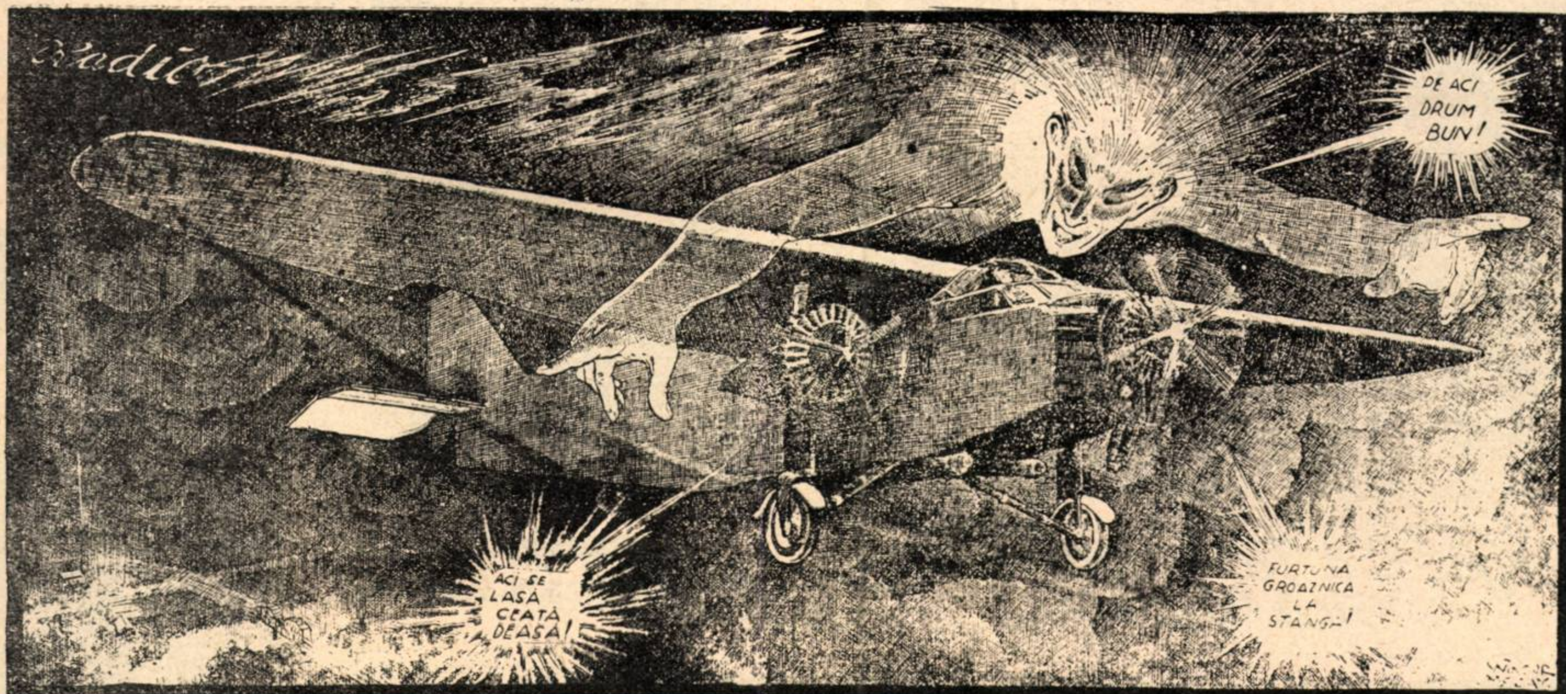
Vreau să dau aci desminţirea cea mai categorică tuturor acestor versiuni lansate nu ştiu de unde şi de cine, pentrucă ele jignesc sentimentele mele adevărate.

Timpul pe care l-am petrecut în România îmi va rămânea neuitat şi din nou trimit tuturor oamenilor atât de iubitori şi de amabili, salutul meu afectuos.

Lisl Goldarbeiter

Viena, 6 Septembrie 1929.

Să ascultăm de glasul experienței

MOTO: „Experiența este un talisman — care se cumpără adesea cu prețuri foarte scumpe".
(Shakespeare)

Se găsesc pe această pagină două desene datorite distinsului desenator american Windsor Mc. Cay. Priviți-le pe amândouă și arătați-le și tineretului din jurul vostru. Spuneți-i în douăzeci de cuvinte însemnătatea acestor desenuri.

Desenul de sus prezintă pe aviatorul modern ascultând *și* urmând *sfaturile transmise prin radio.*

Desenul de jos arată cum diferiți oameni rămân nepăsători față de îndemnurile experienței, îndemnuri tot atât de adevărate ca și acelea ale radio-ului, tot atât de importante pentru binele omenesc, cum sunt și prevederile meteorologice pentru siguranța aviatorilor.

DESENUL, care se află înaintea acestor cuvinte, ilustrează un pas important în progresul științei. Poșta aeriană este astăzi o cucerire definitivă a civilizației, transportul aerian al coletelor este întrebuințat de nenumărate case comerciale. Foarte curând vom avea și un serviciu de transport aerian de pasageri, nu numai de-alungul continentelor ci chiar, după cum a dovedit-o de curând cu strălucire Zeppelinul, pentru străbaterea oceanelor.

In aviație, întocmai ca și în toate celelalte mijloace de călătorie, SIGURANȚA este principala considerație. Siguranța călătoriei este astăzi preocuparea tuturor conducătorilor de căi ferate. S'au introdus, la acest mijloc de transport, tot felul de semnale, pentru o cât mai desăvârșită siguranță.

O minunată colaborare între institutele meteorologice și oficiile de radio-transmisiuni, face ca și aviația să fie astăzi mult mai sigură, decât a fost altădată.

Sus în aer, pilotul se teme de un singur lucru: VREME REA. Furtunile, care îl abat din calea lui normală, vor deveni din ce în ce mai neputincioase în fața motoarelor de aeroplane care-și măresc mereu puterea.

Rămâne totuș viforul, ceața și încă multe altele, care, mult timp încă, vor constitui o primejdie pentru aviație. Se prea poate însă că aviația, venindu-i în ajutor unele descoperiri noi ale științei, nu se va mai teme nici de ceață, nici de vifor și nici de întunericul nopții. Instrumente automate vor arăta aviatorului cât de departe se găsește deasupra solului, îl vor călăuzi prin zăpadă și ceață.

Deocamdată însă, lucrul de căpetenie este să cunoască starea meteorologică **dinaintea lui,** adică vremea pe care o va întâmpina în călătorie.

Aceste informațiuni de mare preț, vor fi date sburătorilor **la fiecare jumătate de oră,** dela stațiunile de radio, în legătură cu serviciile meteorologice.

Curând, nu vor mai fi simple „precizări" meteorologice, ci INFORMAȚIUNI precise, care vor străbate prin unde electrice, eterul până la urechile piloților. Li se va anunța: „In locul cutare, va cădea zăpadă"; „la o cutare altitudine se înalță ceața".

Vor fi călăuziți în ceeace privește vânturile puternice anunțându-se și direcția. Li se va spune: „aeroplanul se găsește într'o regiune rece, unde curând ceața se va transforma în ghiață și polei".

Pe scurt, mulțumită radio-ului, aviatorul va fi în măsură să cunoască vremea care-l va întâmpina, tot astfel după cum oricare dintre noi stăm în casă și privind pe fereastră, vedem cum plouă sau ninge. Acesta este unul dintre miracolele științei din zilele noastre.

Pilotul inteligent nu va rămânea nepăsător față de prezicerile științei. Desigur că acesta nu va spune, de pildă: „Omul dela radio e sperios și ne îngrijorează pentru o nimica. Eu știu mai bine. Sunt fără grijă". Pilotul va spune însă: „Radio-ul îmi trimite știri, care sunt **spre folosul meu.** Imi anunță ceeace mă interesează. Cu aceste cunoștințe pot fi prevăzător și pot asigura viața pasagerilor mei".

Câtă deosebire însă între acest pilot și marea massă a oamenilor! In viața noastră zilnică ne găsim, am putea zice, „plutind în aer".

Cele mai adeseori nu știm anume încotro să ne îndreptăm. Mulți dintre noi trec prin viață ca printr'o ceață deasă, văzând numai la o foarte mică distanță înaintea lor, și nu sunt în stare să răspundă întrebării „încotro e drumul prosperității și al succesului?"

Mulți dintre noi simțim furtunile și frigul desamăgirilor și prăbușirilor în viață.

DIN PĂCATE, FOARTE PUȚINI DINTRE NOI VOR SĂ ASCULTE PRIETENOASELE SFATURI ALE EXPERIENȚEI.

Trimițând cele două desene, desenatorul Mc. Cay scrie: „Arătați-le tineretului și îndemnați-l să cugete asupra lor. Băeții și fetele de astăzi se preocupă cu aviația. Eroul lor este Lindberg. Desigur că toți visează să posede și să conducă un aeroplan.

„De obiceiu căutăm să imităm ceeace admirăm. Infățișez mai sus pilotul în nori, ascultând cu mulțumire sfaturile transmise prin radio.

„In desenul de jos am căutat să ilustrez, în contrast, indiferența cu care oamenii, tineri sau bătrâni, ascultă glasul experienței. Și doar sfaturile experienței sunt tot atât de folositoare pentru fiecare, după cum sunt și știrile de radio, care parvin pilotului, în sbor, sau căpitanului de vapor, în mijlocul mării.

O zicătoare franceză spune: **„Si jeunnesse savait, si vieillesse pouvait".** Adică, „dacă tinerețea ar ști, dacă bătrânețea ar putea". Tineretul aude glasul experienței, dar nu-i cunoaște valoarea — și rămânând indiferent, nu poate profita de binefacerile ei. Bătrânețea deasemeni, aude glasul, dar nu mai poate face ceeace ar fi fost în stare, în tinerețe. Sfaturile sosesc de multe ori prea târziu.

Dacă tineretul **ar fi convins,** așa precum e convins pilotul aerului, că prevederile călăuzesc către viața tihnită, ferită de neplăceri, iar dacă cei bătrâni ar întrebuința îndemnurile experienței personale, căpătate într'un lung șir de ani, plini de desamăgiri, fiecare ar avea o viață mai fericită.

Să ne străduim a ne obișnui s'ascultăm de glasul experienței".

N. L. R.

HOINĂ[...] pri[...] ȚAR[...]

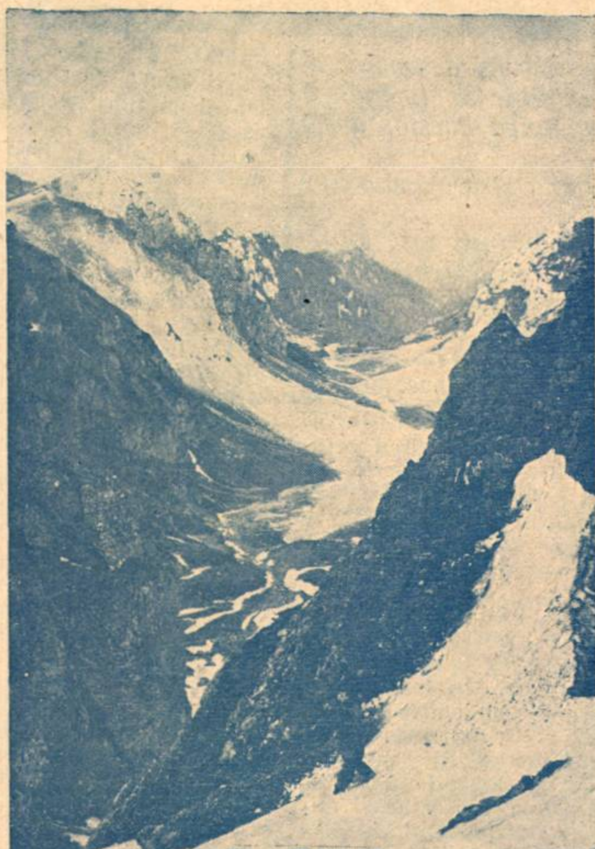
Târgul din Târlungeni. Foto: Gică Ghirași.

Dorna-Vatra
Foto: Veronica Manoliu.

Zărnești-Pr[...]
Foto: [...]
K. Lehma[...]

Valea Mălăeștilor:
Foto: Lehmann

Bricul Mircea.
I. Biciolla.

Răsărit de soare pe muntele Folea
Foto: Luca Mihăilescu. Craiova.

Oltul la Petru-[...]
Foto: K. Lehma[...]

FOTOGRAFII TRIMISE DE AMATORI REVISTEI „REALI[...]

...RÎND
...a.
...RĂ

Mții. Parângului. Foto: Luca Mihăilescu.

Podul Jiului. Foto: Niță.

...paștea
...nn.

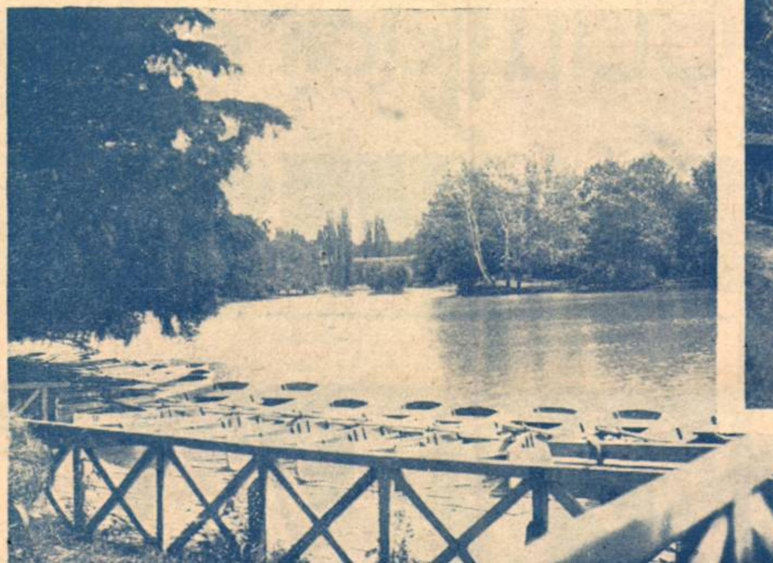

Tunelul din Valea Oltului Foto: L. Mihăilescu.

Poiana Castiliei Foto: Lelia Krebs.

Lacul Parcului Bibescu: L. Mihăilescu

Cheile Dâmbovicioarei. Foto: N. Coterbic.

...Rareș
...nn.

...TATEA ILUSTRATĂ" PENTRU CONCURS

Poșta Laurei

OLGUȚA BUZAU. A treia Olguță din această poștă. Să nu încurcați răspunsurile. Pentru pistrui: Camfor 7 gr. Ulei de măsline 100 gr. Ulei de terpentină 20 gr. Camforul îl veți sdrobi și fierbe în baie Marie cu uleiurile timp de 2 ore. Cu această soluție strecurată veți unge pistruii la 2 seri odată.

ASPASIE. Aveți riduri ori cearcăne? Nu înțeleg. Explicați-mi bine.

LILIAN SEVERIN. Da, tot ce utilizați e foarte bun. Laptele de migdale irită obrazurile uscate.

CITITOR TÂRGOVIȘTEAN. Veți face următoarea fricțiune: Pilocarpină 1 gr. Extr de China 20 gr. Ulei de ricin 40 gr. Alcol de Lavandula 100 gr. Dacă chelia e avansată nu ajută.

OCHI MONGOLI. Probabil că aveți tenul prea uscat. Ați utilizat crema mea, seara, la culcare?

DORA-BETTY. Utilizați solutia cu Hidrochinonă din revistă, sau soluția cu ulei camforat. Ca să aveți părul moale îl veți spăla cu lemn de panama 50 gr. la litru de apă de ploaie fiert bine. Apoi îl veți unge cu un gălbenuș de ou bătut bine și îl veți clăti cu apă caldă.

BRUNETA CU OCHII CA MURA. După cum văd eu sunteți foarte pricepută. Ați făcut tot ce este de făcut. Mai rămâne să utilizați și recetele de la Alpha Iași pentru ten și mâini. Dacă aveți tenul uscat utilizați și crema mea seara și aveți cura completă.

BARBARA B. Utilizați vă rog crema mea cu glicerină din revistă. Ce efect are laptele de migdale asupra tenului Dv? Utilizați aburii de lapte ferbinte și ghiața e minunat pentru ten obosit.

STUDENTUL PANCIU. Un autovaccin v'ar fi eficace. Un doctor prieten v'ar putea servi. Pentru gât Lanolina anhidră cu apă de roze.

ECATHERINE M. Utilizați vă rog: Acet aromat 100 gr. Glicerină 20 gr. apă de roze 50 gr. Resorcină 1 gr. pentru pori dilatați. Pentru pistrui, soluția cu hidrochinonă. Purtați ciorapi de cauciuc și bandaje noaptea cam strânse pe picior.

AMALASUNDA. — Pentru păr: Pilocarpină 1 gr. Extr. China 20 gr. Tra. Cantaride Tra Catehu 10 gr. Ol. Ricin 15 gr. Alcool de Lavandula 200 gr. Pentru ten, crema mea seara la culcare. Pentru gene: Pilocarpină 0,25; Aq. rosae 15 gr. Ol. Ricin 20 gr. A se unge genele și sprâncenele.

FIFI DELAMARE. — Incercați cu sare sau săpun de Marsilia. Procedeul e naiv dar rezultatul e f. bun. Un soutienne de gumă și noaptea, comprese cu alcool camforat părți egale cu apă simplă. Nu mâncați dulciuri și feculente.

CELIA. — Se vor unge seara cu o pensulă mică. Pentru pori: Acet aromat 100 g. Glicerină 20 gr.; Aqua rosae 30 gr.; Resorcină 1 gr. Pentru sân, exact ca la Amalasunda din revistă.

SILUETA FINA. — E foarte greu căci vă trebuie alambic sau refrigerent de sticlă. Deci tot la farmacie recurgeți. Pentru gât ce doriți? Să-l mai scurtați? Nu mă pricep de loc.

VIORICA ALBA IULIA. — Urmați cu fricțiuni cu alcool și dușuri locale cu apă f. rece. Mâncați feculente și dulciuri. Faceți gimnastică multă cu brațele. Pentru ca sprâncenele să fie mai subțiri le veți smulge cu o pensă mică sau le veți trata cu câteva ședințe de electroliză la un institut de frumusețe. — Pentru pleoape unt de cacao părți egale cu ulei de migdale.

JANA. — Da crema Tokalon e bună. Seara veți șterge obrazul cu vin alb părți egale cu apă de ploaie și apoi îl veți unge ușor cu crema. Untul de migdale dulci râncezește la căldură. Efectul slăbirei U. W. A. nu-l cunosc. Cunosc cura cu tot cortegiul ei.

MIX-MAX-MOX. — Pentru buze: Ceară albă 3 gr. Unt de cacao 7 g. Ulei de vaselină 15 g. Apă de roze 5 g.

Ce înțelegeți dv. cu sâni care nu „emoționează" estetic? Nu pricep în ce fel nu emoționează, sunt de forma bananelor veștede, de forma pepenilor mari sau neexistenți? Aștept răspuns.

O VADUVA. — Veți face comprese f. ferbinți seara. Apoi veți da cu: Borax 2 gr. Aether 10 g. Apă de roze 50 g. Alcool camforat 50 gr.

ARMAND HUȘI. — Nu pricep nimic. Imi trimiți 3 rețete, una pentru nervi, a doua pentru râie, iar a treia pentru bube.

De ce suferi în prezent și ce vrei să știi? Injecțiile cu bromură scot coșuri și bube. De râie nu te-ai vindecat? Pentru care din toate bolile ceri sfat?

RECUNOȘTINȚA M. — Luați: Na fosforic 7 gr. Na sulfuric 5 gr. Na bicarbonic 10 gr. topite la 1 litru apă, un pahar dimineața. Mai faceți o cură de 3 flacoane Depurativ Richelet și țineți război acriturilor, sărăturilor și piperului, apoi stăm de vorbă.

FATMA. — Exact ca Amalasunda care cere acelaș lucru cu privire la sân. Dușurile reci sunt pentru întărire și desvoltare. Pudra Coty sau Marcya

MARIA FELICIA. — Exact ca Amalasunda cu incredere. Pentru subțiori. Na boracic 10 gr Alumeu crud 1 gr. topite la 250 gr. apă fierbinte. Tamponări și pudrări cu Lycopodium odată pe zi.

LIZY. — Da, există aparate. Nu se utilizează fermentat. Dar se pune în el 1 gr. Ac. formic ca să nu fermenteze. E minunat pentru albire.

M. FELICIA. — Utilizați seara aburi de lapte fiebinte și apoi bucăți de ghiață. Nici un fel de cremă sau alcool. Utilizați odată pe săptămână, vin alb 250 gr apă de roze 50 gr. cu care veți șterge obrazul ușor de fard. Tocmai pentrucă ați utilizat foarte multe ați stricat obrazul. Apă și săpun de fel.

PAUNAȘ. — Na citric 10 gr. Na sulf 7 gr. Na bicarbonicum 20 gr. topite la 1 litru apă fiartă. Un pahar dimineața.

MODA

(Stânga) pijama originală, în styl catalan; (dreapta) toaletă din voil Georgette, cu cloşuri şi jachetă cu aplicaţii de blană.

Două elegante mantouri de seară, foarte la modă la Londra, pentru serate, baluri şi teatru.

Străbaterea Atlanticului

Primii corăbieri pe Atlantic. Cristoph Columb. Sicriile plutitoare. Cum a inceput Cunard Line. Intre Mauretania şi Bremen.

Au trecut zece veacuri de când puternicele corăbii ale Vickingilor au brăsdat, cele dintâi, Oceanul Atlantic. Astăzi prăpastia de apă, care altădată inspira groază, e străbătută de nenumărate vapoare, ce se intrec unele pe altele in lux şi confort.

Submarinul a venit să sfideze suprafaţa sbuciumată de valuri, iar aeroplanul şi Zepelinul i-au arătat dispreţ, trecând prin văzduh.

Istoria cuceririi Oceanului este o epopee a curajului şi îndrăsnelii omeneşti. E un şir lung de episoade dramatice, în care omul a fost eroul. Oameni bravi şi avântaţi au îndrăznit să pună, în faţa valurilor nesfârşite şi dispreţuitoare, corăbii slabe de lemn. Secol după secol şi-au tot îndreptat căile, înfruntând vânturile şi valurile. Corăbiile au fost înghiţite de ape şi dânşii au construit altele. Mulţi au pierit în naufragii spăimântătoare şi alţii le-au luat locul. Fiecare pas înainte a fost câştigat cu preţul de jertfe nouă şi a trebuit să treacă multă vreme, până când, în cele din urmă, ştiinţa — cu puterea ei infinită — a inventat motoarele şi a arătat cum trebuie construite marile bastimente de oţel.

Dar Oceanul nici astăzi nu este mulţumit cu jertfele ce s'au făcut, cu vasele de toate felurile şi de toate vremurile: dela galerele greceşti sau ale Romei antice, până la pacheboturile moderne — el continuă să-şi ceară mereu tributul.

* * *

Primele corăbii care s'au aventurat, în nordul Atlanticului, au fost acele numite „*Wicking*", corăbii de lemn cu pânze, având un singur catart. Ele erau frumos sculptate şi aveau tot felul de podoabe. Pornite din nordul Europei, cel mai mare vas de pe atunci, nu măsura mai mult de 30 metri în lungime. Intr'o asemenea corabie — după cum spune legenda — ar fi pornit prin anul 985, din Islanda, negustorul corăbier *Bjarn*, ca să ajungă pe tatăl său *Herjulf*. Herjulf, cu mai multe luni înainte, emigrase spre Groenlanda, împreună cu *Eric cel Roşu*.

Corabia lui Bjarn, după câteva zile de drum, a fost prinsă de furtună şi de vânturi puternice, din nord, şi astfel abătută din cale. Multe zile ea a rămas o simplă jucărie a valurilor şi ceaţa împiedica orice orientare. Mult mai târziu, furtuna se linişti, vântul se potoli din furie şi soarele străluci din nou pe cer. Care nu fu mirarea corăbierului nostru, când el văzu că e aproape de pământ. Dar nu de pământul spre care pornise şi pe care-l căuta. Groenlanda e un ţinut muntos, cu piscuri acoperite de zăpadă, pe când pământul unde Bjarn ajunsese era un şes întins. Dar descoperirea pe care a făcut-o nu l-a interesat şi dânsul a pornit mai departe în căutarea Groenlandei. In cale dădu iară de pământ, de un pământ stâncos şi acoperit de zăpadă, şi care s'a dovedit mai târziu că era o insulă. Ţărmul pe care-l căuta nu l-a găsit, decât după alte opt zile de căutare. El debarcă şi se întâlni cu tatăl său.

Când şi-a povestit aventura călătoriei, a fost de faţă şi *Leif Ericson*, fiul lui Eric cel Roşu. După 14 ani Leif a cumpărat corabia lui Bjarn şi a pornit să găsiască pământul, pe care acesta îl descrisese. A şi găsit atât insula, pământul acoperit de zăpadă şi străjuit de stânci pe care l-a botezat *Helluland*, cât şi pământul şes, acoperit cu păduri, căruia i-a dat numele de Markland. Mai găsi şi un ţinut, în care creştea viţa de vie şi pe acesta l-a numit *Vineland*.

Intâia traversare. Leif-Ericson **ajunge la Vineland în anul 1001**

Câţiva istoriciani sunt de părere că Leif Ericson ar fi debarcat în statul Massachusets de azi. Leif s'a stabilit la Vineland şi de acolo se ducea adesea la Markland. După aceste descoperiri, corăbiile Wickings făceau mereu drumul de-alungul oceanului şi s'au format chiar colonii. Vremea a şters însă orice urmă despre aceste ţinuturi şi despre coloniştii stabiliţi pe acolo.

Au trecut 15 ani dela aceste întâmplări şi un alt călător îndrăsneţ se hotărî să înfrunte furtunosul Atlantic. De data aceasta, era un marinar genovez, care căuta un drum nou spre Indii. Cele trei corăbii ale lui *Cristof Columb* au plecat din *Palos*, la 3 August 1492.

După ce au poposit în Insulele Canare, s'au îndreptat din nou spre apus, în ziua de 6 Septembrie.

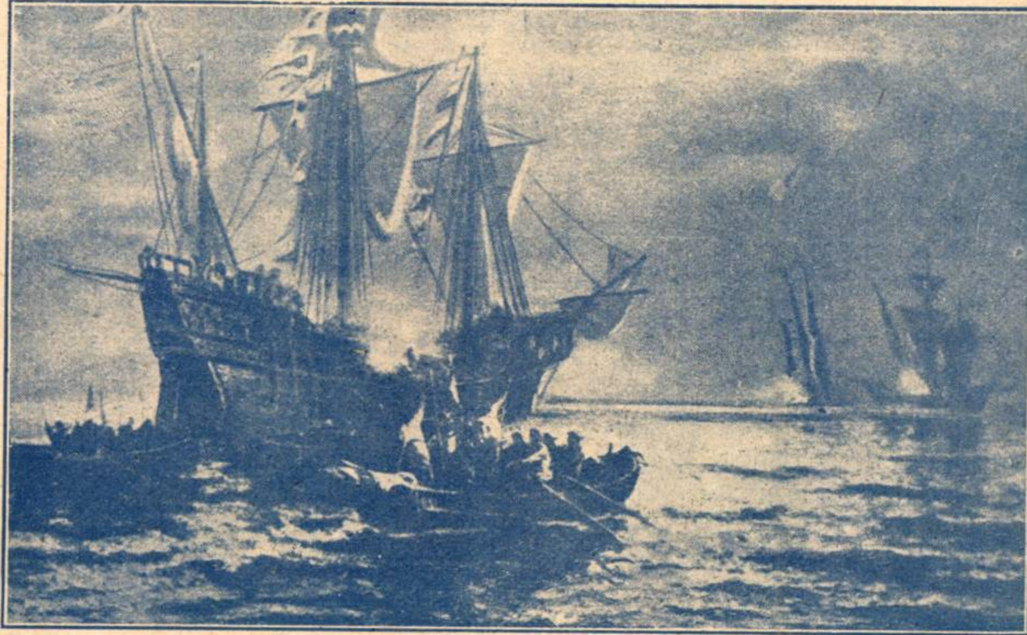
Săptămâni după săptămâni au trecut, până când pământul să se arate. Marinarii începură să se înspăimânte. Columb nu îndrăsnia să le spună cât de departe se găsiau de ţărm. De abia în noaptea de 11 Octombrie, comandantul vasului „Nina" zări o scânteere de lumină depărtată, aşa încât părea o candelă. Mirosul de verdeaţă fu simţit apoi de toţi cei de pe vas. Bucuria nu mai cunoştea margini. Pe lângă o rentă anuală de 10.000 maravezi, regele promisese, celui care va zări cel dintâi pământul, haine de mătase şi daruri bogate.

La ora două după miezul nopţii se zări şi pământul; pânzele fură lăsate şi corăbiile aşteptară pe loc, ivirea zorilor.

In dimineaţa de 18 Octombrie, după 77 zile de când Columb părăsise împreună cu marinarii săi, Palos, el putu să debarce pe o insulă, pe care indigenii o numiau „*Guamahani*".

Lumea nouă era descoperită.

Mulţi alţii s'au aventurat pe drumul găsit de Columb. Spania, Britania şi Franţa au întemeiat colonii, în lumea cea nouă, dar colonizarea mergea încet, pentrucă a străbate Atlanticul, — cu mijloacele de atunci — însemna un curaj deosebit. Vasele erau mici, călătoria lungă şi primejdii nenumărate pândiau, pe cei cari s'ar fi aventurat, în asemenea călătorii. Dar persecuţiile religioase de pe atunci, au îndemnat pe mulţi să părăsiască Europa şi să apuce calea primejdioasă a oceanului. Au mai plecat condamnaţii, cărora prin această călătorie li se dădea posibilitatea ultimă, de a se face oameni de treabă. Insfârşit lumea nouă era nădejdea cea de pe urmă a tuturor desamăgiţilor, a tuturor celor desmoşteniţi de soartă.

12 Octombrie 1492. Debarcarea lui Columb

Astfel a fost cu putinţă ca, în scurtă vreme să înfloriască, de-alungul ţărmului Atlanticului, 13 colonii britanice. Spaniolii se aşezară în Florida, iar francezii în Canada şi pe valea Missisipului.

Deoarece coloniile britanice au rămas curat engleze, fără amestecul altor naţiuni, guvernul londonez a organizat primul serviciu regulat de vase, numite *„Packet"*. Calea era între *Falmouth* şi *New-York*. Vasele serviciului, *„Packet Line"* erau de obicei breacuri, de vreo două sute de tone. Atât de multe au fost înghiţite de apele oceanului, încât englezii e-au poreclit *„sicrie plutitoare"*.

Până la răsboiul din 1812 vasele lui „Packet-Line" erau exclusiv engleze, şi afară de ele nu existau alte servicii. Dela data aceasta stabilindu-se legături de comerţ între Anglia şi Statele-Unite, s'au născut o serie de servicii maritime americane. S'au înfiinţat atunci companii faimoase, printre care: *„Black Ball'* (Mingea neagră), *„Black Star"* (Steaua neagră), *„Red Star"* (Steaua roşie), *Red Cross"* (Crucea Roşie) şi *„Dramatic Lines"* (Liniile tragice). Şi cu drept cuvânt acestea erau linii tragice: naufragiile se ţineau lanţ, tragedii sfâşietoare se petreceau în largul oceanului. Marinarii „packet-urilor" erau cei mai înfricoşaţi, pentru că, mai mult decât emigranţii, îşi dădeau seama de ce înseamnă o călătorie transatlantică.

Packetele, sau cum li se spun azi packeboatele, vapoare de tonaj redus, transportau câte 500—600 emigranţi. Emigranţii zăceau pe punţi bolnavi de rău de mare, în mijlocul maldărului de bagaje. Nici vorbă despre confort. Alimentele de abia erau suficiente ca să nu lase să moară de foame pe călători. Foarte adesea se întâmpla ca într'o singură călătorie să moară pe drum 50—100 călători şi aceştia erau aruncaţi în ocean. Erau copii, cărora le muriau mamele, mame care-şi pierdeau copiii. Familii îşi pierdeau adesea călăuzitorul: capul familiei. E greu să se redea prin fraze, toată grozăvia celor petrecute pe Atlantic, de-alungul veacurilor.

Cea mai bună companie de navigaţie trasatlantică americană, era pe atunci, compania „Black Ball". Pleca din America în prima zi a fiecărei luni. Mai târziu pornirea se făcea de două ori pe lună. In primii nouă ani de existenţă a acestei companii, vasele străbăteau oceanul în 23 zile. In urmă vasul „Canada" bătu recordul şi făcu drumul de la New-York la Liverpool, în 15 zile şi 18 ore.

Multe companii dădură faliment, mai ales din pricina pierderilor cauzate de naufragii.

In 1821 se înfiinţează, la Liverpool, compania *„Red Star Line"* cu plecări regulate, în fiecare 24 ale lunei.

Dar nu se poate vorbi despre un serviciu regulat pe Atlantic, decât din Aprilie 1838. In acest an două vapoare noi iau drumul din Anglia spre New-York: *„Sirius"* şi *Great Western"*. Primul era un vapor obişnuit de 700 tone. Al doilea însă constituia o minune a vremei. Avea 72 metri în lungime şi o lărgime de două ori mai mare decât ori care dintre celelalte vase obişnuite. Era socotit drept un gigant, printre packebooate. Traversară oceanul în 13 zile jumătate, dela Bristol la New-York, şi puţin mai târziu stabili un record, traversând Atlanticul în 10 zile, zece ore şi 15 minute.

In 1840 primul vas al puternicei companii, care există şi azi, *„Cunard Line"*, îşi face apariţia. Se numia *„Britania"* şi cu dânsul a călătorit şi celebrul scriitor Charles Dickens, care în notele americane, pe care le-a scris, spune: „în cabina care mi s'a dat, un fel de dulap pentru haine, nu mă puteam simţi mai bine de cum s'ar simţi o girafă, silită să se înghesue într'un ghiveci de flori..."

Şi cu toate acestea călătoriile, de aci încolo, capătă un caracter nou. Americanii se şi alarmară văzând că „Packet-linie-urile" engleze devin tot mai puternice şi le fac o concurenţă tot mai vie. S'a înfiinţat atunci o companie americană, mare, numită *„Collins"*, care a încercat să se măsoare cu noua companie engleză „Cunard Line". Dar „Collins" a dat curând faliment, în urma câtorva naufragii grele. Iar „Cunard Line" lansă primul vapor de oţel „Persia", care străbătu oceanul în 9 zile, o oră şi 45 minute.

* * *

In anii următori recordurile se ţinură lanţ. La 1882 vaporul lui „Cunard" numit *„Servia"* făcu traversarea în 7 zile, 8 ore şi 15 minute. In acelaş an *„Alaska"*, vapor postal, ajunse în Europa numai după 6 zile, o oră şi 46 minute. Insfârşit vaporul *„Campania"* făcu 5 zile, 14 ore şi 55 minute.

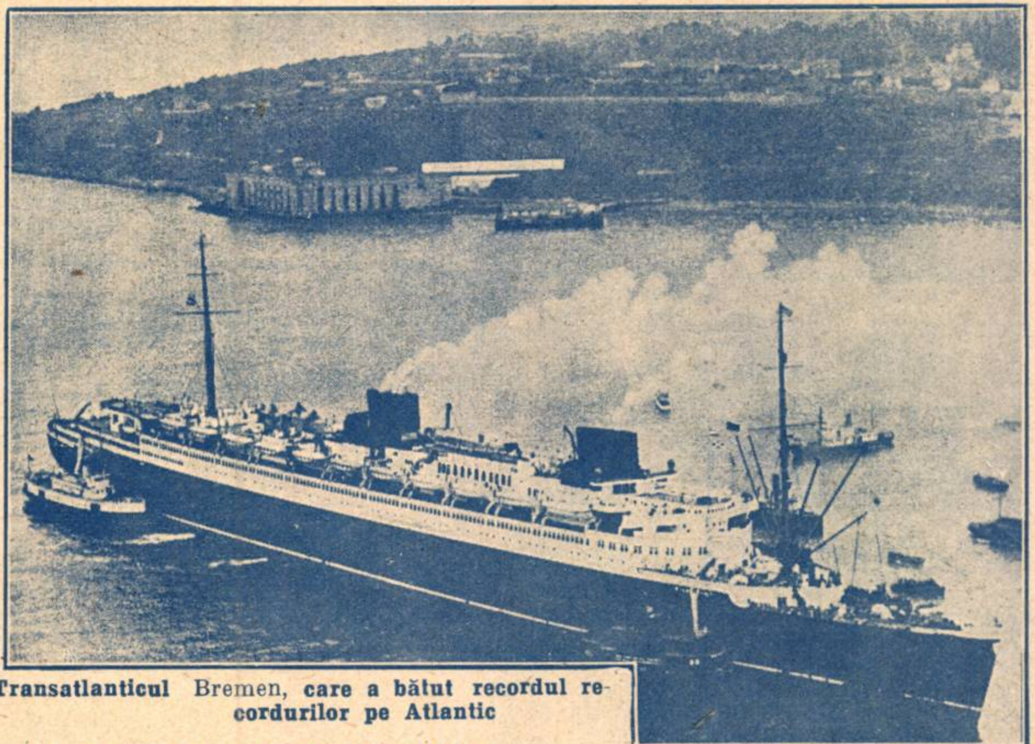
In 1901 germanii, pe neaşteptate, se ridicară ca o concurenţă a supremaţiei britanice, de atunci. Vaporul *„Deutschland"*, al companiei *„Hamburg American Line"* făcu drumul, dela New-York la Playmouth, în 5 zile 11 ore şi 5 minute.

Prin acest nou record se stabileşte inceputul unei întreceri, care a culminat cu lansarea transatlanticului englez *„Mauretania"* şi a nefericitei *„Lusitania"*.

In vara anului 1919, omul repurtează un nou triumf asupra Atlanticului. De astă dată pe cale cu totul deosebită. In Iunie 1919, un hidroplan american sboară dela *New-Foundland* la *Azore*. Câteva săptămâni mai în urmă, un hidroavion britanic, prin de căpitanul *John Alcock*, stârneşte senzaţie, prin sborul său neîntrerupt dela New-Foundland în Irlanda.

In Mai 1927 apare Lindberg, care sboară fără întrerupere, direct dela New-York la Paris, singur în avion, în 33½ ore.

Astăzi, după ce vaporul „Mauretania" a păstrat vreme de aproape 22 ani titlul de campion, în traversarea record a Atlanticului, apare din nou un adversar german, care îi smulge laurii. E vorba de marele transatlantic german *„Bremen"*, care a fost lansat de curând şi a isbutit să treacă oceanul, dela *Sherbourg* la *New-York*, în timpul record de 4 zile, 17 ore şi 42 minute. Cu nouă ore mai puţin decât recordul stabilit de „Mauretania".

Transatlanticul Bremen, **care a bătut recordul recordurilor pe Atlantic**

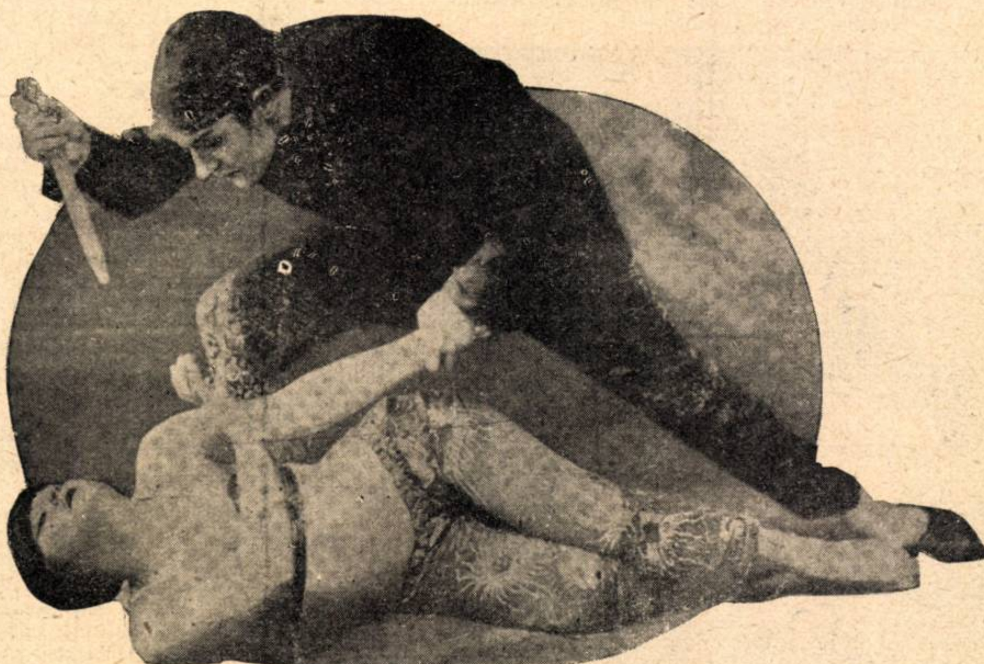
Desigur că întrecerile nu se vor opri aci şi putem să ne aşteptăm, în curând, la recorduri şi mai impresionante.

Trad. de N. L. R.

Criminalogia pe scenă

ALTADATĂ, când americanii veniau la Paris, se credea că sunt atraşi în special de frumoasele peisagii şi de bogăţiile de artă franceze. Toate înfăţişau lucruri diferite decât acelea cu care erau deprinşi acasă.

De câţiva ani însă, de când turiştii americani, prin impresionantul număr în care vin, au constituit cu adevărat una dintre principalele industrii franceze, s'a observat

în Franţa că îndată ce Yankeii debarcă pe pământul galic, simt imediat dorul de patrie. Le plăcea foarte mult Parisul, dar erau însetaţi după instituţii cu care erau deprinşi peste Ocean. Aşa se stabili barul american, încă înainte de prohibiţie. Astăzi reprezintă pentru ei o oază cu adevărat binefăcătoare. In urmă şi teatrele pariziene au început să se americanizeze. Şlagăre muzicale americane au început să fie auzite prin revistele pariziene.

S'au angajat stele artistice americane. Primele care au făcut senzaţie pe scenele pariziene, au fost celebrele *„Dolly Sisters"*. De atunci numărul se'ngroaşe mereu. Chiar şi piesele de teatru americane, traduse în franţuzeşte, au început să inunde Parisul.

Şi acum în urmă vizitatori europeni veniţi la Paris, au putut constata că şi criminalogia a început să ocupe un loc de seamă prin revistele franceze. S'au introdus sketsch-uri cu personagii din lumea interlopă, din cartierele misterioase chineze „Limehouse" din Londra şi „China town" din New-York, dansuri de apaşi şi chiar balete bazate pe motive criminalogice. Aproape că nu se putea să păşiască cineva în vreun music-hall sau cabaret francez, fără ca să întâlniască spectacolul crimei acompaniată de muzică, învăluită în pantomimă, sau transpusă în dansuri.

Iată că, zilele trecute, un distins manager francez, explică fenomenul unui mare ziar artistic, astfel:

— *„In mod invariabil, teatrul reflectă gustul public. Ceeace se vede scris prin ziare, trece apoi pe scenă, aproape simultan. Şi cum ziarele de peste ocean, în ultimii ani, acordă crimelor o literatură extrem de desvoltată, s'a dovedit că sunt pe placul publicului. Cele mai tenebroase şi mai senzaţionale crime, se pare că se comit în Statele Unite ale Americei. Piesele de teatru, jucate la New-York, şi prin alte oraşe mari, s'au resimţit în mod fatal de povestirile criminale care abundă prin ziare. „Americanii s'au obişnuit la ei acasă cu asemenea producţii emoţionante. De aceea managerii parizieni au trebuit să se complacă modei, introducând în Franţa, pe scene, un adevărat val de criminalogie. Acesta vine după Charleston şi Black-Bottom, nebunii întrucâtva ameliorate".*

Cum noi cei din România importăm de obiceiu materialul teatral din Franţa, credem că mai nimerit ar fi, luând în consideraţie raţionamentul manager-ului francez, ca să nu ne mai adresăm de aci în colo la „mâna doua", ci să mergem direct la sursă; să debarcăm la New-York şi să ne interesăm care-i moda actuală. Dealtfel, călătoriile viitoare cu zeppelinurile vor facilita această sugestiune.

R.

NENOROCIRE

EL: Draga mea, am să divorţez de nevastă-mea şi o să ne căsătorim.

EA: De ce vrei să ne strici fericirea?

Sonda dela Moreni erupe zilnic 100 vagoane.

O invenţie americană graţie căreia se vor evita funestele accidente ale aviatorilor cari sbor peste Ocean.

Cel mai bătrân OM din România.—

„Graf Zeppelin" a pornit în călătorie spre regiunile polare.—

In Germania se experimentează Automobilul-Rachetă

La cursele din Dayton, americanul Segrav a atins 490 Km. pe oră

Curiozităţi sportive

SPORTUL PROFESIONIST

DOI „Amatori de lucruri ale altora" s'au introdus, ca de obiceiu, în casa unui cetăţean. După ce au cotrăbăit prin toate colţurile şi au strâns un pachet destul de voluminos, intră într'o odae alăturată.

Nu mică este spaima celui mai sensibil dintre ei când constată că se află în apartamentul unui cunoscut boxeur profesionist. El împărtăşeşte vestea „colegului" său.

— „Ne te speria", ripostă acesta flegmatic. Nu luptă decât dela 50.000 lei în sus!...."

RECLAMĂ...

PE şoseaua Kiseleff un agent dela circulaţie opreşte pe un automobilist şi-l amendează, pe motiv că a mers cu o viteză de aproape 60 klm.

— „Plătesc cu plăcere", răspunse şofeurul. Fii însă drăguţ şi scrie că am mers cu 80 km. Maşina asta o scot la vânzare!"

CUGETĂRI AMERICANE

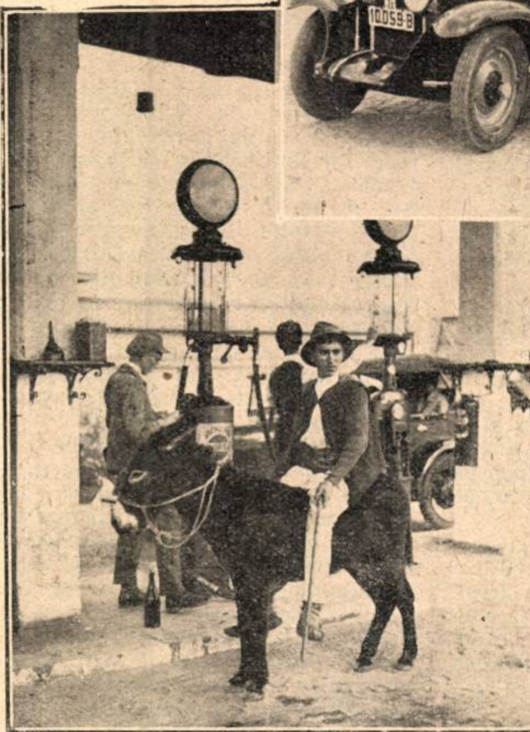
Bogăţia n'aduce fericire, dar tot aduce ceva mai bun decât poate s'aducă sărăcia.

* * *

Mulţi dintre militarii cari nu tremură în faţa morţii, tremură câte o noapte întreagă la poarta unei femei.

Fabula actualizată

FABULA povesteşte că melcul s'a luat la întrecere cu vulpea, şi oricât de şireată ar fi aceasta din urmă, se pare că melcul a ştiut s'o înşele: el s'a agăţat de coada ei şi la poarta cetăţii, pe când vulpea rămăsese ca „viţelul la poarta nouă", pentru că nu putea trece, melcul s'a strecurat binişor pe dedesubt şi suindu-se pe poartă, a întâmpinat pe vulpe cu vorbele: „ce vii aşa încet? de când te aştept!"

Fabula a fost actualizată de curând, de un ţăran deştept.

Călare pe un măgar, a pornit-o dela depozitul de benzină şi a pus rămăşag cu boerii, că el, cu măgăruşul lui, va întrece maşina. Vezi că ştia el ce ştia.

Călătorii din automobil au râs şi în cele din urmă au acceptat provocarea. Automobilul a pornit-o domol şi, din când în când, se tot opria, ca să aştepte măgarul. Dar după câţiva kilometri, automobilul a sosit în faţa unui pod rupt, şi pe când ţăranul nostru a trecut cu măgarul lui prin vad — fără ca măcar să se uite la concurenţi — automobiliştii au fost nevoiţi să înconjoare atâta, încât au ajuns la ţintă, mult mai târziu ca măgarul.

Astfel, ţăranul a avut dreptate, că nu totdeauna, când te grăbeşti, trebue s'o porneşti cu automobilul, la drum.

Cupon pentru jocuri

No. 39

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

Schitul lui Tărâţă

de **GH. BRĂESCU**

Eram cel mai turbulent elev din clasa întâia de liceu, capul tutulor răutăţilor. N'aveam astâmpăr. Căscam gura pe fereastră, pedepsiam muştele ca Vlad Ţepeş, mă târam pe sub bănci, mă ceream sau eram dat afară din clasă pentru că aruncasem draci de hârtie în tavan, în timpul explicaţiei profesorului.

Pentru că mă băteam cu toţi băeţii din mahala, epitropul meu, mătuşile şi surorile — în familia noastră rămăseseră numai femei — fură unanimi să declare că numai şcoala militară îmi va veni de hac. Nu se învaţă carte, ziceau mătuşile, dar te muştruleşte de-ţi merge untu. In această nădejde, nu mai învăţam nimic.

— De ce nu înveţi, mă băete, mă întrebă profesorul de latină.

— Eu am să intru în şcoala militară, n'am nevoe de latină.

„Nu ştie, el are să intre în şcoala militară", strigau băeţii în cor, ori când eram chemat la lecţie. Din balconul liceului, un balconaş mic, şubred, de unde pornia un jgheab răzimat de marginea unei haznale—instalaţiune primitivă de tout-à-l'egoût — ascultam, vara, marşul gorniştilor şi fericiam băeţii din şcoala militară, cari se duceau la instrucţie să se joace de-a soldaţii, cu muzică şi puşti adevărate.

Am cunoscut mai târziu această fericire. N'o doresc nimănui. Ce am suferit câţiva ani de zile, ajunge — socot — să-mi răscumpăr cu prisosinţă, partea mea de raiu. Disciplina oarbă şi fără raţionament era baza educaţiunei, încredinţată elevilor din clasele superioare şi unui mănunchiu de ofiţeri, aleşi printre cei mai energici. Trebuia să circuli cu mâinile la vipuşca pantalonilor. Nu te puteai mişca nespionat. In clasă, în dormitor, la masă, te duceai cu frontul, după laborioase alinieri, comandate pe întrecute, cu voci capabile de efectivul unei brigade, numai de către elevii din ultimul an, cari se iniţiau pe rând în secretele artei militare. Pedepsele curgeau ca ploaia, pentrucă ai mişcat în front, pentru că ai întârziat la front, pentrucă ai vorbit în front şi, slavă Domnului, ştie orice **ţivil**, în front nu se vorbeşte.

Zelul educatorilor de a scoate oameni de treabă din copiii cari făceau disperarea familiilor, era explicabil: programul era atât de încărcat, încât nu ne puteam întâlni de cât la front. Natural, pedepsele erau variate şi porniau, cum cere pedagogia, dela simplu la compus. Cea mai simplă era să stai de santinelă, echipat de războiu, în frig, pe sală, în faţa uşii ofiţerului de serviciu, pe când ceilalţi dormiau duşi.

Am zis că pedepsele erau gradate. Aceasta nu împiedica să fii observat cu predilecţie, să iei deodată toate pedepsele de arest, închisoare şi carceră pe care, ca să te conformezi pedagogiei, le executai pe rând. Sistemul era ingenios. O pedeapsă atrăgea pe alta şi erau atâtea reguli, că izvorul pedepselor era nesecat.

Eşiam din meditaţia de seară, istoviţi şi flămânzi, pentru că eram tineri, munciţi ca robii şi mâncam pe sponciu. Stam sgribuliţi de frig, cu mâinile îngheţate, tunşi chilug şi ascultam descoperiţi în viscol ruga sunată, cu fălcile umflate peste măsură de un biet cornist, care servia ţara scoţând note false dela rinichi.

Adevărata şcoală a disciplinei era, însă, în dormitor. Inchipuiţi-vă o sală lungă, cu paturi uniforme şi noi inferiorii, în cămăşi de noapte scurte, aliniaţi la marginea paturilor, aliniate şi ele, aşteptând înţepeniţi de aşteptare, cu hainele frumos păturite în palmă, inspecţia caporalilor, cari îţi băteau pantalonii în nas, să-ţi dovediască că nu i-ai scuturat, îţi rupeau toţi nasturi de la manta să-ţi arate că se clatină sau îţi descoseau pe de-a'ntregul un crac de pantaloni şi trebuia în urmă să-l coşi în târziul nopţii, la lumina lămpii. N'aveai scăpare nicăieri. Nebunia disciplinii cuprinsese pe toată lumea. Ofiţerii tineri în haine lucitoare erau ignoranţi şi brutali. Un cismar, care întârziase să strângă din dormitor căputele ce trebuiau reparate în timpul nopţii, a fost dus în pumni de locotenentul de serviciu, dela un capăt la celălalt al dormitorului, unul înaintând, celalt retrăgându-se cu ochii ţintă în ochii superiorului, beat de furie nepotolită. A doua zi, soldatul a fost internat la infirmerie, cu fălcile umflate, bolnav — **zicea doctorul** — de oreion.

Vă închipuiţi acum de ce, într'o dimineaţă, ne-am trezit amuţiţi de surpriză, lipsiţi de răcnetele superiorilor, cari întovărăşiau de regulă semnalul deşteptării cântat de gornist pe sală, cu ecouri infernale. O veste se strecură printre noi, grăbită ca o nenorocire: „A fugit clasa patra!" elevii cari veghiau la menţinerea disciplinei cu puteri discreţionare. Vă mărturisesc spre ruşinea mea şi a celorlalţi, ne părea rău. Ii iubiam, la fel cu câinele care linge mâna ce-l loveşte. Dealtfel eram totdeauna gata de iertare. O vorbă mai dulce, o familiaritate binevoitoare a superiorului opriau lacrămile gata să cadă, ştergeau ruşinea afrontului.

Rătăciam ca nişte copii rămaşi de capul lor. E drept că republica n'a durat mai mult ca aceea dela Ploeşti. Ca şi regii, superiorii nu mor niciodată. Ierarhia armatei are o parte admirabilă; fiecare inferior devine superior la rândul vechimei, la alegere sau accidental. Clasa treia a luat locul clasei a patra. Viaţa militară, întreruptă un moment, îşi reluă firul cu impulsivitate nouă, sporită de ambiţia nouilor comandanţi, cari ţineau să se arate vrednici de înaintaşii lor.

Ne găsiam pe la începutul lunei Iunie şi ne pregătiam de examene, cuminţiţi de grijă. Nu se mai ţineau meditaţii şi profesorii nu mai veniau la şcoală. Elevii, împrăştiaţi, citiau pe capete, refugiaţi în colţuri de linişte: sub scări, la mansardă, în dosul stivelor de lemne din fundul curţii. Evenimentul ne înfierbântase, judecata. Nu se mai ţinea nimeni de carte. Grupuri, grupuri de elevi discutau cu aprindere împrăştiindu-se repede, înştiinţându-se reciproc în caz de primejdie: **Tais toi Ghiţă, il y a de l'ennemi.** Căci nu v'am spus, în şcoală eram obligaţi să vorbim franţuzeşte sub ameninţare de pedeapsă.

Circulau fel de fel de svonuri. Unii susţineau că băeţii din clasa patra au trecut Prutul pe la Ungheni şi că s'au înrolat ofiţeri în armata ţarului. Alţii mai bine informaţi afirmau că, îmbarcându-se la Constanţa, au fost prinşi de Turci şi duşi la Constantinopol. In cele din urmă, aflarăm că vitejii—îndrăzneala lor ne aiurise de admiraţiune —în cap cu sergentul major, fiul directorului şcoalei, erau pe drumul de costişe ce duce la Vaslui şi în Bucureşti. Sculaţi în puterea nopţii, se zicea că au sărit peste zidul care ne despărţia de palatul lui Grigore Sturza. Prinţul sau beizadea Viţel, cum îi ziceau Ieşenii, pentru că ridica în puterea braţelor un viţel luat de la ţâţa vacii, cu care se exercita zilnic fără să simtă sporul greutăţii ,avea, zic, şi el un băiat la noi, în şcoală, pe Dimitrie Sturza, după numele unuia din strămoşii lui, care trăise refugiat de mult în Spania. Băiatul aprovizionase pe evadaţi cu mâncare şi tutun iar prinţul — spuneau cei iniţiaţi — le dăruise cu mâna lui o pungă cu galbeni, să aibă de cheltuială. Mai târziu ne-a spus **domnu Vasile**, portarul şcoalei, că elevii au plecat frumuşel pe poarta mare, în zorii zilei, spunându-i că se duc, cum era regula, în fiecare Duminică la bae, pe plutoane, cu noaptea'n cap. Scopul lor era să se prezinte la Bucureşti, ministrului de războiu ca să protesteze împotriva unei legi nesăbuite. Se plănuise, în adevăr, ca absolvenţii şcoalelor militare să nu treacă fără concurs la cele superioare din Bucureşti, urmând ca acei rămaşi fără loc să-şi încerce norocul în alte şcoli, unde nu s'ar fi putut înscrie din cauza deosebirii de program.

Când am cunoscut adevărul, sufletul nostru s'a umplut de jale. Eram indignaţi gândindu-ne la suferinţele camarazilor noştri mai mari, cari plecau voiniceşte, îndurând privaţiuni de tot felul, expuşi la cine ştie ce pedeapsă, pentru ca să protesteze împotriva unei măsuri ce le ameninţa viitorul şi care, în definitiv, era şi al nostru. Grupurile se împuţinau îngroşându-se. Nu mai exista ierarhie. Un suflu de revoluţie clătina minţile tuturor. Se ridicară oratori să arate că este o mişelie, din partea noastră, să stăm indiferenţi, să mâncăm cireşi şi bunătăţi de tot felul cumpărate peste gard dela băcănia lui Arghiropol, cu riscuri mari, e drept, dar de care camarazii noştri erau lipsiţi şi rătăciau expuşi să moară ca nişte martiri pentru interesul nostru.

Ofiţerii se siliau să împrăştie grupurile, care plecau de aici să se formeze din nou mai încolo. Comandamentele recomandaseră prudenţă pentru a nu zădări spiritele. Lucrul se simţise. Disciplina întemeiată pe brutalitate, dispare odată cu cauza care o produce. De altfel nu erau decât opt carceri şi o sală de închisoare, iar noi eram mulţi. Nu se poate lupta cu mulţimea, sigură de impunitate. In cele din urmă, conciliabulele încetară. Hotărîsem în secret să ne solidarizăm cu clasa patra şi să fugim cu toţii. Nu ştiu care dintre noi afirmase sentenţios că o trupă sub arme nu se poate aresta. Se impunea, aşa dar, să fugim înarmaţi. Era pe lângă o chestiune de demnitate, să nu semănăm — disciplina nu-şi perdea dreptul — a o ceată de derbedei şi o chestiune de prudenţă elementară, căci ne aşteptam, Doamne fereşte, la orice primejdie, bună oară, o luptă cu trupele din garnizoană, venite în urmărirea noastră. N'aveam cartuşe, e drept, în schimb învăţasem deja atacul cu baioneta la Copou, unde umpleam câmpul cu uralele noastre victorioase, jinduiţi de ofiţerii instructori de la dorobanţii cu schimbul, cari ne dădeau de exemplu, cu înjurături admirative.

Aleserăm noi câţiva şefi jurându-le solemn prin ridicare de mâini, cum obişnuiau cavalerii de Malta, că ne vom supune orbeşte. Atotputernici erau Corănescu Alexandru, băiatul unui general dela Focşani şi Savel Manu nepotul ministrului de războiu, făuritorul legii care ne răsculase.

Hotărîrea luată, trecurăm repede la acţiune. Trebuia să mergem în dormitoare să ne luăm armele. Camerile de dormit erau împărţite pe plutoane, despărţite printr'o sală lungă, care lega cele două aripi şi încuiate din cauza evenimentelor. Trebuia aşa dar, să intrăm şi să coborâm pe scara principală.

Ferestrele dela cancelaria comandantului dădeau în sala, prin care trebuia neapărat să trecem, pentru a ridica puştile de la rasteluri. S'a recomandat, fireşte, conspiratorilor linişte şi prudenţă, dându-li-se instrucţiuni să se plece, să se târască pe sală pe sub ferestrele trădătoare. Unii s'au conformat, alţii — cei intransigenţi — au trecut sfidători, cu mâinile în buzunare, iuţind fără voe umilii doi-trei paşi, singura dovadă de neîncredere, care păta oarecum, curajul lor. Fricoşii treceau chinciţi şi neîndemânateci, plecând capul, ridicând spinarea şi mai ales puşca, pe care o ţineau ca lumânarea la înviere, în loc s'o culce dealungul pământului. Această defilare de ţevi pe dinaintea ferestrelor sfârşi prin a atrage atenţiunea comandantului. Nu i-a fost greu ofiţerului trimes în recunoaştere să dea peste noi care aşteptam leoarcă de năduşeală, să ne strângem în sala de dans de unde urma să fugim pe poartă.

— Ce căutaţi aci?

— Să trăiţi don' locotenent....

— Marş!

(Va urma)

Dezastrul din Târgoviște

ARDE!!

Arde mahalaua sârbească din Târgoviște, pe vremuri, orașul scaunului domnesc.

O scânteie sau o neglijență, concursul unui vânt potrivnic și furtuna, au deslănțuit una din cele mai dureroase tragedii înregistrată în țara noastră.

Oameni muncitori. Agricultori și grădinari. Toți erau la câmp. Acasă, rămăseseră numai femei bătrâne și copii.

Deodată răzbate o flacără uriașă, dintr'o casă oarecare. Acoperișul cade prada focului într'o clipită și începe panica.

Mulțimea bătrânelor și copiilor se adună în fața casei, în timp ce flăcările cuprind șura și grajdul și se întind apoi cu o iuțeală vertiginoasă, dela o gospodărie la alta.

Cine să dea alarma?

Cine să dea o mână de ajutor?

Zidurile se prăbușesc, lemnăria pârâe, focul mistue tot ce întâlnește în cale.

Focul ia proporțiile unui dezastru.

Vitele surprinse în grajduri și staule rag dureros în agonia lor chinuită. Păsările de curte cu penele aprinse aleargă înnebunite de groază și propagă incendiul.

Zeci de gospodării înfloritoare, cad pradă făcărilor mistuitoare.

La un moment dat întregul cartier are aspectul unui rug aprins uriaș, închinat lui Vulcan, zeul focului, iar vitele și gospodăriile par sacrificiile aduse pe acest altar, improvizat de fatalitate.

Atunci abia se observă focul din centrul orașului.

Pompierii aleargă, soldații încercuesc locul sinistrului, cu cordoane puternice.

Dar ce pot face câteva pompe și apa – oricât ar fi fost de abudentă; — contra mâniei flacărilor, care se ridică în limbi uriașe spre cer?....

... Și încep să vină sinistrații!!..

Innebuniți de grozăvia dezastrului, unii încremenesc cu ochii dilatați. Alții vor să rupă cordoanele, spre a-și mai salva ceva din avutul mistuit de flăcări. Inlăcrămați, privesc cum munca lo rde o viață întreagă, se transformă în scrum; cum toată bogăția lor, căci nu erau oameni săraci — e fluturată de vântul năprasnic, care nu mai contenește...

Mulți paralizează pe loc. Altora le piere graiul. Și peste tot, jale, lacrimi și durere, strângeri de pumni, scrâșniri și blesteme.

Incediul s'a potolit...

In locul cartierului bogat și liniștit, a rămas o grămadă de ruine fumegânde și cenușă, cenușă multă, cenușă în aer și pe jos transformată în noroi, de enormele cantități de apă vărsată.

Și printre ruine, bieții sinistrați desfigurați de durere, scormonesc cu bețe cenușa, în speranța de a mai găsi ceva din fosta lor avuție.

Au ars 85 gospodării cu peste 200 de clădiri, rămânând pe drumuri peste 300 de familii.

Autoritățile și „Crucea Roșie" au întreprins opera de ajutorare a sinistraților.

CINEMATOGRAF

Lumea cinematografică...

SALI SPECIALE PENTRU FILMUL VORBITOR

Funcţiunea creiază organul. Este un adevăr arhicunoscut.

In ceeace priveşte harta cinematografică, se poate spune că un nou gen de filme, creează săli noui. Intr'adevăr, iată că se construesc săli speciale pentru proiectarea filmelor sonore.

In acestea, cele mai bune locuri nu vor mai fi în fundul sălii, ci în mijlocul ei, iar pentru spectatorii tari de urechi, în primele rânduri.

Ultima sală, construită — bine înţeles în America — se găseşte la San Francisco. Ea conţine 5000 de locuri şi este construită după cele mai pretenţioase cerinţe, de con fort modern, având totodată o acustică perfectă.

PARFUMURI NOUI

Ştiţi care este luxul favorit al tinerei soţii a lui Douglas Fairbanks junior, supla Joan Crawford? Este de a poseda parfumurile cele mai noi. Prietenii ei îi oferă ultimele flacoane apărute în vitrinele magazinelor. Ea posedă o frumoasă colecţie şi toată lumea se întreabă ce face cu o aşa cantitate de parfumuri cu care s'ar putea parfuma luni de zile, toate favoritele unui suveran oriental, fără ca stocul să fie epuizat. Joan Crawford nu se parfumează cu exagerare, totuş cei cari o întâlnesc, simt în fiecare zi un miros diferit. Plăcerea ei este să varieze.

Şi acum, scumpi bucureşteni, sunteţi avertizaţi şi veţi şti ce dar să-i faceţi, dacă fantezia o va mâna vreodată, pe malurile dulcei noastre Dâmboviţe.

O GARA INTR'UN STUDIO

O casă de filme franceză a închiriat — sunt câteva luni de atunci — o mare gară pariziană, pentru a lucra noaptea. Aceasta a costat foarte scump şi rezultatele nu au fost atât de extraordinare cum s'ar fi putut aştepta.

Germanii sunt mult mai practici. La turnarea filmului Manolescu, în care multe scene importante se petrec într'o gară, nu au găsit nimic mai bun de făcut decât de a construi o gară, în studio, cu patru linii diferite, pe care circulau trenurile. Totul fu reconstituit cu mare grijă, astfel că s'a putut lucra normal, fără a fi obligat să facă personalul nopţi albe, cum s'a întâmplat la Paris.

Poşta cinefililor

Dz. Loco. Anyei Ondra ii puteţi scrie în limba germană. Hans Stüwe la Union, bd. Elisabeta.

Mona Lisa, Margareta Schön a mai interpretat roluri secundare, în filme.

Grecu Delia, Harry Hahn: Berlin, Halensee Westfaelischestrasse 31. Willy Fritsch, Berlin W. Kaiserdamm 95. Jenny Jugo, Kurfürstendamm 152 Berlin Halensee.

Uzcorna. Werner Fuetterer, Lehmann, Berlin Steglitz Kleistrasse 27. Lilian Harvey c/o Ufa Kochstrasse, 6—7 SW 68 Berlin. Georg Alexander aceiaşi ca Lilian Harvey.

Asirius. Lui Olga Tschecova îi puteţi scrie în limba germană. Adresa: Berlin NW 23 Klopstockstrasse.

Ruchi-Romanaţi. Ivan Mosjoukine are 40 de ani. Adresa: c/o Universum Film Kochstrasse 6—7 S W 68 Berlin. Eva Gray are 39 ani. Adresa: Britisch International Pictures 157 Wardowstreet, London.

Eugeniu, Galaţi. Vezi răspunsul Grecu Delia. Janet Gaynor. Wiliam Fox Corporation Hollywood Cal. U. S. A. Clara Bow: c/o Metro Goldwyn Mayer Studios Culver-City Cal. U S. A.

D-ra C. Lui Ivan Petrovich îi puteţi scrie în germană. Adresa: Hercules Haus an der Hercules Brückee-Berlin.

Inginer-Câmpina. Ani Ondra nu este căsătorită, are 20 ani, îi puteţi scrie în limba germană. Adresa: Praga, Cehoslovacia Smichov Smetana 10.

T. T. Bazargic. Sunt numai câţiva artişti cărora le puteţi scrie în limba română (Eliza la Porta). Emil Jannings are 40 ani, Harry Piel 38, Lon Chaney, 42.

Lisl G. Eliza la Porta: Sitzenbürgerstrasse 28 Berlin-Charlottenburg. Nu cunoaştem nici o actriţă Maria Florescu.

Maicani. Torentul s'a prezentat pentru prima oară în 1926.

Livia. Două din cele mai mari case de filme din străinătate: Ufa Berlin, Metro-Goldwin Mayer Calif. U. S. A.

Un ardelean. 1. Majoritatea marilor actori de cinema, nu au urmat nici o şcoală. Talentul nu poate fi dat de profesori. 2. Eliza la Porta Sibenbürgerstrasse 20 Berlin-Charlottenburg. 3. Cei mai însemnaţi artişti de cinema: Charlie Chaplin, Greta Garbo, Ramon Novarro, Emil Jannings, Conrad Veidt, etc. etc... sunt atât de mulţi!...

C. A. Vă sfătuesc să părăsiţi ideea de a face cinematograf, este o carieră spinoasă şi se pătrunde foarte greu.

Oedip-Vaslui. Idem.

Jenică Slavnicu. Mari centre cinematografice sunt Berlin, Paris, Hollywood. Şcoala de care-mi pomeniţi ne e necunoscută. La Berlin i-aţi putea afla adresa. Totuşi vă sfătuim să nu vă aventuraţi cu prea mare uşurinţă.

C. J. Incepând cu acest număr, veţi fi desigur satisfăcut.

Ascanius — Careii Mari. Pat şi Patachon trăesc.

Raimond Réné. 1) Nita Naldi nu a mai apărut în timpul din urmă. 2) Rudolf Valentino a murit în urma unei operaţii de apendicită iar nici decum otrăvit. Fiţi pe pace: nu mi-aţi răscolit nici o amintire.

F. A. Galaţi. Vai, ce poveste lungă!... Răspunsul nu va fi tot astfel. Vă voi comunica adresele. Ne este imposibil să facem biografie în această rubrică. Marceline şi Olga Day 71 av. de Wagram Paris. Lily Damita c/o United Artists Studios Los Angeles Cal. U. S. A. Ce înţelegeţi prin gradul unei actriţe? Temperatura, poziţia socială sau poate pe cel militar? Fiţi vă rog puţin mai explicit.

Părul lung sau părul scurt

Se instituie o anchetă pentru a cunoaşte părerea daomnelor şi domnişoarelor asupra viitorului coafurei femenine.

Se va menţine părul tăiat, sau revine părul lung (coadă) ? şi se va arăta motivele pentru care se preferă părul lung sau părul scurt.

Doamnele şi domnişoarele cari iau parte cu răspunsurile lor la această anchetă, prin sorţi li se oferă gratuit un număr de 25 abonamente, pentru coafat, tuns, sau manicure.

Răspunsurile se vor adresa până la 15 Octombrie a. c. la

Frizeria BEER, Moşilor, 53

RUDYARD MULLTON

Vampirul din castelul Zapolsky

O nouă aventură a celebrului detectiv mondial •GEX TREVOR•

UN STRIGĂT IN NOAPTE [1])

CINEVA ceru ajutor...

Era mai mult un geamăt, un plânset lugubru în noapte.

Am oprit calul, ca să ascult. Eram singur în Lunca Dracului şi un puternic fior de groază mă paraliză, străbătându-mi şira spinării, ca o electrocuţiune.

Era un glas de muribund ce nu mai avea intonaţii omeneşti...

Am deosebit atunci, în noaptea opacă din pădure, un om care agoniza în şanţ..

Am descălecat şi m'am aplecat asupra celui care gemea, cuprins de o supremă desnădejde:

— Ajută-mă, domnule, mor... şopti omul din şanţ.

Apăsai pe butonul lămpii electrice de buzunar: rănitul avea o figură galbenă, cu ochii negri, injectaţi de sânge, cu sclipiri diabolice în întuneric, ca de rubine.

Mă întorsei cu calul de dârlogi, ca să-l leg de un copac. Dar pe când făceam nodul, un pumnal svârlit nu ştiu de unde, din bezna codrului, din partea opusă locului unde se afla rănitul, se înfipse lângă mâna mea. Rănitul nu mă putea vedea. Scosei cuţitul din scoarţa arborelui. Avea o hârtie, prin care trecuse lama. Pe hârtie, citii:

„Ţi se întinde o cursă îngrozitoare O mul acesta te va duce în vizuina Vampirului a cărui sete se stinge numai cu sânge de om tânăr!"

Mi-am adus aminte îndată, de seria de crime misterioase, descoperite în ultimul timp în această regiune dela frontiera polono-rusă. Cei mai voinici ofiţeri polonezi şi aliaţi, erau ucişi în mod tainic, în împrejurări, după cum vom vedea, neobicinuite, fantastice...

* * *

Cu mare greutate am suit victima pe cal. Eu mergeam pe jos, alături, ţinând calul de dârlogi, şi sprijinind pe rănit.

— Eşti din Raclav? întrebai pe omul galben.

— Fiţi bun şi duceţi-mă la Volonia.

— Dar ce ţi s'a întâmplat?

— Am fost împuşcat din umbră, nu ştiu de cine... răspunse omul galben.

Eşirăm din pădure, şi, spre ziuă, intrarăm în satul Volonia.

— Eşti din acest sat? întrebai pe omul galben.

— Da, domnule. Dacă aveţi bunătatea să mă duceţi la castelul de pe stâncă. Vă veţi putea odihni la stăpânii mei.

Omul vorbia din ce în ce mai greu.

— Te doare?

— Un glonţ mi-a străpuns genunchiul.

Pe când urcam dealul, spre stânca pe vârful căreia castelul se profila pe cer, — ţinând ca bunul samarinean de dârlogi calul pe care se afla rănitul, o sanie se opri în faţa noastră şi un om sări. Purta o şubă rusească strânsă pe talie, cu brandenburguri negre; căciula căzăcească, turtită lateral, ca o mitră papală, i se sprijinia pe stuful sprâncenelor. Mustăţile albe, îngreunate de chiciură, ca ramurile brazilor ninşi, i se mişcară, ca două vrăbii grase, şi omul rosti:

— Vă rog să poftiţi la castel.

— Al cui este acest castel? întrebai.

Aceasta era oare **„Vizuina Vampirului?"**

Un fior mă săgetă, ca un fulger rece, la amintirea pumnalului ce mă avertizase Dar începui să râd... Vampir!... Ca în romanele de senzaţie!... Mi se joacă o farsă, îmi zisei. Desigur că ofiţerii polonezi au înscenat această glumă, ca să se amuze pe socoteala mea. In castel, cu siguranţă, trebue să fie câţiva băeţi veseli, cari chefuesc.

* * *

Intrarăm în parcul cu statui şi boschete acoperite de zăpadă, ca o vastă tavă de prăjituri cu moţuri de frişcă albă.

In depărtare se zăria masivul castel feudal al contelui Zapolsky.

— Al Alteţei sale Palatine **contele Stanislas Zapolski.**

M'am suit în sanie; vizitiul mustăcios ajută rănitului să se urce.

Urcarăm aleea şerpuitoare, de pe stânca pe care se ridica medievalul castel cu crenele şi turnuri sumbre.

Oprirăm o clipă în faţa zidurilor negre ce înconjurau castelul, până ce ni se deschiseră porţile opace de fer.

Am fost introdus într'un hol exagonal, unde omul mustăcios mă lăsă singur, fără să-mi spună nici un cuvânt. Hol vast, cu panoplii pe fiecare perete, ca un muzeu de arme istorice. Dar încăperea nu era sumbră. Uşile poleite cu aur şi păretele de sticlă ce da într'o seră bogată, aduceau o nuanţă luminoasă.

Indată, un valet în mătase, roşu şi alb, apăru înclinându-se profund în faţa mea.

---

1) Amintim că în **Realitatea Ilustrată** au apărut până acum următoarele aventuri extraordinare, ale celebrului detectiv mondial, Gex Trevor: **Ferma cu Reptile, Procesul Omului decapitat şi Crimele Omului mecanic.**

Numerele care conţin aceste aventuri, se pot procura dela administraţia revistei noastre.

De asemeni, **Almanahul Realităţii Ilustrate pe 1930,** publică senzaţionala aventură a lui Gex Trevor, intitulată: **H_6 C_1 O_6 U + X — Ra.**

Imi luă blana şi căciula. Un alt valet, mă conduse prin sumbre coridoare, pe scări monumentale de marmoră. Paşii noştri răsunau cu misterioase ecouri, pe dalele de piatră. Intr'un salon vast, ne oprirăm. Valetul dispăru. Alţi doi valeţi, ce păziau o uşe de stejar masiv, se înclinară. Apoi, cu gesturi calculate, deschiseră uşa grea. Intrai..

Mă aflam într'un salonaş alb.

O lampă se lăsa din tavan, ca o imensă cupă de culoarea bobului de porumb. Intre două uşi de lac alb, un divan scund, cu blană albă la picioare. Intr'o mare firidă din perete, hrubă de tainică feminitate, în decorul de lumină, se bănuia un alcov de umbră albastră.

Priviam peisagiul, pe fereastra cu zăbrele de fer forjat şi perdele albe, ca de hârtie.

Şi deodată, tresării violent: jos, în parc, văzui pe fereastră pe rănitul meu, sărind din sanie teafăr, agil, fără să schiopăteze câtuş de puţin. Râdea feroce, împreună cu omul mustăcios...

Era evident că individul se prefăcuse că e rănit ca să-mi întindă o cursă şi să mă atragă în acest castel blestemat.

Cine avea să apară în faţa mea? Eram oare prizonier între aceste ziduri reci, şi în ghiarele cui încăpusem? Cine era castelanul-vampir?

Mă întrebai în gând:

— Să fie, oare, totul un „bluff", sau intru în adevăr, în clipa aceasta, într'o viaţă de mari aventuri?

Priviam pe fereastra castelului, îngândurat.

Departe, râul Pripet se pierdea în umbre mov..

Cum stam cu fruntea aproape de geamul ce radia răcoarea proaspătă a iernii de afară, am simţit în spatele meu o apropiere care mă nelinişti, o mireasmă nelămurită, ca o închipuire. O fiinţă desigur intrase din alcov şi se apropiase pe nesimţite de mine.

Intârziam să mă întorc, ca să văd cine intrase, cu paşi atât de aeriani. Nu aveam însă o senzaţie penibilă. Dimpotrivă. Teama mi se risipise. Doar o sfială inexplicabilă mă făcea să mă îngrozesc de orice mişcare nouă; vraja aceasta fugitivă şi neaşteptată, îmi strecură în suflet impulsia, să prelungesc minunata clipă. Intr'adevăr, un palid parfum îmi cuprinse, ca într'un suspin, sufletul, înfiorându-l adânc, aşa cum ar umple vioara cu surdine grave, turburătoare, o noapte albastră. Mă simţiam ameţit, ca un om ce se clatină deasupra unui abis...

Aruncai vina acestor senzaţii obscure, pe obosiala zilelor din urmă. Voii să mă stăpânesc şi mă întorsei calm. In faţa mea, o femeie de o stranie frumuseţe zâmbia, cu ochii limpezi...

Mă înclinai, prinsei degetele albe şi le atinsei cu o umbră de sărut, prezintându-mă.

— Mă numesc Ryana Zapolska, şopti frumoasa castelană, în degetul căreia observai îndată un inel superb, cu o minusculă coroană princiară, în aur şi ametiste...

* * *

Era o femee turburătoare, foarte suplă. S'ar fi zis că are talia sugrumată până la inexistenţă, ca albinele. In viaţa mea nu văzusem o femee mai fină, mai albă. Părea o fiinţă imaterială.

Avea o figură slabă, ca de ceară, dar era iluminată de o mistică idealitate, cum sunt uneori icoanele bizantine, cu nas şi buze subţiri cu ochii dumnezeesc de senini.

Atât am putut vedea în primul moment; suavitatea ireală a acestei apariţii, mă orbise ca o minune luminoasă.

Mai târziu, am deosebit că purta o rochie de aur, fără nici o altă podoabă, decât o diademă fină cu trei ametiste enorme, o brăţară lată şi un inel, bătute cu mici ametiste fascinante. Părul ei blond, avea nuanţa metalică a aurului topit, iar ochii încercănaţi, completau efectul bijuteriilor violete.

O oglindă veneţiană din perete, îmi arătă o clipă profilul ei de o pură idealitate, ca o efigie de argint mat şi de aur, în faţa figurii mele, înegrită de ger şi vânt, unghiulară, ca cioplită în lemn.

Se scuză că m'a făcut să aştept.

Imi arătă un scaun. Castelana se aşeză pe un fel de tron larg, masiv; o bonă o învăli într'o cuvertură de hermină.

— Domnule, zise Ryana Zapolska, alungind cuvintele muzical, vă mulţumesc pentru ajutorul ce aţi dat acestui om dela Curtea mea.

— Sunt răsplătit larg, doamnă, pentru ajutorul ce i-am dat, căci fapta aceasta mi-a îndrumat paşii spre castelul d-voastră. Vă mărturisesc că la răsplată atât de mare nu mă aşteptam.

Şi simţii că o fixam cu o privire fierbinte, care mă turbură mai mult pe mine, decât pe ea. Castelana zâmbi diafan şi-mi şopti:

— Vă aşteptaţi, oare, să găsiţi în acest castel... o hidră?

— Vizitiul d-voastră mi-a spus că acest castel este al contelui Zapolski... Nu mă aşteptam la apariţia d-voastră, atât de turburătoare....

— Contele Stanislas a fost tatăl meu. El a murit în Rusia, în timpul războiului. Oamenii dela curte, nu se pot obicinui cu ideea că tatăl meu nu le mai este stăpân. Era un om foarte blajin..

—Sunt convins că-i semănaţi..

— De unde ştii? îmi zise Ryana, privindu-mă în ochi.

— Se vede aceasta din toată înfăţişarea d-voastră suavă... Un crin nu e atât de...

— O, vă rog, nu vă chinuiţi mintea căutând comparaţii poetice. Aparenţele sunt ades înşelătoare, şi sunt oameni cari mă cred foarte rea, foarte crudă..

Ryana schimbă conversaţia:

— Sunteţi englez?

— American.

— Şi cum v'aţi rătăcit prin meleagurile noastre primejdioase?

Povestii castelanei rostul meu pe frontu polono-rus:

Odată cu încheerea păcii, considerai terminată misiunea mea de coresponde de războiu al ziarului **New-York Herald,** Europa, mă pregătiam să mă îmbarc p tru ţara dolarilor, când o telegramă partea patronului meu, mă făcu să-mi mân repatrierea şi să plec în noua Polon deoarece Sovietele continuau incursiunil pe teritoriile vecine, iar ziarul meu dorir o anchetă obiectivă asupra pericolului bo şevic.

Inarmat cu recomandaţia statului major francez, plecai la Varşovia. De acolo, am fost îndreptat spre localitatea Raclav, l comandamentul generalului Alexinez.

— Şi nu vă e frică să mergeţi singur, noaptea, prin pădure?

— Auzisem, că noaptea, în Lunca Dracului se pot vedea stafii... răspunsei zâmbind.

— Sunteţi amator de supranatural? Ei bine atunci nu veţi regreta timpul ce veţi petrece printre noi..

Şi strania castelană râse uşor, ca un falset de vioară...

* * *

Castelana Ryana Zapolska mă opri la masă. In timpul mesei, observai cu surprindere că subtila fiinţă nu mânca nimic. Mă privia imobilă cum mâncam cu poftă.

— Sunteţi suferindă, — o întrebai, — sau poate vă hrăniţi cu polen, ca fluturii?...

— Nu mi-e foame..

Şi ochii ei ardeau de o febră tainică.

Ceasurile trecură pe nesimţite lângă femeea aceasta fermecătoare.

In timpul nopţii însă, cum stam în salon, râul ei se agravă. Se întinse pe un divan şi fu învălită cu cuverturi de blană. In salon era o căldură sufocantă. Faţa eterică a castelanei, avea o lucire galbenă de chihlimbar străveziu, cu stranii reflexe verzui. Buzele ei se învineţiră; tremurau..

— Nu plecaţi!.. Mi-e frică!... îmi şopti ea, într'un fel de delir vag.. Vă rog să dormiţi la castel.... .

— De cine vă e frică, d-nă?

— Spune-mi, urmă ea cu o febrilitate turburătoare, crezi în existenţa Vampirilor? Există oare fiinţe care se hrănesc sugând sângele oamenilor, ca lipitoarea, ca hidra?.. O, ce sbucium moral trebue să simtă un astfel de monstru ,dacă ar avea conştiinţă de om!.. Spune-mi, spune-mi, domnule, ai să mă aperi, nu-i aşa?... Eşti un om care cauţi primejdia, ai venit de bună voe în războiu Ai să mă aperi, nu-i aşa?...

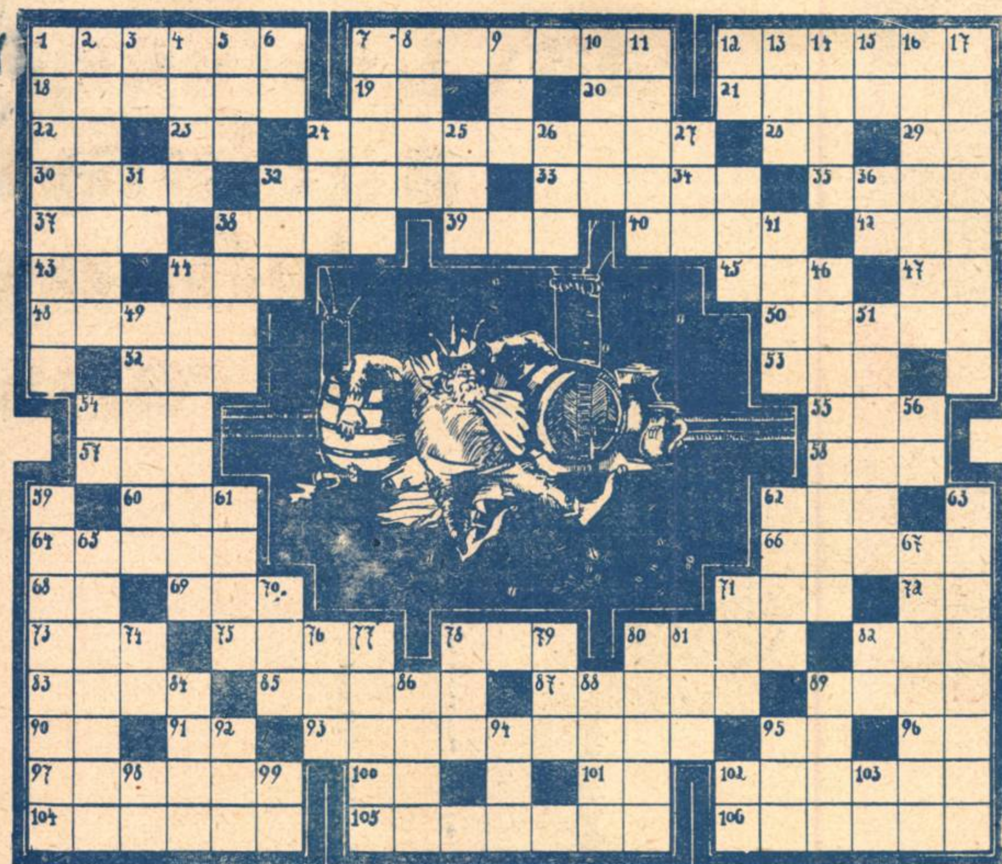
Castelana se agita, în prada unei mari crize de nervi, agăţându-se cu degetele ei subţiri, străvezii, de mine.

(Va urma)

Jocurile „Realităţii Ilustrate“

Cuvinte încrucişate

(15 puncte) de **N. Gh. Popescu-R. Vâlcea**

ORIZONTAL: 1) Personagiu mitologic, ai cărui adepţi convinşi contribuesc la degenerarea speciei umane. 7) Preoteasa lui Bacchus. 12) Imbătaţi. (fam.) 18) Provincie în Italia. 19) Pană. (tr.) 20) Notă muzicală. 21) Filozof grec a cărui filozofie se reduce la triumful plăcerilor materialiste. 22) Ţine! 23) Conjuncţie 24) Stare de beţie (pl.). 28) Diviziune de timp. 29) Literă grecească. 30) Om desfrânat. 32) Piatră acră. 33) Turmentezi. 35) Nume bărbătesc, tipul nerodului. 37) Birt ordinar. 38) Căpetenie la Gali. 39) Flacon. 40) A se pierde cu firea. 42) A împreuna. 43) Pronume. 44) A avea darul beţiei. 45) Libertate prea mare (fig.). 47) Gust particular. 48) Cap la sudul Greciei. 50) Băutura favorită a Ruşilor. 52) Unelte casnice. 53) Comandanţi turci. 54) Mama neamului omenesc. 55) Astăzi. 57) Zadarnic. 58) Ceaşcă. 60) Fricos. 62) Teasc de vie. 64) Năvală. 66) Figură analoagă elipsei. 68) Prescurtare din „sfânt“. 69) Judecător în Infern. 71) Specie de papagal. 72) Interjecţie. 73) Mort de beat. 75) Document vechi. 78) Om crud. (fig.) 80) Setos (fig.) 82) Nume femeesc. 83) Din când în când. 85) Oraş în Suedia. 87) Sughiţa (mold.) 89) Limpede. 90) Pronume. 91) Fluviu în Siberia. 93) Nume călugăresc, satirizat într'o veche epigramă. 95) Notă muzicală. 96) Plantă. 97) Fluviu în Palestina. 100) Interjecţie. 101) Prepoziţie. 102) Imbătaţi. 104) La intrările ori căror ministere. 105) Acţiunea de a lua pe nedrept (pl.) 106) Inving.

VERTICAL: 1) A petrece în stil mare. 2) Apă multă vărsată pe jos. 3) Conjuncţie. 4) Pământ argilos. 5) Pierd din memorie. 6) Pronume. 7) Peşte de apă dulce. 8) Cu gust înţepător. 9) Varietăţi de struguri. 10) Beau (fam.) 11) General roman. 12) Pronume. 13) Băutură sănătoasă, neplăcută beţivilor. 14) Scos din cutie (fig.) 15) Pană de despicat lemne. 16) Se zice despre limbile care nu sunt nici europene, nici semitice. 17) Işi băteau joc. 24) Pronume. 25) Individ. 26) Cantitate de bere. 27) A se ivi pe neaşteptate (mold.) 31) Timp. 32) A brăzda. 36) Pronume. 38) Băutură alcoolică. 41) Insulă. 44) Sărbători în onoarea lui Bacchus. 46) Proprietatea de a absoarbe lichide (fam). 51) Băutură răcoroasă. 54) Secol. 56) Sunt. 59) De culoare negricioasă. 61) Locuesc. 62) Nobil englez. 63) Boer care servea vinul la masa domnească. 65) Căruia îi plac băuturile. (fig.) 67) Plante ce exală un miros plăcut. 70) Interjecţie ce imită strigătul corbilor. 71) Aceea. (pop.) 74) Pronume. 76) Infern. 77) Locul unde se storc strugurii şi se păstrează vinul. 78) Apuca. 79) Picătură. 80) Copaci. 81) Băutură. 82) Pronume. 84) Ape gazoase. 86) Neplăcut. 88) Nume ironic dat Grecilor. 89) Loc retras (într'o cârciumă). 92) Berărie. 94) Beau cu lăcomie 95) Prepoziţie. 98) Alifie (inv.) 102) Literă grecească. 103) Unguent.

Cimilituri glumeţe

1) Când este bradul pom?
(Răspuns: **la Crăciun, când este impodobit).**

2) Cum vom face ca România-Mare să devină şi tare?
(Răspuns: **inlocuind litera „m“ cu „t“.)**

3) Care este celebrul erudit român, pe care-l găsim în Regulamentul **organic,** la anul 100?
(Răspuns: N. Iorga — **se extrag literele din cuvântul „organic“ care alcătuiesc numele D-sale, rămânând litera „c“, a cărei valoare, exprimată latineşte, este de o sută).**

4) Ce se găseşte într'o **pivniţă ?**
(Răspuns: **vin şi ţapi.)**

5) Cu ce putem ajunge mai repede la Praga?
(Răspuns: cu roaba (golf de cuvinte: **roabă, roată, toată, trată, tragă, Praga)**

N. R. Cu această ocazie deschidem o nouă rubrică în pagina jocurilor.

Colaboratorii ne vor trimite orice formă spirituală de joc, cu condiţia de a ne garanta originalitatea.

REBUS

* * *

Deslegările jocurilor se primesc la redacţie până la 10 Octombrie 1929. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerele 36, 37, 38, şi 39 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al douilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Octombrie 1929.

* * *

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Sărindar 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacţional, NIC. CONSTANTIN
PREŢUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . Lei 350
Pe trei luni . . . . „ 95
Pentru străinătate . . . . „ 400

REALITATEA ilustrată

28 Septembrie 1929

NUMĂR SPECIAL · 32 PAGINI ·
SATUL ROMÂNESC

IARNA LA VATRĂ

PREŢUL 10 LEI

REALITĂŢILE VIEŢII

de DUDUIA GRADINARIŢA

Cărţi poştale vorbitoare. — Cât vorbeşte o femee. — Tăcerea de aur. — Când miniştrii se ţin de farse. — Sinucidere bine motivată. — Eroarea salvatoare. — Un zeu original. Testamentul unui fumător. — Vreţi să vă lăsaţi de tutun? — Innotătoarea nocturnă.

PÂNĂ de curând, America deţinea recordul, când era vorba de vreo invenţie năstruşnică, în orice domeniu. Dar iată că ziarele ne aduc vestea despre o născocire engleză, rivalizând cu succes, cu invenţiile Yankeilor. E vorba de cărţile poştale vorbitoare.

Pe aceste cărţi nu scrie nimeni nimic, afară de adresă. Fiindcă la fabrică, ori în prăvăliile din oraş, un aparat prinde graiul celui ce vrea să trimită o carte poştală cunoscuţilor şi neamurilor. Cuvintele rostite astfel sunt aşternute de aparat pe o placă fonografică, foarte subţire şi uşoară, care se lipeşte de carta poştală. Cel ce primeşte o asemenea scrisoare, o pune la gramofon şi aude astfel glasul iubitei de la o distanţă cât de mare. Sistemul are şi avantajul, că primind o asemenea carte dela un creditor, sau dela mama soacră, adresantul n'are decât să n'o mai pue la gramofon...

Şi norocul cel mai mare e că o carte poştală de aceasta are un format destul de redus, aşa încât cel ce o „scrie" nu te poate ţinea prea mult de vorbă, ceiace e evident un folos, în vremea noastră, în care mai mult ca oricând se adevereşte dictonul: „Time is money".

* * *

NU PENTRU oricare muritor, fireşte. Sunt oameni, cari dispun de mult timp şi în lipsă de altă ocupaţie, se ţin de rămăşaguri. In special femeile engleze au această patimă a pariurilor. Aşa de pildă s'au luat la întrecere care e în stare să rostiască mai multe cuvinte într'o oră şi au pariat că un bărbat nu e în stare să le invingă, în această privinţă.

Au fost angajaţi câţiva stenografi, dintre cei mai buni, spre a nu scăpa nici un cuvânt al concurenţilor de ambe sexe.

Rezultatul a însemnat o sdrobitoare izbândă feminină. Englezoaica a atins recordul cu 5722 cuvinte, pe când englezul a rămas în urmă, cu de-abia 4931 cuvinte pe oră.

* * *

CĂ TACEREA e de aur, asta o poate confirma lordul Douglas, care a câştigat o sumă frumuşică, de pe urma unui rămăşag, făcut cu câteva cucoane, din elita engleză.

Dacă pe deoparte englezoaicele au pariat pe.. vorbărie, era logic să parieze şi pe tăcere. Lordul Douglas susţinea, că un bărbat e în stare să tacă, în orice împrejurare, chiar dacă află veşti, ce-l afectează profund, pe când femeia n'ar fi capabilă de o asemenea stăpânire de sine.

La un ceai, unde era să se producă dovada — lordul se obligase ca în curs de două ore — să facă să vorbiască, pe una din participante.

Femeile păreau să câştige rămăşagul. Lordul le vorbia de cucoane, despre care ştia că asistenţa le duşmăneşte, lăudându-le în tot felul. Femeile tăceau, cu zâmbete sarcastice.

Işi făcu însă apariţia o foarte frumoasă şi tânără lady, şi atunci lordul şopti la urechea gazdei aşa ca din întâmplare, că doamna e în relaţii de dragoste cu soţul contesei taciturne din salon, că aceasta işi adoră bărbatul. Vorbise însă destul de tare ca să fie auzit.

Reprezentanta sexului slab — care se comportase atât de bine până atunci — sări în sus, ca muşcată de şearpe şi strigă: „Asta-i o minciună!" La care lord Douglas replică zâmbind: „Fireşte, că-i o minciună, dar aţi vorbit şi mi-am câştigat rămăşagul!"

* * *

AR FI TOTUŞ greşit, să conchidem de aci, că toate femeile ar suferi de mâncărime de limbă şi toţi bărbaţii ar fi taciturni. Iată o dovadă contrarie:

E lucru cunoscut că ministrul de finanţe francez, Chéron, e un orator, care poate vorbi în permanenţă şi căruia îi place nespus de mult, să rostiască discursuri, în faţa mulţimei. Bazându-se pe acest fapt, Aristide Briand, care-i este un bun prieten, dar care nu se poate lăsa de glume, i-a făcut o farsă, cu prilejul recentei conferinţe dela Haga.

Trenul special Paris-Haga a trebuit să oprească, într'o mică staţie franceză. Chéron adormise, în colţul său, sforăind de zor. Briand îi strigă deodată în ureche: „Scoală Chéron, scoală! Afară e o deputaţiune, venită să ne salute..., trebue să le spui ceva". Chéron nu se lăsă mult rugat. Se repezi la fereastră şi răcni cu ochii împăiejeniţi încă de somn: Cetăţeni! Vă aduc salutul republicei franceze, care astăzi, mai mult ca oricând, are nevoe de sprijinul vostru colectiv...".

Dar curând zgăi ochii mari de tot. Căci pe peron se aflau doar câţiva ţărani în aşteptarea trenului local şi cari priviau nedumeriţi la uriaşul Chéron. Acesta întoarse capul şi văzând pe colegii săi Briand, Loucheur şi Philippe Berthelot tăvălindu-se de râs, făcu ce era mai cuminte: izbucni şi el în râs.

* * *

EXISTĂ oare o doctorie mai sănătoasă decât râsul? Şi Democrit filosoful care vecinic râdea, n'a fost oare mai înţelept decât Heraclit, filosoful plângăreţ, care vedea toate în negru?

Se pare însă că tânăra fată din Charlottenburg, care s'a sinucis pentrucă... era prea sănătoasă, avea o altă părere. Iată cum s'au petrecut faptele:

Un medic din Charlottenburg primi vizita unei tinere fete, care-i ceru să fie conştiincios examinată. Din capul locului medicul avu impresia că pacienta trebuia să sufere de turburări sufleteşti; fiziceşte însă era perfect normală. Când medicul îi spuse, că e absolut sănătoasă trupeşte, pacienta, extrem de enervată părăsi, fără o vorbă, camera de consultaţie. Deodată se auzi o detunătură în anticameră: Fata, o sileziană în vârstă de 18 ani, îşi trăsese un glonte de revolver în inimă şi muri pe loc.

* * *

ALTĂ sinucigaşă, actriţa Adrienne Druot, n'a fost atât de norocoasă (dacă noroc se poate numi şi asta!) în tentativa ei de sinucidere. Trimisese la farmacie după veronal, dar din eroarea asistentului i s'a dat un vomitiv. Artista a chemat acum în judecată, pe farmacistul care, din eroare, i-a salvat viaţa, deoarece sinucigaşa expediase scrisori de adio către cunoscuţii săi şi astfel — pretinde dânsa — s'a făcut ridicolă.

Dacă tribunalul din Paris ar osândi pe farmacist, ar fi într'adevăr primul caz în care cineva e condamnat de justiţie pentru vina de-a fi salvat viaţa cuiva, fie şi din greşală.

* * *

DACĂ întâmplarea s'ar fi petrecut în Japonia şi anume în staţiunea balneară Beppu, atunci Buddha-ul de acolo ar fi avut dreptul să se supere că i-a fost răpită o victimă.

Căci acel Buddha colosal în poziţia tradiţională, cu picioarele încrucişate, adâncit în contemplarea unei flori de Lotus, nu e un zeu, ca oricare altul, ci este zeul sinucigaşilor, în special al acelora cari nu au rude sau cămin.

In cavitatea abdominală a statuei se depun cenuşa şi osemintele celor cari s'au omorît şi, în Japonia, aceştia sunt numeroşi. Intr'o singură lună s'au înregistrat, în oraşul Tokio 120 de sinucideri.

* * *

INAINTE de moarte, omul se gândeşte la cei ce rămân în urma lui; iar dacă dispune de oarecare stare o împarte printre moştenitori. Sunt însă unii muritori curioşi, cari leagă folosinţa averei după decesul lor, de condiţiuni, nu tocmai uşor de executat. Astfel un fumător pasionat, a cărui soţie nu putea să sufere tutunul şi făcea adesea soţului scene, din pricina patimei sale, a lăsat nevestei jumătate din averea-i considerabilă, cu condiţia, ca dânsa să fumeze zilnic câte şease ţigări. Ne întrebăm însă, cum va controla defunctul, dacă văduva lui se ţine de cuvânt?

* * *

DESIGUR că dacă antifumătoarea ar fi cunoscut apa de gură miraculoasă, care e expusă acum la târgul de mostre din Viena, ar fi cumpărat-o soţului ei şi ar fi scăpat şi de chinul fumului şi de acel al testamentului condiţionat.

Iar pasagerul de pe Zeppelin, care şi-a aprins cu placiditate ţigara, în drumul dela Lakehurst la Friedrichshafen, sfidând ordinele stricte, afişate în aeronavă şi periclitând, prin patima fumatului, viaţa tuturor pasagerilor, nu s'ar fi expus la boicotare, din partea tuturor călătorilor, dac'ar fi avut grijă să ia cu sine o sticluţă din acel lichid, făcător de minune.

Apa de gură amintită are proprietatea, că oricine face gargară cu ea, e desgustat de ţigară, pentru totdeauna, după câteva fumuri.

Ce-or fi zicând fabricanţii şi debitorii de tutun de această nouă invenţie.

* * *

DE ALTFEL sunt atât de puţini oameni, cari se pot lipsi de un excitant în viaţă! Atâta doar, că fiecare îl găseşte în alt chip. Lui Missis Anna Gillett, din Londra, existenţa i-ar părea searbădă, dacă n'ar face în fiece noapte un tur de înnot, în Tamisa.

Intr'una din nopţile trecute, un poliţist londonez întâlni pe străzile oraşului o d-nă, în picioarele goale, cu o boneţă de bae udă

(Continuare în pag. XVIII-a)

SATUL ROMÂNESC

SATUL!

Ce coarde amorțite'n noi de mult, se desprind brusc în adâncul sensibilității și'ncep să freamăte și să vibreze la auzul acestui cuvânt? Ce murmure ni se'nfiripă în auz și ce icoane ni se nălucesc înainte, de îndată ce am lăsat să ne fluture pe buze acest cuvânt, minunat și fatidic ca o vrajă: satele!

Se ridică „copăcel", așteptat de părinți ca un viitor sprijin

...Un leagăn aninat de frasinul din curte...

Poate că-i rămășița'ntârziată a unei năluciri de romantism rural ce vine din „semănătorism" sau din „poporanismul" de altădată; sau poate că, fiind de fel români, adică un neam de țărani, rostirea acestui cuvânt ne pune'n legătură cu una din acele idei-mame, care zac în adâncul alcătuirii noastre psihice și ne constituesc „tonusul" sentimental al personalității.

Nu este mai puțin adevărat, că oricum ne-am apropia de sat: în goana trenului care rotește ariile'n jur, în fuga automobilului care gonește nori de praf, în saltul ritmic-monoton al brecului care ne duce la moșie, în mersul aplecat bătrânicios al carului care ne poartă scârțâind din osii, sau în pasul aburit și ritmic al drumețului ce vine de departe, ivirea lui la cotitură, din pâlcurile de verdeață, înstrunește'n noi, aceeaș muzică lăuntrică, ce ne silește să ne controlăm o clipă senzațiunile de echilibru, tocmai ca un parfum cu miros tare.

Nu este aici nici un „misticism rural". E poate numai o criză a sensibilității unei generații, care poate să lămurească 'ntr'o privință ce caută intelectualul rafinat de azi, la sate!

Pentru cei mai mulți orășeni, satul românesc nu e decât o alcătuire omogenă de oameni care se aseamănă'ntre dânșii ca'n tipic, dotați cel mult cu un fel pitoresc de-a fi, generic. Iar, pentru cel ce vine dela sat, obicinuința cu tot ce se petrece — acolo-l face nici să nu presimtă interesul vieții care se desfășoară 'n satul mic din care vine.

Și totuși, satul românesc este o lume!

O lume-microcosm — care își are legile

Vine, apoi, vremea de școală...

ei proprii de formare, la fel cu astrele, și tot atât de statornice și ele, născute din trecutul lui, din rosturile lui spirituale, economice, bine destinate, din soarta care leagă oamenii împreună și-i înfrățește cu firea care-i înconjoară și din substanța căreia trăiesc; o lume, care, mai ales, — și spre deosebire de orașe, acestea fiind de formație mai nouă, — are un stil propriu de viață, o tradiție și o cultură autentică, intrate tot atâta de adânc în firea lui ca și cele mai adânc înfipte mădulare.

Dar să ne-apropiem de sat. Și iată!

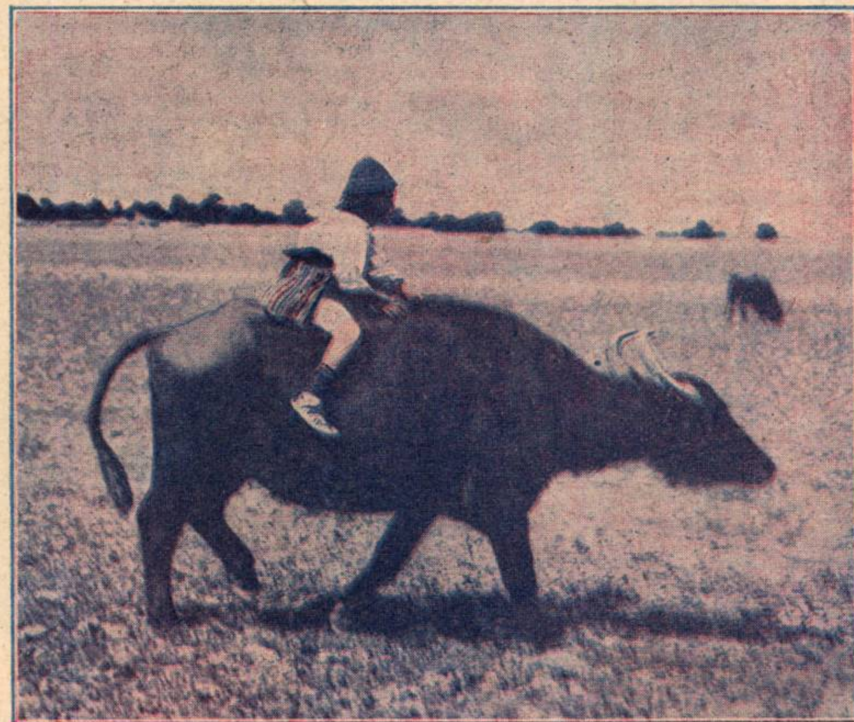
Risipite dealungul râurilor, sus la munte, sau adunate, ghem, la o răspântie de drumuri, jos, la șes, așezările omenești se ivesc albe din pâlcurile de verdeață, pândind par'că anume încrucișarea drumurilor și adăpostul.

In orice sat, putem deosebi cu ușurință 'n așezare, o „vatră a satului" din care pornesc „coturi" înșirate 'n lungul apelor ca mărgelele pe fir, sau dealungul drumurilor care leagă un sat de altul, întocmai cum cresc niște ramuri din tulpină.

Iar dincolo de vatra satului și coturile cu ziduri împrejmuite, se 'ntinde câmpul de lucrat, ogorul, holdele, imașul, dacă satul e la șes, iar dacă e la munte: codrul.

Apa ce trece mai totdeauna lângă sat, îi mișcă mori și fierăstraie, umple topilele de cânepă sau locurile mai adânci de albit pânza, și tot aici, la scocul morii, se scaldă copilașii și cu vitele în lunile calde ca'n cuptor.

Fotografiile noastre reprezintă câteva aspecte din viața țărănească și anume: dreapta sus **un grup de colindători;** mijloc: **copil plecând cu vitele la câmp;** jos dreapta: **copiii au devenit fecior și fată.**

Biserica, primăria, școalele, jandarmeria, poșta, cârciuma, cooperativa sunt așezate aproape unele de altele și par'că se pândesc s'ajungă mai degrabă în mijlocul satului, la răspântia de drumuri, lângă care se ține Dumineca și sărbătoarea hora satului și lângă care își duce satul viața lui de obște.

Căci traiul în comun are cu totul alte rosturi în viața unui sat, ca în orașe. Diviziunea muncii e mai mică și fiecare atârnă economicește — în afară de familia lui — mai puțin de alții. In schimb, viața spirituală este în sat mult mai obștească. Mai niciodată omul nu se izolează de ceilalți și când o face este socotit „nebun" sau „năzdrăvan" de semeni.

Gusturile sunt comune, bagajul de idei și idealuri se grupează lesne pe categorii de oameni. Invers ca la oraș, unde interdependența economică absolută se întâlnește cu splendida izolare spirituală.

De observat e faptul că odinioară satele duceau mult mai intens viața obștească de cât astăzi.

Sate 'ntregi de „răzeși" sau de „clăcași" se adunau la „obște" sau la „curte" ca să-și destrame împreună soarta și nevoia.

Pe atunci pământul se stăpânia devălmaș, iar „satul" păstra drepturi chiar asupra „ținerii private"; dar pe atunci și satul era un sistem de rude, un „sistem de rude devălmașe".

Astăzi, gospodăriile își duc viața mai autarhic, izolat, fiecare pe petecul său din „moșie", iar munca membrilor familiei le satisface mai toate nevoile vieții.

Așa că, în afară de 'ntrunirile sărbătorești, viața de obște nu se mai poartă azi în sat, decât prin cârciumi, prin vecinătăți, sau la nevoie.

De altfel, lucrul acesta se deosebește dela sat la sat. Cu cât un sat e mai departe de o cale de comunicație mai mare sau oraș, cu atât și caracterul individualist al gospodăriilor față de sat, e mai puțin accentuat.

Sunt încă și astăzi multe sate, mai ales în regiuni de munte izolate, unde accesul este greu, unde, cu toată stăpânirea individuală a pământului, tot satu 'n întregime hotărăște de rotirea obligatorie a semănăturilor pe tarlale, de clipa începutului cutărei munci, de intrarea vitelor comunei la păscut pe holdele din care s'a luat roada, de arendarea turmei satului la Baciu, sau de distribuirea loturilor de lemne din pădurea devălmașe.

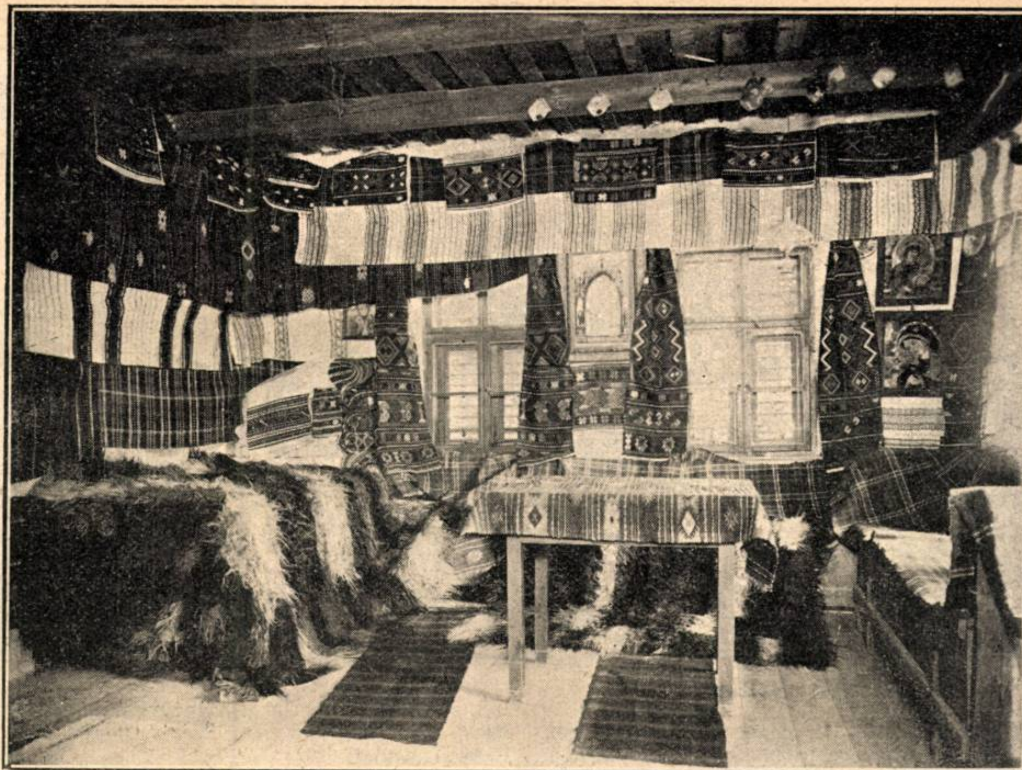
Şi dacă o nevoie mai mare paşte satul, acesta nu şovăie să reia ca dela sine, formele de organizaţii ancestrale de apărare şi de conducere prin „sfatul de bătrâni".

Din toate cercurile sociale care se încrucişează: cercuri de vârstă, de mentalitate, de interese, de grupări politice, sau de avere, grupul familial este desigur grupul de căpetenie în viaţa unui sat şi fără 'nţelegerea lui, nici înţelegerea vieţii satului ca întreg nu-i cu putinţă.

Născut adeseori din aşezarea unor ciobani nomazi, fixaţi pe un petec de pământ în centrul unei regiuni de colindă la o întretăere de drumuri, ciobani care-şi aduc cu vremea aci, soţiile şi neamurile lor din alte sate, mai îndepărtate; sau născut alte ori, din roirea, adică din emigrarea în masă a unor grupuri mari, familiare; sau din întinderea înceată a unui sat vecin, dealungul apelor, satul păstrează mai departe la structura aşezărilor lui omeneşti, pecetia indeleibilă a unui grup de viaţă familiară.

Urmărind aşezarea şi împrăştierea caselor pe hartă, cercetătorul atent rămâne mirat când regăseşte în aşezarea pământurilor, sau a locurilor de case în vatră sau pe câmp aceiaş rânduială pe care-o dă spiţa de neam a celor ce le stăpânesc.

Cartiere întregi sunt astfel aşezate'n sate, având chiar şi numiri familiare ca: pârâul Sămsoneştilor, Mahalaua Sofonarilor, a Trâmbiţaşilor, cartiere a căror simetrie nu-i stricată decât de intercalarea vre-unui ginere (respectiv cumnat) „mă ritat" cu o fată „singură la părinţi" şi intrat astfel în casa fetei.

„Casa mare"

Case alcătuite din pâlcuri de verdeaţă

Torcând

In tindă îşi duce familia viaţa zilnică

Familia e deci celula, în jurul căreia se desfăşoară întreaga viaţă a satului românesc de astăzi. Familia, înţeleasă atât sub forma de „comunitate de sânge", cât mai ales sub forma de „comunitate de muncă" şi „de soartă" a acelor ce trăesc sub acelaş acoperiş, în aceeaş gospodărie şi alcătuesc o aceeaş unitate lucrătoare. Unitatea aceasta de lucru e mai largă decât unitatea de sânge respectivă, căci la ţară, nevoia de sprijin a bătrânilor fără copii îi împinge să înfieze pe copiii altora, ca să le fie ajutor de bătrâneţe. Acesta e un obiceiu de o foarte mare'nsemnătate pentru înţelegerea vieţii de familie la ţară.

„Gospodăria" deci, ca unitate de lucru a familiei constitue nucleul celulei sociale a satului: familia.

Dar să pătrundem într'o astfel de gospodărie ţărănească!

In poarta împodobită cu minunate crestături în lemn, făcute în ceasurile libere, de către gazdă ne întâmpină „boreasa", ca să ne ureze bun sosit.

Gospodăria ei se întinde mult din poartă, către fundul curţii. Ea cuprinde de obiceiu: 1) casa de locuit, 2) curtea cu acareturile, 3) grădina sau livada împrejmuite la o laltă cu un gard de lemn.

Casa, aşezată lângă uliţă, uneori iar alte ori în plină curte, e împărţită în trei

Sfârşitul cositului

Cloşca îşi păzeşte puii în ogradă

încăperi: a) tinda în care dai de cum intri pe uşă, încăpere largă şi cu vatră, în care-şi duce mai toată vremea viaţa, ţă-

Cerşetor

ranul când vine dela câmp; b) aşa numita „casă mare", sau cămara pentru oaspeţi împodobită cu chindeuri, covoare, oale, icoane şi blidare, care constituesc principalele podoabe ale interiorului ţărănesc şi c) celarul, care se deschide către fundul tindei.

In tindă nu sunt decât laviţi, iar pe jos, această încăpere este lipită cu pământ. Ţăranca îşi ţine aci uneltele gospodăriei şi tot aci e locul de dormit pe vară, atunci când nu se doarme în şură.

In „casa mare" este o „vartră de faianţă", un pat de scânduri pe patru picioare, acoperit cu pene şi cu ţoluri, masa cu laviţe şi pături, iar de curând s'a introdus aci „divanul" de lemn, un fel de ladă care se preface în pat, deschizând-o.

In celar, se păstrează proviziile pentru iarnă, iar în podul casei, în care ajungi tot din tindă, urcându-te pe o scară, anume aşezată stau înşiraţi ştiuleţii de porumb puşi la uscat, fasolele şi alte bucate pentru iarnă.

Casele sunt făcute de pământ sau cărămidă şi se acoperă cu paie sau cu ţiglă, după loc şi după stare.

In curte, sunt una sau **două şuri: 1) „feldera"** sau coşarul mare, despărţită în trei: la mijloc, adăpostul pentru car, „soproul" nostru; în lături „felderele" propriu zise, în care se adună fânul şi paiele de iarnă; şi 2) „şopul", „şopoteiul", sau şopronul, în al cărui pod se aşează sacii cu bucate iar ale cărui despărţiri slujesc unele, drept grajd pentru vitele mari: boii, bivoliţele sau caii; celelalte drept adăpost pentru uneltele de muncă: **plugul,** grapa, semănătoarele, seceratoarele, îmblăciile sau sapa. Ele sunt făcute din lemn sau din nuiele lipite cu pământ şi se acoperă cu paie, sau cu ţiglă.

In livade, ţăranul îşi cultivă pomii rodi-

Ţiganii

tori: caişi, pruni, vişini, meri sau peri; iar între ei cultivă după împrejurări, straturi de fasole, de ardei, de pătlăgele vinete, sau

Fete în grâu

roşii. Cartofii se seamănă la câmp aparte.

In mijlocul curţii, e legat câinele de un lanţ, care alunecă pe o sârmă.

Unele case au fântâna lor cu cumpănă

Hrana porcilor

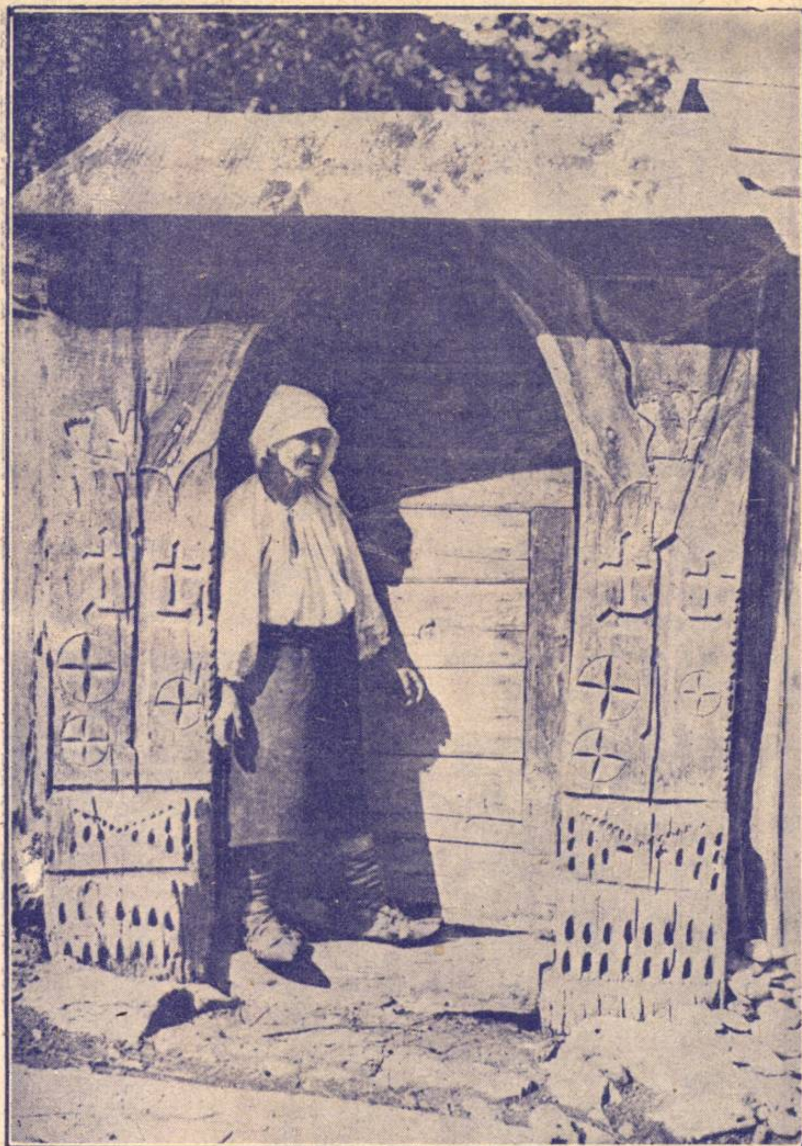
din curte altele se slujesc de fântâna comună cu roată, sau cu cumpănă, din stradă.

Intre gospodărie şi munca câmpului îşi petrece viaţa sa ţăranul. Dar şi munca câmpului se centrează, se hotărăşte şi se lămureşte tot prin rosturile gospodăriei.

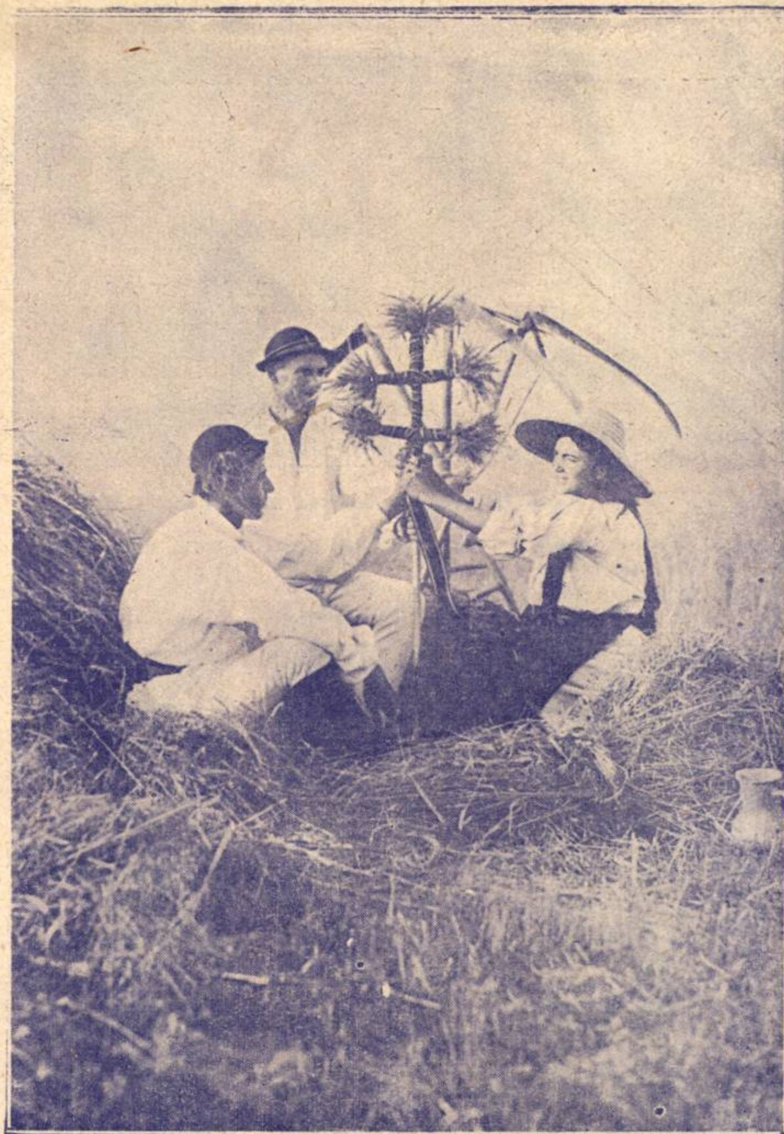
In această gospodărie rostul fiecărui membru al familiei este mai dinainte hotărât. O tradiţie străveche, fixează fiecărui membru al familiei, din tată'n fiu, rostul său pentru buna rânduială. O diviziune a muncii se operează deci în familie după vârstă, rol şi sex: bărbatul cu munca câmpului; iar femeea cu gospodăria cu industria casnică cu îngrijitul vitelor, cu copiii şi cu ajutorul bărbatului la câmp, când poate. O trăsătură caracteristică a vieţei de sat e acest fapt: femeea este mai muncită ca bărbatul. Ea duce singură tot greul casei şi mai ajută şi bărbatului la câmp.

Copiii sunt consideraţi ca o adevărată bogăţie la casa omului, după cum spune proverbul. Din vârstă fragedă sunt puşi la treabă, primind însărcinări în care jocul preinchipue viitorul lor rol de oameni mari pentru care constituie o iniţiere. De mici, băeţii păzesc gâştele, sau duc vitele la păscut, iar fetele ajută la albitul rufelor la îngrijitul frăţiorilor mai mici, sau la gătit.

In această gospodărie, care este deci în

In poartă

La „clacă" ţăranii fac un „buzdugan"... de grâne

Incărcarea carului cu fân

Fata mare scoate apă din fântână

Călăreții vestesc sosirea mirilor

Flăcăii deschid alaiul

felul ei, un tot închis, își duce țăranul viața lui din leagăn la mormânt.

Aci se naște el, așteptat de părinți ca un viitor sprijin la muncă pentru bătrânețe, în menirea ursitoarelor care-i prevestesc binele sau răul, în legătură tocmai cu aceste așteptări puse într'ânsul: „Va ajunge om mare. Iși va mulțumi părinții. Va avea parte de dânsul", sau dimpotrivă.

Mirii

Tot aci se'ntoarce el după ce primește la biserică botezul în legea strămoșească, botez care e pentru el cea dintâiu arătare'n sat și cea dintâi însușire a vieței de obște, mărturie colectivă că va fi cândva unul de ai lor.

Iarăș aci, se ridică „copăcel" și primește întâiul său rost, iar cea dintâi pregătire la viață și-o face jucându-se cu tovarășii în grupuri, a căror cercetare mai de aproape ne-ar desvălui una din cele mai minunate rânduieli firești de inițiere în rosturile vieții sociale.

Preotul binecuvintează nunta

Vine apoi vremea de școală, și cetitului în zodii sau în presimțirile din jocuri, îi urmează leatul cetitului din cărți... Vine cam greu țăranului vremea de carte, căci îi răpește odraslele din rostul lor mult aș-

Căruța miresei

Ridicarea lăzii de zestre

teptat, tocmai când munca lor începea să se înfiripe. De aceea și copilul dus la carte e pentru țăran o povară, iar cel rămas acasă este o binecuvântare!... Și totuși dorința de mai bine îl împinge adesea să-și trimeată unul din feciori la carte mai departe, la oraș. Dar copilul trimis la carte mai departe, la oraș, este pentru părinți și pentru sat, un om pierdut!

Hora din bătrâni

Invârtită

Dac'a trecut și vremea cărții, copilul rămâne lângă casă muncind alături de părinți, până ce vine vremea cătăniei. Acum e timpul să-și arate vrednicia. Munca lui adăugată muncii celorlalți, sporește roadele pământului. Seamănă, seceră alături de părinți, face ogoare toamna, iar primăvara prășește porumbul. Când pământul familiei nu mai ajunge, flăcăii pornesc cu tatăl lor prin satele vecine la cosit, „la Sas", sau la stăpânitorii de moșii mai mari, „să-și facă fânul" casei lor de iarnă, luând celui pentru care cosesc fân un car din două, sau unul din trei, după învoială.

La cătănie

Rotar

Apoi, încep și munca lăturalnică, la meșteșug... La început înlesnind vecinului să-și dreagă o roată sau să-și cârpească o unealtă. Meseriile nu sunt diferențiate la sate cu aceeaș străşnicie ca 'n oraș. Meseriașul e și el doar un plugar, care are o mai mare dibăcie decât alții s'o aducă din secure, sau din clește și ciocan. Astfel, face azi o zi de lucru la cutare, pentru acoperitul casei noi, bărdaș cu plata în bucate; mâine o altă zi, la făcutul roatei lui cutare, în schimbul unei zile de lucru a acestuia pe ogor... Și astfel, familia capătă din munca lăturalnică un spor de productivitate, care-i ajută să-și sporiască acareturile, să clădească șure noi, să cumpere pământ, să se

Inălbitul pânzelor

Legând snopii

Puţul cu cumpănă în marginea drumului

Bătrânul se odihneşte

înstărească. Este şi timpul, pentru că va fi nevoie în curând — cum fiul creşte — să fie înzestrat de însurătoare, căci a şi început să şoptească cu flăcăii, verzi şi uscate, pe seama fetelor din sat.

La fântâna sfântă

Şi iată că vine vremea cătăniei, şi iarăş flăcăul părăseşte satul, de data asta pentru un timp îndelungat, păşind în lumea largă, 'n garnizoane depărtate.

De aci, din cătănie, scrie rar... îşi scrie dorul... şi vorba pe care a lăsat-o după el în sat, că i-ar fi dragă Ioana lui Sofonea.

Ioana Sofonea a crescut alăturea de el. I-a despărţit numai un gard în fundul curţei. Adesea o vedea grijind de fraţii ei mai mici, legănându-i într'un legăn aninat de frasinul din curte, sau scoţând apă din fântâna lor comună. Şi el îşi aduce aminte cum din nimic aşa, i-a venit în gând odată ca să pună stăpânire pe fâşia de pământ care-l desparte de pârâu şi care e a lui Sofonea. Ba, altă dată, pe când coseau fân la „claca preotesei", pe când toţi ceilalţi lucrau de zor într'altă parte, el îşi aminteşte că a prins'o în braţe şi i-a spus: „Fire-ai a mea, cu pământul tău cu tot!" Dar ea s'a sbătut şi i-a răspuns: „Cată-ţi de treabă şi te fă mai întâi om!" Dar el, tot a sărutat-o şi ea, de atunci, s'a ascuns şi nu i-a mai vorbit o lună încheiată... Numai că

Biserica veche

La taifas în tindă

Florea, frate-său i-a spus că tare l-ar fi lăudat fata acasă, ba chiar şi fetelor la şezătoare... Şi aşa, copiii au crescut, fecior şi fată!

Astea şi le aduce aminte 'n cătănie, toate, şi de aceia scrie carte acuma, ca să-şi mai

aline dorul de pe urmă; iar celor ce-l întreabă care e cea mai frumoasă dela ei din sat, le spune: „Mai frumoasă decât mândra mea nu e nici una în tot satul. Tot ce-i pe ea, e cusut de mâna ei!"

In timpul acesta Ioana lui şi-a ţesut zestrea. A semănat cânepa, a aşteptat-o să se facă, a topit-o, a ţesut-o, a 'nălbit-o, a vopsit bumbacul, a cusut fluturii şi florile pe şabace şi şi-a făcut ii cu flori, ca nimeni alta, lucrând fără preget la fiecare clacă a fetelor din iarna asta...

Fierarul

Şi iată că şi el s'a 'ntors din cătănie. Acuma tată-său e bătrân şi singur. Flăcăul lui mai mare-i dus la carte, iar cel mai mic s'a prăpădit cât a fost el la cătănie. Trei luni mai târziu s'a stins şi maică-sa. Tatăl nu mai poate munci de cât cu greu şi n'are cine-i ţine casa. Flăcăul lui trebuie de acuma să se 'nsoare şi să-i aducă noră'n casă, ca astfel să intre şi el în rândul lumii".

Şi iată-l acum, învârtind iarăş hora şi chiuind cântece noi aduse de pe alte meleaguri, pe care nici un alt flăcău nu le mai ştie, dar pe care toţi le 'nvaţă de la dânsul, potrivindu-le în voie.

Şi iată şi fetele, bătându-se care de care să le joace. Dar el tot pe Ioana lui şi-a pus ochii şi n'are s'o lase ca să-i scape.

Şi aşa începe tocmeala de nuntă, cu o vorbă de clacă spusă la horă şi cu un surâs şiret arătat pe jumătate.

Căci cu tocmelile de nuntă nu-i de glumă. Trebue rânduit de tot ce trebuie pentru gospodărie şi poate că fetei nu-i e chiar potrivit timpul, căci tocmai tatăl ei, Sofonea şi-a mai măritat o fată, şi cam duce lipsă de bani ghiaţă.

Dar, la sfârşit, cu'ndemnul unui cumătru mai bogat, cu nădejdea c'au să iasă cheltuielile de nuntă s'au hotărît să se cunune în Duminica ce vine.

Vor face nuntă mare, aşa cum se apucă din bătrâni, nu nuntă mică, cum fac cei fără de lege. Căci atâta însemnătate doar trebue să capete şi el în sat, doar nu degeaba a licitat el şi a căpătat anul acesta arenda păşunatului turmei săteşti, dând peste Iancu Trâmbiţaşu o jumătate de litră de unt de fiecare cap de oaie, la tocmeală.

Tocmeala nunţii lor s'a scris acum, de faţă cu vecinii şi cu nunii, şi Duminică se vor duce la biserică, să se'nsoţească.

Din ajun, mireasa s'a pregătit de nuntă. Fetele au gătit-o, au pregătit zestrea în ladă, iar ginerele i-a trimis muzica să-i cânte şi flăcăii s'o peţească.

Mirele a venit apoi s'o ia şi a dus-o la nunul mare şi la naşă.

A doua-zi la fel, au venit să-i ia la biserică în căruţă şi aci, în văzul satului întreg s'au legat pe viaţă soţi, unul cu altul.

La eşire, s'au urcat cu nunii în căruţă, şi-au colindat satul plimbând lada de zestre, având în frunte o ceată de flăcăi călări, apoi o altă ceată pe jos, apoi căruţa... iar în urma lor tot satul.

La prânz, au întins masă mare'n curte la mireasă.

Nunul mare a 'nchinat pentru miri şi socrii mari şi socrul mare i-a răspuns, apoi nunul şi-a pus darul într'un taler şi-a cerut tutulor să-şi ţină obrazul. Şi fiecare, după obraz şi putere, şi-a adus darul de nuntă'n bani... Şi-apoi, fu hora miresei... Iar seara, nunul mare a dat, la rându-i, socrilor, o masă...

Acum, mirii au intrat în casa bătrânului, ca'n casa lor proprie. Aşa e datina. Bătrânul nu mai poate munci. Când peste un an, Ioana a născut un băeţaş, bătrânul a rămas pe lângă el, ca să-l alinte.

Şi-a venit toamna. Bărbatul era după oi, la munte, sus, iar gospodăria 'ntreagă o ţinea acuma Ioana.

Intr'o seară târziu, după ce-a cinat, bătrânul s'a culcat ca deobicei, după ce a stins focul şi-a legănat copilu'n tindă.

A doua-zi, nu s'a mai deşteptat. Era toamnă, şi tocmai coborau ciobanii de la munte.

Nora lui l-a spălat, l-a pieptănat, l-a îmbrăcat curat, l-a aşezat în sicriu, i-a aprins lumânarea de ceară la căpătâiu, l-a veghiat toată noaptea următoare şi a trimes un om în munte, după bărbat ca să-l vestiască.

Când omul a 'ntâlnit pe cioban şi i-a spus: „Ţi s'a stins taica!", acesta n'a clintit măcar din gene. Abia, dacă cineva ar fi putut bănui o tresărire! Lacrămile sunt pentru mueri şi pentru fete. El a făcut numai de trei ori mare semnul crucii şi a rostit liniştit: „Dumnezeu să-l ierte, — că tare a fost bun cu mine". Când a ajuns acasă, tocmai sosiseră Bocitoarele la căpătâiul mortului. Acestea nu au mai contenit bocetul până la groapă. S'au întrerupt numai când a venit preotul şi oamenii ca să-l ia şi să-l slujească.

Când l-au adus lângă groapă şi când preotul a rostit „Vecinica lui pomenire", s'a tras pentru ultima oară capacul de pe sicriu, şi cea din urmă rază de soare a fluturat pe faţa celui mort. Apoi a fost coborât în groapă, în vreme ce rudele împărţiau azime întru pomenire.

Cismarul

...Bocitoarele amuţiseră...

...Un car întârziat a scârţâit prelung pe uliţă înspre răspântii... Un copil a ţipat undeva departe....

Copacii au urmat a-şi scutura frunzele peste morminte.

M. Vulcănescu

Bocitoarele

Vecinica pomenire

Cercetarea Satului Românesc

SEMINARUL de Sociologie, Etică și Politică dela Universitatea din București, de sub conducerea domnului profesor Dimitrie Gusti, decanul facultății de filosofie și litere, din București, a inaugurat încă din anul 1925 o serie de cercetări sistematice privitoare la Satul Românesc

Înțelegând rostul etern și actual al unor cercetări menite să cuprindă realitatea socială vie, atât de specifică, a satului, tinerii sociologi au coborît din laborator și după câteva încercări, intovărășindu-se cu specialiști pasionați de problemele de folklor, de drept vechiu românesc, de biologie umană sau de economie agrară, au întemeiat Asociația Română de Monografie Socială (A. R. M. S.).

principiilor și metodelor sistemului de sociologie al profesorului Gusti și a organizat in București, la Facultate ca și in secția sociologică a Institutului Social, două cicluri de conferințe, prin membrii săi, privitoare la metodele de cercetare în sociologia satului românesc.

In luna Iulie a acestui an Asociația împreună cu membrii mai tineri ai Seminarului de Sociologie pregătiți în acest scop au descins in satul Drăguș, din județul Făgăraș, unul din cele mai curate centre de tradiție românească de peste munți, unde a întreprins timp de o lună a 5-a campanie de cercetări monografice. Rezultatele ei vor fi publicate intr'un volum chiar in cursul acestui an.

Seminarul de sociologie, de sub conducerea d-lui profesor Gusti, fotografiat la școala comunală din Drăguș

Această Asociație a preluat sarcina de a duce mai departe lucrările începute de Seminarul de sociologie. Ea a organizat anul trecut o expoziție retrospectivă de planuri și material sociologic din campaniile intreprinse de seminar în anii precedenți: 1925, la Goicea (Dolj) 1926 la Rușețu, în județul Brăila, în 1927, la Nerej, în Vrancea și în 1928, la Fundul Moldovei (Bucovina) publicând și un catalog al acestei expoziții, remarcat mult, la timpul lui.

Anul acesta Asociația a luat parte la organizarea pavilionului românesc din Barcelona, organizând secția de sociologie a muzeului românesc.

Insărcinată de d-l Profesor Gusti cu conducerea lucrărilor de pregătire a studenților Seminarului de sociologie, Asociația a publicat un plan de cercetare pe teren a Satului, rezultat din aplicarea la teren a

Asociația, prin secțiunea sa artistică, organizează în toamna aceasta o nouă expoziție privitoare la satul Drăguș, la Universitate. Ea a luat și un film documentar menit a face cunoscută în complexitatea ei viața în satul românesc, de astăzi.

Doritori de a inchina un număr al Revistei noastre satului românesc, ne-am adresat Asociației Române de monografie socială, care printr'unul din membrii săi a binevoit să ne trimeată un articol anume destinat „Realității Ilustrate", menit să pună înaintea numeroșilor cetitori ce nu pot urmări detaliul tehnic al lucrărilor, ceva din ecoul vieții de la sat. Tot Asociația ne-a pus la dispoziție prin fotograful ei, care e acelaș cu al „Realității", o minunată colecție de clișee pe care le prezentăm azi cititorilor noștri.

Marele scandal dela clubul misoginilor din Paris

PARIS 15 Sept. — La adunarea generală a Clubului Misoginilor din Paris Bul. Capucinilor 18, a avut loc aseară un scandal enorm, care prin ravagiile lui a atras un public numeros.

Prefectura poliției, alarmată de repetatele comunicări telefonice, a delegat pe ofițerul de poliție Alphonse Lebain cu ancheta-rea cazului.

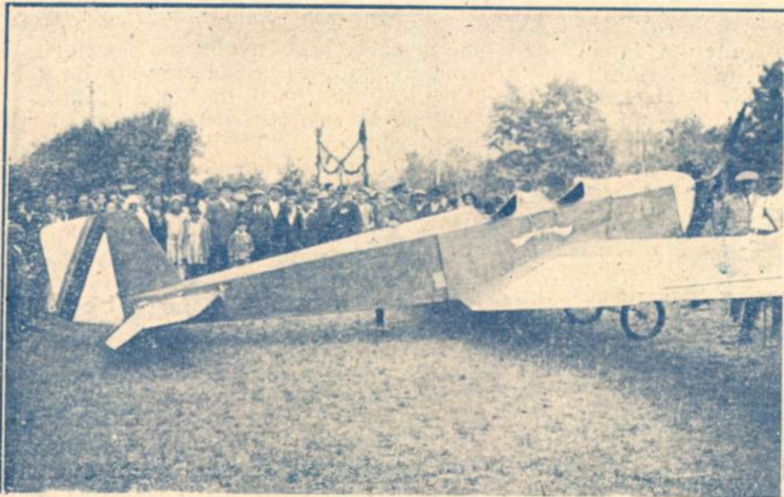
D-l Lebain, după întocmirea formelor cuvenite, a depus prefecturei de Sena un amănunțit raport din care extragem următoarele:

Scandalul a provenit că D-l I. V... proprietarul fabricilor de ciorapi de mătase „Trei Coroane", a lansat pe piața mondială și o fabricațiune de ciorapi „Trei Coroane en fil" (ață) pentru combaterea reumatismului, artritismului, gutei, sciaticei, varicelor, atrofiei musculare, etc., aprobată de cele mai mari somități medicale din Paris, Londra și Berlin.

Majoritatea membrilor au manifestat împotriva d-lui I. V..., care a derogat de la principiile și regulamentele clubului — în dauna bărbaților — fapt, care a determinat excluderea D-sale definitivă.

Această hotărâre a clubului, a provocat rumoare, întrucât fostul misogin a declarat că deocamdată va lansa pe piața comercială ciorapi „Trei Coroane en fil" (ață) numai pentru lumea feminină, urmând ca în toamna anului 1932 — dacă imprejurările îi vor permite — să se ocupe și cu fabricarea pentru bărbați a suszișilor ciorapi.

Comemorarea morţii lui Aurel Vlaicu

Stânga: **Avionul care a aterizat la Troiţa din Băneşti;** dreapta: **Mama lui Vlaicu şi autorităţile.** Foto G. Apostol-Măgureni

După dezastrul din Târgovişte

Un sinistrat plângându-şi avutul distrus de incendiu

Vedeta de cinema Margaret Trurtt Tewett in Ardeal

DE CATVA TIMP a venit din America cunoscuta artistă de cinematograf, americana *Margaret Trurtt Tewett*.

Numita, după ce a jucat într'un film la Berlin, — deoarece are o prietenă sosită mai de mult din America, într'o comună

Frumoasa artistă americană de cinema Miss Tewett, **care se află în vizită în ţara noastră, actualmente la Satu-Mare**

din judeţul Satu Mare, — s'a oprit în acest oraş pentru scurtă vreme.

Fiind înconjurată peste tot de admiraţie şi simpatie şi-a prelungit şederea în România, de care ne vorbeşte cu însufleţire.

Am întrebat-o:

— „Veţi juca la noi şi într'un film?"

— *„Nu, eu am angajamente în America, deocamdată. Europa mă atrage, dar nu ştiu dacă am să rămân vreodată multă vreme în acest continent.*

Interesele mele de a fi veşnic în apropierea New-Yorkului mă vor reţine mulţi ani în America. Totuş, sper că voi mai revedea din când în când ţara d-tră"

Un sultan din zilele noastre, bandit!

S'AR părea că în zilele noastre, — când Zepelinul face înconjurul pământului, când avioanele au micşorat distanţele, când oamenii se cunosc tot mai bine între ei, — nu mai există aventuri extraordinare, cu piraţi şi sechestrări de oameni, cu bandiţi cari să pretindă preţuri mari de răscumpărare sub ameninţarea morţii decât ca produse a unor imaginaţiuni fantastice de scriitori talentaţi.

Şi cu toate acestea, extraordinarele întâmplări ale vaporului „Hermes", — un vas grecesc care ducea fier vechi dela Passora, spre Civita Vecchia, din Italia, — precum şi ceeace se petrece în munţii Greciei, — unde o ceată de bandiţi au captivat un grup de o sută treizeci de excursionişti şi-au oprit ca ostatici zece inşi, până li se va plăti preţul de răscumpărare, — sunt fapte care dovedesc că lumea nu s'a civilizat încă pe deplin şi că timpul aventurilor extraordinare n'a încetat.

Rezervând povestea bandiţilor greci, pentru un număr viitor, vom istorisi aci, în fraze simple, fără literatură, peripeţiile călătoriei vaporului „Hermes", după însemnările zilnice ale domnului *S. Karnadakis* prim ofiţer al vasului.

FURTUNA

La 30 Iunie, a. crt. — scrie domnul Karnadakis — am plecat dela Bassora, cu o încărcătură de fier vechi, cu destinaţia Civita Vecchia (Italia), având drept prim punct de oprire portul Aden, unde urma să luăm cărbuni. La plecarea din Bassora, eram destul de bine aprovizionaţi, până la Aden.

Primele cinci zile, cât am trecut prin golful Persic şi golful Oman, vremea a fost bună şi călătoria plăcută. În ziua a şasea pe la amiază, pe când îndoiam capul Rassel-Had, spre a intra în Oceanul Indian, s'a deslănţuit o furtună.

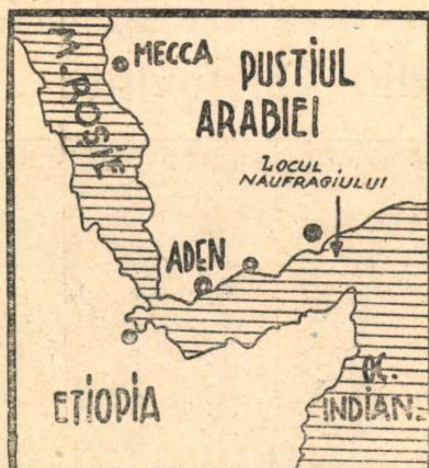
In lunile Iunie, Iulie, August şi Septembrie bântue pe aci un vânt de sud—vest, numit „Mamsum" şi care adesea e foarte violent.

Vaporul nostru a trebuit să înfrunte acest vânt, care bătea cu atâta putere, încât nu puteam să înaintăm cu o iuţeală mai mare de 1—3 mile pe oră. Cărbunii se tot împuţinau şi Aden-ul era departe. In a unsprezecea zi de călătorie, cele 10—12 tone de cărbuni erau pe terminate şi întreaga lemnărie a vasului a fost tăiată şi consumată de flăcările cazanelor, pentru a putea menţine aburii.

Căpitanul a cerut telegrafic un transport urgent de cărbuni dela Aden.

CĂTRE ŢĂRMUL NISIPOS

Orele însă treceau, cărbunii se consumau, toată lemnăria a fost arsă, iar ajutorul mult aşteptat nu se vedea deloc. In aceste condiţiuni vaporul nu putea merge mai repede decât 2 mile pe oră şi în dimineaţa de 18 Iulie am ajuns aproape de ţărmul Arabiei, împinşi de curent şi de valurile uriaşe.

Locul unde s'a întâmplat naufragiul

La ţărm am observat un turn şi câteva colibe mici. In vârful turnului, fluturau două steaguri: unul turcesc şi unul de carantină. Când vaporul a ajuns la o adâncime de 10 picioare, căpitanul mi-a ordonat să arunc amândouă ancorele ca să putem rămânea acolo până când vom găsi un mijloc, ca să cerem ajutor dela Aden. Furtuna ne urmăria, însă, încontinuu şi valurile erau atât de puternice încât înainte de a putea opri definitiv maşinile, s'a rupt ancora din stânga, iar vaporul neputându-se menţinea cu o singură ancoră în bătaia talazurilor a fost împins şi a naufragiat în ziua de 18 Iulie la orele 4 p. m.

Timpul continua să fie acelaş. Valurile uriaşe pătrundeau în vapor iar hambarele erau neacoperite (gurile de lemn fiind arse de noi). Aşa, ni s'au inundat tot interiorul şi puntea, astfel că am pierdut un timp comunicaţia cu prora şi pupa.

Noi ne găsiam în mijlocul vaporului la puntea de comandă şi ne gândiam cum ne vom putea pune în legătură cu ţărmul. La 6 p. m. am aruncat cu mare greutate două bărci pe apă şi am trimis la ţărm pe al doilea mecanic şi cinci arabi din echipaj, cari cunoscând limba de acolo, să ceară lămuriri locuitorilor de acolo, cum am putea ajunge pe uscat la Aden.

La orele 8 seara al doilea mecanic s'a înapoiat împreună cu fratele şeicului ţinutului şi ne-a informat că oraşul Aden e la o depărtare de aproape 200 km. şi că orice comunicaţie se face cu cămile. Acest lucru ne-a disperat, căci ne-am dat seama că nu ne putem aştepta la vre-un ajutor şi am început să ne gândim 'a debarcare. Arabii ne-au promis că dacă debarcăm, ne vor trimite la Aden cu cămile, plătindu-le transportul.

După această convorbire, fratele şeicului a plecat. A doua zi a început debarcarea, care s'a făcut cu mare greutate, din cauza furtunei care continua. O barcă a arabilor luând puţini câte puţini, a reuşit a treia zi să debarce ultimii naufragiaţi: primul şi al doilea căpitan, primul şi al doilea mecanic şi un marinar. Din echipament am luat tot ce ne-a fost posibil.

Când am debarcat şi bagajele noastre au fost duse la palatul şeicului Abdulah, ne-am dat seama că am căzut în mâinile unor bandiţi, fiindcă imediat ni s'a spus să plătim 10.000 rupii, ca preţ de răscumpărare şi apoi vom discuta de transportul până la Aden.

Dar cum vaporul nu transporta valori, natural, că n'am putut colecta pe loc suma de 10.000 rupii (570.000 lei). Căpitanul a cerut autorizaţia şi ajutorul de a pleca până la Aden, pentru a aduce suma de răscumpărare. Propunerea lui a fost respinsă, cu îmbucurătorul răspuns, că dacă nu avem bani, vom fi măcelăriţi. Atunci au fost strânşi toţi banii pe care-i aveam asupra noastră, — un total de 88 lire sterline, — cari au fost predaţi şeicului, prin intermediul unui arab din echipagiul nostru, cu promisiunea că odată ajunşi la Aden, restul pretenţiunilor vor fi satisfăcute şi banii predaţi trimisului special al şeicului.

SUNTEM TRIMIŞI LA SULTAN

După un consiliu cu beduinii săi, şeicul ne-a comunicat prin intermediul arabului nostru, că vom fi trimişi la palatul sultanului ţinutului, palat care se afla la o distanţă de 15 ore cu cămila. Această nouă decizie ne-a umplut de bucurie, căci speram că vom da astfel cel puţin peste o instanţă, care ne va face dreptate şi ne va da ajutorul pentru a ajunge la Aden. Desbrăcaţi de haine şi de ghete, ni s'au reţinut cele 88 lire, precum şi toate echipamentele şi proviziile salvate de pe vapor, şi am fost porniţi pe jos, în ziua de 20 Iulie, orele 3 p. m., spre orăşelul Ahvar, unde era reşedinţa sultanului. Deoarece aveam 9 bolnavi printre noi, ni s'au pus la dispoziţie 9 cămile, ni s'au vândut 20 kgr. curmale, drept mâncare pentru tot parcursul şi am fost excortaţi de cămilieri şi beduini înarmaţi.

Bolnavii aveau nevoie de ingrijiri şi de medicamente. Ceilalţi cari mergeau pe jos, au resimţit oboseala după 4—5 ore de drum. Intregul drum a fost un chin, căci lipsiţi de alimente şi de echipament, suferiam grozav de sete. După şase ore de

drum, am dat peste un puț într'o oază, dar apa era plină de insecte și de reptile, așa că nu se putea bea. Beduinii ne sâcâiau tot timpul cu bacșișurile. Am umblat astfel ziua și noaptea, iar a doua zi la orele 6 dimineața, eram în fața porților orașului, după ce mulți din noi au leșinat de câteva ori din cauza oboselii.

In fața porții, era o sentinelă, cu corpul gol, încins numai cu o centură. După un semnal oarecare, s'au adunat în jurul lui vreo 20 arabi înarmați, a căror căpetenie a preluat scrisoarea șeicului către sultan.

Căpetenia arabilor a plecat să înștiințeze pe sultan, iar noi am fost îngrămădiți lângă zidul orașului, în așteptare.

SULTANUL

Garda noastră s'a depărtat și la orele 8 am fost introduși în interiorul orașului, fiind postați în fața intrării palatului, — un fel de cazarmă, unde Majestatea Sa Sultanul și-a arătat luminata figură, în compania tuturor vizirilor săi. Domnitorul era foarte... elegant. In primul rând era desculț; purta o bluză albă de bucătar, un brâu lat, multicolor, iar în loc de șalvari, o pereche de ițari, — cum se poartă pe la noi în Transilvania, — rupți și peticiți pe alocuri. Pentru a-și pune personalitatea într'o lumină mai vie, avea 2 cuțite cu plăsele aurite, înfipte 'n brâu, iar capul îi era acoperit de un turban, a cărui culoare nu s'ar putea defini, cu oricâtă bunăvoință.

Intreaga suită, nu se deosibia cu nimic de beduinii obicinuiți, căci toți erau aproape goi. Un tânăr, — probabil aghiotantul sultanului a început să ne prezinte și defilam prin fața monarchului, sărutându-i mâna, cu o plecăciune adâncă, prescrisă probabil de protocol. Apoi, sultanul a dat ordin să fim duși în interiorul palatului.

CEAI, MĂSLINE ȘI OREZ

Ni s'a dat o cameră mare, acoperită cu rogojini și îndată ce ne-am culcat, am fost serviți cu măsline și cu ceai, — raritate peacolo. Apoi, a venit Luminăția Sa Sultanul și s'a așezat între noi, cerând printr'un interpret toate lămuririle asupra naufragiului nostru. Apoi a chemat doi beduini, cărora le-a ordonat să ni se servească masa de trei ori pe zi, adică un menu compus din carne, orez și ceai. Pentru această alimentație, a convenit cu căpitanul, să plătim câte patru rupii pe zi (237 lei). Apoi a plecat însoțit de o excortă de 20 oameni înarmați, spre locul naufragiului, pentru a vedea situația la fața locului, și a se înțelege cu șeicul.

Am rămas în aceeaș cameră și în prima zi am fost serviți relativ bine. Pâinea este la arabi ceva necunoscut și cu atât mai mult nu se știe prin acele locuri de existența cuțitului și furculiței, astfel că am mâncat cu degetele, din niște străchini din funduri de dovleci.

A doua zi însă carnea a fost prost fiartă, în ziua următoare nici nu se putea mânca și pe măsură ce zilele treceau era tot mai rea, iar noi ne prăpădiam încetul cu încetul.

NĂDEJDEA E LA DUMNEZEU

Nimeni nu cunoștea locul naufragiului și nici nu avea știre despre soarta noastră. Nădejdea era numai la Dumnezeu.

Ne permitea să eșim liberi din palat, când voiam să ne preumblăm, dar întotdeauna am fost obiectul curiozității beduinilor, cari ne înconjurau și se uitau cu atenție să vadă de avem inele sau alte lucruri de valoare, ca să ni le ia. Ar fi fost o prostie să protestăm, pentrucă dânșii tot le-ar fi luat. Cum le cereau, trebuia să ne supunem, la cea mai mică rezistență din partea noastră, prin intermediul arabului din echipaj, eram informați că au de gând să omoare creștinii.

Echipajul nostru era alcătuit din 17 creștini și opt arabi; dintre creștini 10 erau greci, *trei români*, un englez și un egiptean, apoi un italian și un persan.

Și astfel noi stăteam la palatul din Ahvar și așteptam hotărirea sultanului, care se dusese să viziteze locul naufragiului.

CEI DOI PASAGERI

Vaporul „Hermes" luase dela Bassora și doi pasageri d-na și d. Anagnostiadis, cari mergeau la Port-Side. Când vaporul naufragiase, d-na Anagnostiadis a dovedit un deosebit curaj: s'a îmbrăcat în haine bărbătești și tot timpul a întovărășit echipajul pe jos, îmbărbătând și susținând moralul naufragiaților. In drum spre Ahvar însă, dânsa s'a îmbolnăvit de friguri, care bântue prin partea locului și când ne-am prezentat sultanului am fost nevoiți să destăinuim că era femee.

Ofițerii vasului „Hermes"

Trebue să recunosc că toți cei din serviciul palatului au arătat mult respect față de doamna bolnavă și că ea a fost îngrijită în mod special de femeile din harem.

Intr'o convorbire cu beduinii, aceștia ne-au spus că la dânșii familia se consideră ca sfântă și că nu avem să ne temem de nimic în ceeace privește doamna Anagnostiadis.

In a patra zi, decând stăteam în Ahvar, s'a înapoiat și sultanul și armata l-a întâmpinat la porțile orașului cu salve de pușcă, cu tobe și surle, și în felul acesta l-a condus până la palat.

Noi am observat că printre cămilele care veniau cu bagaje era și echipament de al naufragiaților precum și alimentele lăsate de noi pe bord și că toate acestea s'au înmagazinat într'o casă departe de palat.

Sultanul — după ce s'a repauzat câtva timp — a comunicat naufragiaților că pe când se găsia pe vapor, un alt vas englezesc tot de marfă, plutind pe lângă coastă, a observat vasul „Hermes" și s'a apropiat de el; că de pe vaporul englezesc căpitanul a trecut pe „Hermes" și a vorbit cu sultanul și șeicul Abdulah. Căpitanul s'a interesat de soarta echipajului și sultanul l-a informat că toți sunt sănătoși și se află la palatul său din Ahvar. După aceasta vaporul englezesc a plecat.

Comunicarea sultanului ne-a turburat pe toți și ne părea rău că nici unul dintre noi n'a fost de față, ca să informeze de adevărata situație pe englezi.

Imediat după plecarea sultanului, ministrul palatului a chemat la dânsul pe căpitanul nostru și l-a obligat să iscălească angajamentul, să plătiască sultanului 15.000 rupii, preț de răscumpărare, 600 rupii speze de alimentare și 100 rupii de fiecare cămilă pentru călătoria noastră dela locul naufragiului până la Ahvar, în total 1327 lire sterline (cam 1.100.000 lei). Vrând nevrând căpitanul a trebuit să iscăliască actul și a rugat, apoi, pe ministrul palatului, să-i permită să meargă la Aden, spre a găsi banii. Ministrul a promis că ne va trimite la Aden cu escortă.

UN AJUTOR ENGLEZESC NEAȘTEPTAT

In ziua de 25 Iulie, pe la 1 p. m., naufragiații au observat deasupra orășelului Ahvar, două aeroplane în sbor. După ce au făcut câteva viraje deasupra palatului, avioanele au aterizat și aviatorii englezi s'au prezentat la mareșalul curții— sultanul fiind absent — și au cerut din partea administrației engleze din Aden, informațiuni despre noi. Mareșalul a condus pe englezi în odaia unde se găsiau naufragiații. Aviatorii au asigurat pe naufragiați că administrația britanică din Aden, care a luat cunoștință de naufragiul lui Hermes, va îngriji de salvarea echipajului. Ei s'au întreținut cu multă prietenie cu noi și au comunicat căpitanului de vapor să i se îngăduie să vie cu dânșii cu avionul până la Aden, spre a-și procura bani de răscumpărare.

Căpitanul a plecat la Aden, iar a doua zi, 27 Iulie au sosit în Ahvar trei avioane, și un arab, trimis oficial al guvernatorului din Aden, cu o scrisoare către sultan.

După cum am aflat mai târziu, guvernatorul ruga pe sultan să îngrijiască ca imediat naufragiații să fie transportați la Sucra, și i se trimeteau, totodată, 3.000 rupii pentru spezele pricinuite de șederea noastră în Ahvar.

La 28 Iulie am plecat dela Ahvar către Sucra cu o escortă de 20 soldați, comandați de fratele sultanului.

Distanța între Ahvar și Sucra e de aproape 100 km., printr'un pustiu nisipos și lipsit de apă. Avioanele englezești au luat câțiva dintre bolnavi, alte avioane ne urmăriau tot timpul pe drum și ne aruncau alimente și țigări.

La Sucra ne-am prezentat sultanului de acolo, un copil de 14 ani, care ne-a primit cu multă complezență.

Sucra se găsește la o depărtare de 80 km. de Aden și beduinii din acest ținut nu trăesc din banditisme, ci sunt muncitori și se ocupă mai ales cu pescuitul. Cele câteva zile cât am stat în Sucra, le-am petrecut în mod foarte plăcut.

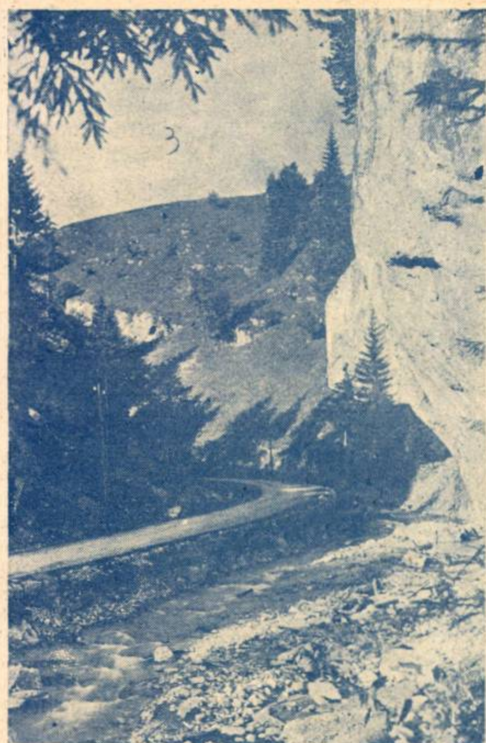
La 31 Iulie seara, cu automobilele, am plecat din Sucra spre Aden și de aci, cu vaporul la Port-Side.

Și astfel se închee această aventură a echipagiului vasului „Hermes", care dacă n'ar fi fost relatată de unul dintre captivi, s'ar fi putut crede că este de domeniul fanteziei.

HOINĂRIND prin ȚARĂ

·Pasul Bicaz·
Foto: K. Lehmann

Lacul Tâncăbești
Gh. Serban.

Pe drumul Dâmbovicioarei
Foto: K. Lehmann.

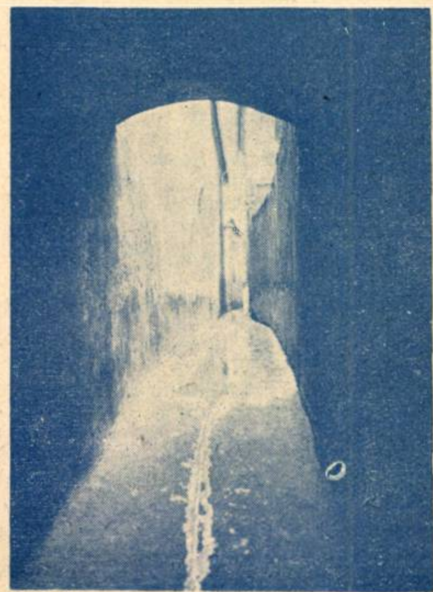

In munți la Bran.
Foto: Gh. Șerban.

PRIVELIȘTE
Foto: K. Lehmann.

In valea Oltului.
Foto: L. Mihăilescu. (PREMIU)

La Bran.
Foto · Gh. Serban.

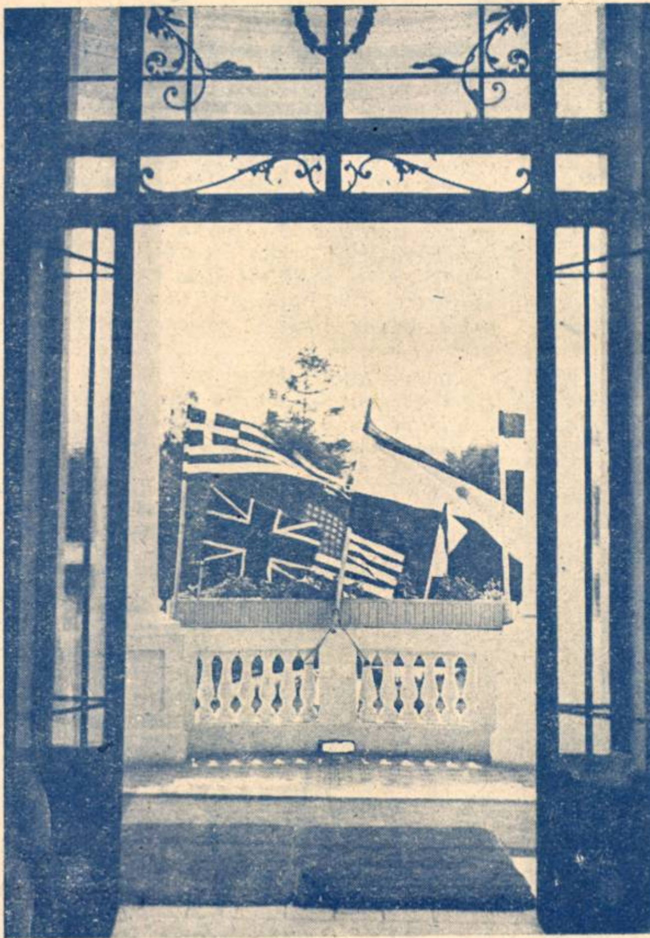

Răscruce: Foto: P. Georgescu.

Stradă în Brașov: G. Șerban.

FOTOGRAFII TRIMISE DE AMATORI REVISTEI „REALITATEA ILUSTRATĂ"
PENTRU CONCURS

ACTUALITĂȚILE SĂPTĂMÂNII

CONGRESUL CRITICILOR DRAMATICI ȘI MUZICALI

Terasa Cazinoului din Sinaia a fost împodobită cu steagurile națiunilor participante.

In picioare: Lothar (Austria). In rând dela st. spre dr: Huysmans (Belgia) Amman (Elveția) Bartos (Ceho-Slovacia) Gustav Hetsch (Danemarca) Irving Shwerké (U.S.A) Jelleska (Polonia) Antonio Ferro (Portugalia). In față: Herm. Springer (Germania) D. Green (Anglia) Sauciuc Săveanu. Fortunat Strowsky (Franța) Dra. Peyerbeer (Austria) Stan Golestan (Franța) și Em. D. Fagure.

Punerea pietrii fundamentale a Palatului Ligii Națiunilor la Geneva.

Stânga: Colonelul Lindbergh, salută pe Dr. Eckener la sosirea sa in Cleveland (Ohio) in cursul sborului său cu „Graf Zeppelin" în jurul pământului.

Poşta Laurei

MARGARETA ALDEANU. — Receta cu sublimat corosiv 1 gr. şi Plumb acet 2 gr. e dezastruoasă pentru ten. După puţin timp veţi avea un obraz de pergament. Aţi văzut dv. că eu recomand asemenea lucruri? Nici odată. Utilizaţi crema mea seara la culcare. Pentru ziua crema Tokalon, cutia verde .Utilizaţi soluţia Sabouraud la 3 zile odată.

DAGMAR. — Extr. de China 10 gr. Ulei de ricin 5 gr. pentru uns cu o pensulă pe gene. Pentru păr: Pulvere de Rubarbe 50 gr. fiartă bine la 500 gr. apă de ploaie şi coji de ceapă roşie cam 50 gr. tot la 500 gr. apă, fierte bine. Amestecaţi ambele soluţii, strecurate şi răcite.

13 IULIE 1924. — Eu nu am dat nici odată modul de preparare al uleiului de migdale. Poate „lapte" de migdale vreţi să spuneţi. Da, e foarte bun. Pentru sâni exact ca Viorica Alba Iulia care vrea acelaş lucru.

BLONDINA şi DELPHINA. — Pentru gene. Pilocarpină 0.25 ulei de ricin şi apă de rose câte 20 gr. Pentru ten crema mea sau laptele de migdale. Pentru păr blond, ca Dagmar din revistă.

MICUL EMIL. — Dar, bine, Micule, ce idei negre ai la 16 ani şi acestea toate pentrucă ai nas roşu, câteva coşuri şi un semn de scrofură. Uite ce e de făcut: Vei bea dimineaţa soluţia dela Păunaş. Vei lua după mese câte un bulin din Pulv. rhei 0.15. Sulf sublimat 0.15. Nu vei utiliza alcool sau piper. Pe obraz: Resorcină 2 gr. Ac. salicilic 1 gr. Aether 20 gr. Sulf. 2 gr. Alcool camforat 100 gr. Glicerină 30 gr. Apoi crema: Pp. alb 2 gr. Bimuth subnitric 1 gr. Lanolină şi vaselină câte 20 gr. Acestea în fiecare seară. Pentru nas comprese fierbinţi seara cu apă. Şi iată că vei deveni băiat frumos, iar moartea va lua pe moşii de 120 de ani.

AURICA F. — Exact ca Viorica Alba Iulia, care doreşte exact la fel. Pentru petele de pe mână. Pp. alb 1 gr. Camfor 2 gr. Ung. emoliens 20 gr.

RICA. — Masagii cu Lanolină, unt de cacao şi ulei de vaselină părţi egale. Laptele de migdale. Veţi lua 250 gr. migdale dulci necorticate. Le veţi amesteca într'o piuliţă, sdrobite bine cu 500 gr. apă caldă. Apoi veţi mai lua 100 gr migdale pe care le veţi trata la fel cu soluţia primă. Veţi trece totul printr'un tifon şi veţi pune 1 gr. Ac. formic sau Ac. salicilic şi veţi avea un lapte de migdale foarte bun pentru ten.

NINETTE. — Dar pentru Dumnezeu ce fel de murdărie credeţi că aveţi pe obraz care nu se curăţă cu rachiul de drojdie? Nu înţeleg Fardul dispare imediat. Veţi şterge obrazul bine cu vată până ce vata va rămâne curată. Utilizaţi atunci: Vin alb un pahar mare, zeama dela o lămâe şi 500 gr. apă de ploaie. E bun şi practic.

IVONNE PANCA. — Probabil aveţi o tumoare la sânul drept. Vă sfătuesc insistent să vă arătaţi la un medic. Nu e de competinţa cosmeticurilor mele.

VIOLETA. — De necrezut! Ac. carbonic pentru ars pestruii! Eu ştiam că ac. carbonic serveşte pentru ars negii. E foarte dificil cazul d-tale. Incearcă soluţia cu Hidrochinonă din revistă. Sau: Pp. alb 1 gr. Bismuth sbntr. 2 gr. Ung. emoliens 40 gr. Perhidrol 5 pic. numai la pete şi peste 10 zile comunică-mi rezultatul.

VIOLETTE DE PARMA. — Da, metoda mea e bună. Nu pricep intrucât ajută bomboanele orientale. Sunt palegorii. Urmati cu răbdare metoda mea din revistă. E mai eficace decât chiar 1 kgr. bomboane orientale.

LA BELLE DAMME. — Reţeta e bună, mai adăugaţi la ea şi 5 picături Perhidrol şi e minunată.

ADA NEGRI. — Veţi şterge obrazul de fard cu soluţia dela Ninette din revistă. Apoi crema ceară albă 15 gr. Cetaceum 10 gr. Ulei de vaselină 20 gr. Glicerină 15 gr. apă de roze 10 gr. Pentru gene reţeta cu Pilocarpină şi Ulei de ricin.

SILVIA MUSCEL. — Sunt de părere că o cură la un institut de frumuseţe nu strică în cazul dv. Până atunci aburi de lapte fierbinte, ghiaţă şi masagii cu unt de cacao şi ulei de vaselină părţi egale.

O ELEVA. — Dacă toate fetele ca mata pline de coşuri s'ar călugări, apoi Christos ar avea cam câteva zeci de mii de mirese pe an. Utilizează cu răbdare metoda dela Micul Emil din revistă, alt nenorocit dornic de sinucidere şi veţi scăpa amândoi.

LAURA

REALITAŢILE VIEŢII

(Urmare din pag. II-a)

în cap şi cu un halat subţire pe umeri, care ascundea pe jumătate maillot-ul leoarcă de apă. Poliţistul atrase atenţia doamnei că îmbrăcămintea ei n'ar fi tocmai cuviincioasă, cu atât mai mult, cu cât nu se află într'o staţiune balneară, ci în inima Londrei. Doamna îi răspunse, că e liberă să se îmbrace cum vrea şi că ceeace e permis la Deauville, trebue să fie îngăduit şi la Londra. Atunci poliţistul se indignă şi o somă să se legitimeze. Missis Anna se supuse, dându-şi numele şi adresa.

Tocmai atunci trecea pe acolo o maşină. Un tânăr, care se afla în ea, atras de grupul celor doi se opri, şi oferi doamnei Gillet, deşi n'o cunoştea, serviciul de-a o conduce acasă.

Sportiva noastră nu se mulţumi să răspundă Faustului cavaler, că n'are nevoe de însoţitor, ci îi dete şi o palmă recompensă pentru oferta-i binevoitoare.

Missis Gillet era obişnuită să innoate noaptea în Tamisa şi să se ducă apoi nestingherită acasă. Acum, poliţia londoneză va decide, dacă asemenea manifestaţii sportive sunt îngăduite sau ba.

Dacă se va realiza planul de a lega Dâmboviţa cu Argeşul, făcând din Bucureşti un oraş-port, 'e pomeneşti că vom avea şi noi innotătorii şi innotătoarele noastre nocturne.

Honny soit, qui mal y pense...

MODA

Cu toate că la noi timpul s'a răcorit binişor institutul meteorologic a anunţat săptămâna trecută, — în urma observaţiunilor atmosferice făcute, — că vom avea din nou călduri

In străinătate, în special în Franţa căldurile persistă şi nici o elegantă nu se gândeşte încă. să iasă cu blana sau în toalete mai călduroase.

Modelele pe care le prezentăm aci, au fost foarte mult admirate la o recentă expoziţie de modele la Auteuil (Paris) şi reprezintă :

Stânga : rochie de tafta închisă, cu volane cloşate şi pălărie asortată. Sus: rochie de dantelă, cu pălărie neagră.

CINEMATOGRAF

Lumea cinematografică

Mica bicicletă

NICK STUART, compatriotul nostru, este unul dintre puţinii români cari au reuşit să se impună în cinematograf şi singurul care s'a impus la Hollywood. El este acelaş pe ecran, ca şi în viaţa de toate zilele. E foarte agil, şi caută mereu să-şi dis-

treze camarazii. Iată-l aci, suit pe o bicicletă minusculă, care serveşte unui acrobat pentru turnarea unor scene de circ. Nick e foarte mândru de el, deoarece reuşeşte să rivalizeze ca supleţă cu celebrul acrobat.

„Vă voi face comisionul!"

DOLLY DAVIS, cu tot numele ei american, este în primul rând, o mică şi drăgălaşă pariziană, care ştie să se descurce din situaţiile cele mai neaşteptate. In general, unul care a fost rău primit de dânsa, este sigur să nu îşi va reînnoi tentativa. La telefon răspunde foarte rar. Totuş se întâmplă rareori să ridice receptorul. Atunci, îşi schimbă vocea, răspunzând celui dela celălalt cap al firului.

Acum 2 sau 3 săptămâni, i se întâmplă să ridice receptorul, chemată fiind de un tânăr admirator naiv şi entuziast, care-i declară, că este foarte amorezat de vedetă şi că ar fi dispus să se dedea oricărei excentricităţi, pentru a-i place.

Dolly Davis asculta.

Tânărul, crezând că a dat peste o cameristă care s'a emoţionat la auzul vocei sale, o rugă să intervie pe lângă vedetă în favoarea sa.

— Deoarece doriţi să comiteţi o excentricitate, răspunse Dolly, pictaţi-vă obrazul în violet aprins şi plimbaţi-vă mâine după amiază, vreme de o oră pe Boulevard des Italiens (cum ar fi la noi Calea Victoriei). Eu voi fi acolo şi dacă vă voi vedea, voi avertiza pe domnişoara şi astfel vă voi fi făcut comisionul. Desigur că va fi foarte mişcată".

Tânărul îndrăgostit, închise receptorul cu o mutră profund amărâtă, înţelegând că, la celălalt capăt al firului, era însăş dragostea lui cea mare.

Poşta cinefililor

Un cititor devotat. Mary Philbin c/o Universal Pictures Universal City Cal. U. S. A. Amănunte mai complete vom da la „figurile Ecranului". Ii puteţi scrie în englezeşte.

M. şi E. Loco. 1) Harry Holm e de naţionalitate neamţ. 2) Berlin, Halensee, Westfaelischestrase 31.

Erico Novarro. Adresa „celui mai adorat artist" (?) Eric Barclay : 15 Rue du Cirque, VIII-e Paris. Nu este căsătorit. Are 34 ani. Biografia o vom da la Figurile Ecranului.

Lucia Jean. a) Mary Philbin este americană, creştină, are 25 ani, nu este căsătorită şi nu joacă la nici un teatru evreesc. b) Distribuţia filmului Lea Lyon. Lea Lyon: Mary Philbin, Ducele Sergiu: Ivan Mosjoukine. Nu cunoaştem nici un film „Fiica Poporului Evreesc".

Turando. Marcella Albani ; adresa Berlin w. Kaiseralee 172. Cel mai bun film „Femeea pe cruce". Anny Ondra. Adresa: c/o Horn-Film Berlin SW 48 Friedrichstrasse 5. Joan Crawford. Adresa: c/o Paramount Pictures Hollywood California U. S. A. Unul din cele mai bune filme ale Annyei Ondra a fost „Suzy Saxofon".

Bori Borozin. Héléne D'Arby are 30 ani, nu-i căsătorită, este franţuzoaică, adresa: Paris, 57 Rue Geoffroy St.-Hilaire V-e, îi puteţi scrie în franceză.

Ali Sferrons. Raquel Meller: evreică, 40 ani, adresa: c/o „Palace" 8 Faubourg Montmartre, filme principale: Carmen, Fântâna lui Iacob. Ruth Weyher, germană, protestantă, 38 ani, adresa: Berlin Schoneberg Stubenrauchstrasse 5-a, film principal : Panama. Esther Ralston, americană, creştină, 25 ani, adresa: c/o The Standard Casting Directory Inc., 614 Taft Building Hollywood Cal. U. S. A. film principal: Constitution. Mary Philbin vezi mai sus. Nu sunt căsătorite. Lya de Puthy 40 ani, creştină aceeaş adresă ca Esther Ralston. Da de unde ai mai scornit şi filmul: Jertfa Fanatismului? Ne mai rugaţi să cităm „câţiva" artişti şi artiste? Sunt atât de mulţi încât ar trebui să umplem câteva reviste pentru dv. Nu credeţi că e mult?

Sep.: Buster Keaton c/o Metro Goldwyn Mayer Studios Culver City Cal. U. S. A. Ii puteţi scrie în englezeşte. Mă întrebaţi dacă primeşte autografe. Vreţi să trimiteţi dv. unul? Intr'adevăr, o să fie foarte încântat! — Unul dintre cei mai tineri artişti de cinema este Jackie Coogan.

Dolly. Coliba lui Moş Toma: Margarita Fisher, James B. Lèroc. Ramona : Dolores del Rio. Gilbert Roland.

N. R. Deoarece majoritatea proprietarilor de cinematografe — mai ales cei din provnicie — schimbă titlurile originale ale filmelor, cititorii cari ne întreabă distribuţia filmelor, sunt rugaţi să ne trimită titlul original al filmului şi casa de locaţiune căreea ele aparţin.

IGOL

Curiozităţi ştiinţifice

GHIVECIUL CARE SE STROPEŞTE AUTOMATIC

Pentru a stropi cu apă o plantă sau o floare dintr'un ghiveciu, ne conducem după experienţă sau după simţul propriu. In ultimul caz evident operaţia nu se efectuiază în general în modul şi în momentul cel mai avantajos pentru plantă.

Procedeul ştiinţific constă în controlarea zilnică a greutăţii totale formate din plantă, pământ şi ghiveciu, pentru a injecta exact atâta apă, cât s'a pierdut prin evaporarea plantei. Acest procedeu, destul de incomod, poate fi realizat automatic printr'un aparat mecanic, care furnizează, în orice moment plantei cantitatea de apă consumată prin evaporare.

In acest scop se utilizează un ghiveciu special cu pereţii dubli. Peretele exterior este impermeabil pentru apă; cel interior poate fi străbătut de apă, nu însă şi de aer. Cei doi pereţi sunt legaţi între ei printr'o legătură pe unde nu poate pătrunde aerul.

Spaţiul cuprins între pereţii exteriori şi interiori se umple cu apă printr'un mic robinet. Tot în acest spaţiu este introdus, printr'un manşon de cauciuc capătul unui sifon de sticlă, recurbat în formă de U şi

cufundat cu cealaltă extremitate într'o sticlă cu apă. In sifon se toarnă mercur, care desparte apa din ghiveciu de aceea din partea sifonului cufundată în sticla-rezervor.

Din cauza evaporării apei prin frunzele plantei se naşte o tendinţă de absorbire în rădăcina ei, tendinţă care se transmite prin porozitatea peretelui interior, la apa cuprinsă în intervalul dintre pereţii ghiveciului. In chipul acesta este atrasă şi apa din sifon, iar coloana de mercur începe să se ridice. Tubul este suficient de întins pentru ca să permită picăturilor de apă trecerea prin coloana de mercur, atunci când creşte presiunea.

Planta absoarbe astfel exact atâta apă cât are nevoe.

Pentru întreţinerea acestui dispozitiv automat de alimentare a plantei este suficient să se umple din când în când cu apă proaspătă sticla-rezervor pe măsură ce apa din tr'însa se goleşte. Un alt avantaj al acestui sistem este faptul că apa are mereu aceeaş temperatură. Prin modificarea înălţimei coloanei de mercur poate fi regulată cantitatea de apă furnizată plantei, cantitate variabilă după genul plantei şi compoziţia pământului din ghiveciu.

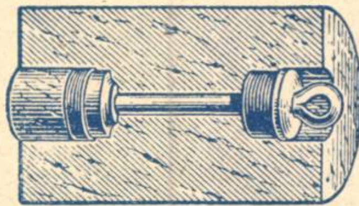
Iată deci că astăzi putem pleca în vilegiatură şi lăsa plantele de ornament acasă să se stropească singure.

UN DOP CARE DUREAZĂ MEREU

Se ştie că obişnuitele dopuri de plută, care servesc la astupatul sticlelor, nu pot fi întrebuinţate în general decât o singură dată, deoarece gaura făcută de burghiul cu care îl scoatem, face ca la o a doua întrebuinţare lichidul să se poată scurge cu uşurinţă prin ea. Alteori dopul se rupe şi trebue aruncat imediat. Un inventator francez a construit un dop tot de plută şi deci tot atât de eftin, care prezintă însă avantajul de a nu se uza şi strica niciodată, putând servi ori de câte ori avem nevoe.

El a ajuns la acest rezultat, străpungând dopul după direcţia axei lui în felul indicat în figură.

In gaura astfel formată, se introduce un cilindru subţire de fier, terminat la capătul de sus cu un mic inel şi la cel de jos cu un

manşon. Spaţiul rămas liber la capătul de jos este umplut cu o bucăţică de plută.

Intre manşonul de jos şi axa de fier se pune o piesă rotundă de cauciuc, destinată să amortizeze apăsarea pe axă.

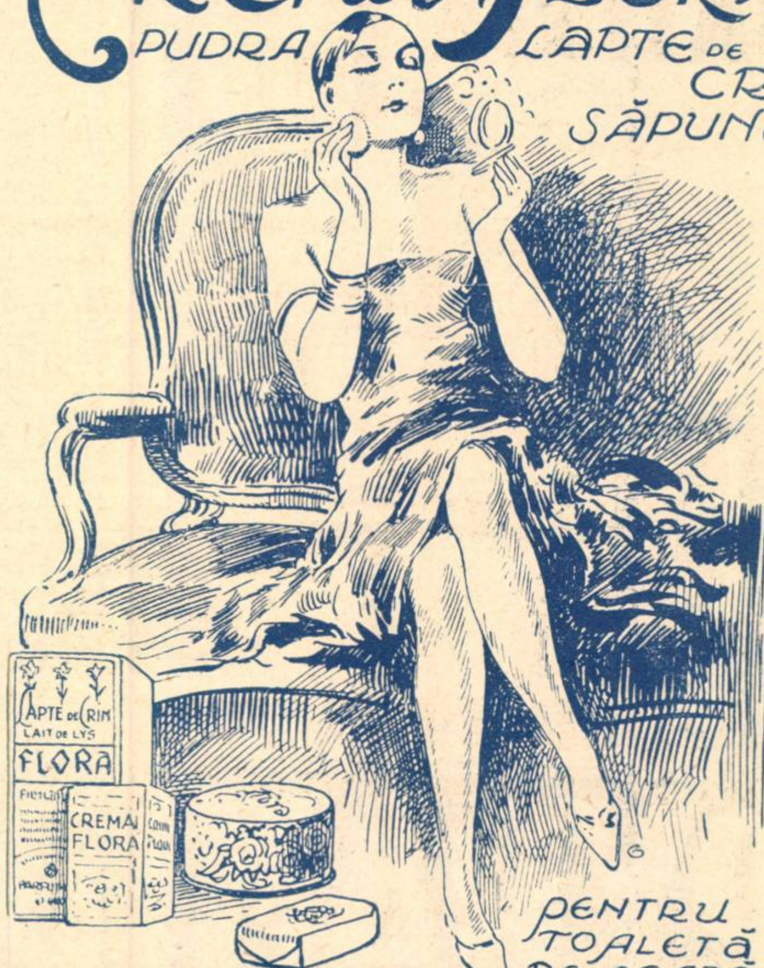
Destuparea unei sticle se face foarte uşor printr'un burghiu introdus în inelul de sus.

BARCA CE NU SE POATE CUFUNDA

O asemenea barcă, recomandabilă în special pentru acei ce nu sunt înotători constă dintr'un pneumatic gros prevazut cu un fund elastic de o grosime şi rezistenţă potrivite. Conductele de pânză impermeabilă ce formează plutitorul, sunt împărţite în mai multe compartimente în aşa fel în cât după umflarea pneumaticului, fiecare compartiment este izolat de conducta principală, care aduce aerul. In chipul acesta, chiar dacă o parte din aceste compartimente se rupe, barca continuă să plutiască pe apă.

Unele modele sunt acoperite cu un soi de crustă protectoare, care le apără contra avariilor şi le uşurează navigaţia. Modele mici de aceste bărci pot fi, la desumflare, îndoite şi transportate pe uscat într'o simplă traistă de escursie.

Grozăvii medievale

FIECARE epocă prin care a trecut omenirea, a fost reconstituită de savanţii cercetători ai trecutului, cari au strâns toate urmele timpurilor în muzee risipite prin toate marile centre ale globului.

Vizitarea unui muzeu este cea mai instructivă şi folositoare distracţie entru un intelectual. Prin conservarea a tot felul de piese, aceste muzee ne pun în măsură să urmărim evoluţia civilizaţiei şi a moravurilor, în diferitele epoci ale trecutului.

Pentru penalişti în special, muzeele de criminalogie din străinătate, desvăluesc cele mai interesante procedee de aplicare a pedepselor în trecut, şi modul cum erau rezolvate juridiceşte conflictele dintre legi şi indivizi.

Legile cele mai represive erau aplicate în evul mediu şi fiecare categorie de delicvenţi, avea pedepsele ei speciale. Dar modul cum erau aplicate aceste pedepse, îngrozesc pe omul civilizat, şi odată în conştiinţa ororilor comise din intoleranţă religioasă sau politică, dispare orice regret pentru romantismul acelor timpuri.

ERETICII

Crima cea mai mare de care se putea face vinovat un cetăţean pe vremuri, era a???a de a fi declarat eretic de către instanţele bisericeşti. Se ştie că biserica, în special cea catolică, juca un rol predominant în viaţa statelor, în secolele XIII—XVIII.

Tribunalele religioase, erau de o cruzime fără seamăn. Dacă cineva face comparaţie între învăţăturile Domnului Isus Cristos, — care a predicat pacea şi iubirea ertătoare între oameni, — şi modul cum au fost interpretate şi puse în practică învăţăturile lui, de conducătorii bisericei sale în trecut, i se înfioară carnea pe trup.

Spiritul mistic intolerant, a dus la născocirea celor mai diabolice metode de schingiuire a acelora cari veniau în conflict cu legile bisericeşti. Existau pe vremea aceea oameni întreţinuţi special, pentru a născoci cele mai dureroase procedee pentru smulgerea unei mărturii sau pentru exterminarea unui criminal sau adversar politic.

Cele mai rafinate, dureroase şi oribile instrumente, care serviau la chinuirea celor vinovaţi, sau bănuiţi numai, se pot vedea în muzeul din Nürnberg (Germania). Acest muzeu se află instalat într'un - alat, care datează din anul 1000. Pentru a putea vedea şi studia toate aparatele de tortură îngrămădite în acest vast muzeu, îţi trebuesc zile întregi şi te întrebi înfiorat, ce minţi perverse au putut născoci aceste instrumente diavoleşti.

CLEŞTI DE SMULS BUZELE, DRUGI DE SFARAMAT OASELE, TRON DE FIER, etc.

Dacă un vinovat sau bănuit nu vroia să declare după placul tribunalului inchizitorial, era supus torturei smulgerii buzelor, la care se proceda în modul următor:

„Incăpăţânatul", era adus de călăi în faţa călugărilor judecători şi după ce se înroşiau o pereche de cleşti la foc, i se smulgeau buzele, cu acestea.

Drugii pentru sfărâmat oasele, erau astfel întrebuinţaţi:

Vinovatul, era condamnat la moarte prin tragere pe roată, ştreang sau arderea pe rug. Inainte însă de a fi executat, i se sfărâmau oasele. Condamnatul era întins pe o cruce şi legat puternic cu frânghii şi urele. Călăul se apropia de victimă şi cu un drug gros de fier îi lovia cu putere antebraţul sau fluerul piciorului. Se auzia un troznet; condamnatul scotea un răget care nu mai avea nimic omenesc în el; apoi încerca să se smucească şi să scape din legături, ceeace era însă imposibil. Apoi drugul cădea a

Fecioara de fier

doua, a treia şi a patra oară, în alte părţi ale corpului; alte oase sfărâmate, alte răgete, alte plânsete în mulţimea asistentă, până ce condamnatul leşina.

Câte-odată, i se da şi lovitura de graţie: o lovitură puternică în coşul pieptului şi victima expia.

„Tronurile de fier, erau nişte scaune metalice, care aveau înfipte sute de cuie ascuţite. Condamnatul era instalat pe unul din ele şi apăsat atât de călău, până ce îşi dădea sufletul. Condamnaţii la această pedeapsă, erau atentatorii, comploti̦ştii sau oratorii, cari prin discursuri sau atitudini, turburau ordinea în stat.

Sutele de cuie intrau în carnea condamnatului şi sângele se scurgea picătură cu picătură.

O altă tortură, numită „patul diavolului", era spaima „martorilor". Patul se putea mări sau micşora, după înnălţimea condamnatului la schingiuire şi avea la un capăt 2 scobituri, prin care erau scoase picioarele victimei. Citâm dintr'o cronică:

O menghine strânge partea de jos a piciorului. Omul ţipă şi cere ertare.

Scobitura, prin învârtitul manivelei menghinei se micşorează. Oasele troznesc şi se sparg...

Ca tortura să ajungă maximul de durere, se pune la tălpile picioarelor un lighean cu cărbuni aprinşi.

Pielea se înroşeşte şi crapă. Miroase a fript, a carne de om friptă.

Dar nu-i de ajuns: dintr'un urcior se toarnă picătură cu picătură ulei, pe picioarele care sfârâie.

In sfârşit condamnatul şi-a pierdut conştiinţa de sine. A leşinat. Tortura se opreşte şi va continua altădată. Victima e ridicată pe braţe, dusă în celulă şi svârlită pe paele aflate într'un colţ. Nu i se dă nici o

îngrijire, căci toate sufletele sunt împietrite de teamă şi de răutate.

Se mai văd, pe pereţii muzeului, săbii şi satâre pentru tăiatul capetelor. Nu ştiu de ce, dar la vederea acestora, mişti din cap ca să vezi dacă mai este la locul lui.

„Crucea de jurământ” era alt instrument rafinat. Se înroşia în foc o cruce de fier. Cel care susţinea că e nevinovat era pus să jure pe crucea înroşită. Mâna condamnatului era strânsă cu putere de călăi puternici. Când i se da drumul mâna nu mai avea dos, carnea rămânea lipită pe crucea înroşită. Ţi se pare că simţi arsura în palmă, ţi se pare că eşti în prada unui coşmar oribil...

Ce blânde par torturile ce le aplica Vlad Ţepeş, turcilor lui Hamza Paşa, pe lângă acestea!

Dar să trecem mai departe:

FECIOARA DE FIER

Cel mai groaznic instrument de tortură, care odată cu aceasta făcea să dispară şi cadavrul celui condamnat era *„Fecioara de fier”*.

Aceasta era o statuie, având aspectul unei călugăriţe foarte înnalte, cu o faţă îngerească.

In faţă se deschidea prin două uşi în lături. Tot interiorul era presărat cu cue lungi şi ascuţite.

Dedesubt era o trapă; sub trapă o maşină cu zeci de cuţite puternice, ascuţite. Sub maşina să-i zicem de tocat, — curgea un râu.

Nefericitul condamnat la îmbrăţişarea „fecioarei” era vârât în interior. Când se

Colivia brutarilor

închideau uşile grele din faţă, condamnatul era înţepat de sutele de cue care ornau „fecioara” pe dinăuntru.

Se trăgea trapa de sub picioare. Tălpile picioarelor intrau în maşina de tocat. Un călău învârtea de un scripete iar cuţitele începeau să toace carnea şi oasele.

Carnea şi oasele tocate erau luate de curentul de apă, ce trecea pe dedesubt, şi duse într'un râu.

Dintr'un corp ars rămâne o mână de cenuşe; dintr'un spânzurat, cadavrul; după această operaţie, nu mai rămânea de cât sângele cu care victima stropise pereţii dinnăuntru ai „fecioarei” şi câteva sgârciuri printre cuţitele maşinei de tocat şi poate vre-un fir de păr lipit...

Ce enormă distanţă a parcurs omenirea!

Câtă vâlvă face azi maltratarea unui cetăţean şi de câteori un poliţist prea zelos n'a plătit cu libertatea şi pierderea slujbei faptul că a lovit un semen al său, vinovat sau nu.

Dar să lăsăm aceste grozăvii sângeroase care au apus odată cu ignoranţa şi superstiţia.

Să trecem la ceva mai vesel.

COLIVIA BRUTARILOR

Şi atunci ca şi acum, erau oameni nesăţioşi, cari împinşi de lăcomie doriau şi cercau să se îmbogăţiască pe spinarea poporului nevoiaş.

Gulerul spaniol

Acum o sută de ani, la noi în ţară, brutarii cari dădeau lipsă la cântar erau ţintuiţi de urechi în uşa prăvăliei.

In Apus pedeapsa era mai drastică şi probabil mai eficace.

Ilustraţia ne lămureşte. Un scripete puternic. La un cap un fel de coş-colivie, în care era introdus brutarul. Celalt cap era mânuit cu sfori pe nişte scripete de oamenii autorităţii. Sub colivie se afla o groapă adâncă plină cu apă.

Condamnatul era vârât în colivie.

La comanda ofiţerului însărcinat cu execuţia pedepsei se dădea drumul, frânghiilor. Colivia se cufunda mereu şi condamnatul trecea prin toţi fiorii morţii.

Flautul de ocară

Când era aproape să se înnece omul era ridicat. După ce-şi venia în fire şi răsufla era cufundat şi ridicat din nou până ce pedeapsa se împlinia.

Poporul privia şi făcea haz. Brutarul jura că nu mai vinde pâine cu lipsă la cântar.

GULERUL SPANIOL

Beţivi au existat totdeauna. Ei făceau şi pe atunci scandaluri, bătăi sau cădeau prin şanţurile şoselelor pline de apă.

Leacul pentru ei, era *„gulerul spaniol”*. Gulerul spaniol era un fel de buton pe care erau zugrăvite scene de beţie: beţivi umblând pe două cărări; căzuţi prin şanţuri; făcând grimase cu spume la gură şi altele.

Beţivul era vârât în acest guler şi plimbat pe uliţe. Lumea se ţinea după el ca după urs!

FLAUTUL DE OCARA

Lăutarii cari îşi băteau joc de meserie, turburând liniştea locuitorilor cu arii proaste, erau suiţi pe o estradă, legaţi de un stâlp punându-li-se în mână „flautul de ocară” al cărui muştuc era uns cu ardei. Cântecul nu trebuia să contenească. Astfel condamnatul era biciuit.

Pentru orice categorie de delicvenţi, erau pedepse. Vai de femeia rea şi cârcotaşe care amăra viaţa soţului!

Trişorii, spărgătorii, pungaşii, în sfârşit tot soiul de oameni răi erau aspru pedepsiţi.

G. GOLOGAN

O frumuseţe

Fotografia de mai sus, reprezintă pe d-ra Ileana Strelicescu **din Craiova, studentă la Facultatea de Litere.**

D-sa a obţinut premiul I la concursul de frumuseţe, patronat de „MISS UNIVERSE” şi „MISS ROMÂNIA” la Băile Herculane.

Deslegările jocurilor pe luna August 1929

Numele deslegătorilor şi al premianţilor

Categoria I (115 puncte)

Arad: Isac M. Corner.
Bacău: George Caiserliu
Bălţi: M. Rabin.
Braşov: Căp. Perovici Ioan.
Bucureşti: Eugenia Amuday, Radu A. Popescu Gh. Voinescu, Victor Dinculescu, Sandu Dimancea, Virgil Mihăilescu Ionel Pietraru, Irene D'y, Dorin Andreescu.
Buzău: Aurel B. Bazilescu, George V. Ţiţeica.
Câmpina: Nicu G. Slavu.
Craiova: Corneliu Pătureanu şi George Bărsănescu, Florica Călinescu, Paul S. Brădişteanu Lillicuţa Predescu şi Dora Cătănescu, Gh. C. Dumitrescu, Olguţa D., A. Fischer, Vasile Turculescu şi Relu Ionescu.
Curtea de Argeş: Mişu Ionescu.
Giurgiu: Virgil Grigoriu, G. Minciunescu.
Ismail: Sechter Iacob.
R.-Vâlcea: Jean Constantinescu, Guţă Lebădă. Octavian Tucu şi Titus Zorzon.
Turnu-Roşu: Minel Văduvescu.
Vulcana de sus: Gogu Popescu.

Categoria II şi III (100—115)

Bacău: Constantin Mardare.
Bălţi: Emanuel Leinbaum, Fina Gherstein, Cruti Samson.
Bârlad: Ovidius Idriceanu.
Bihor: Cordoş Victor (Borod) Aladan Botiş.
Brăila: S. Cristofor, Andrei Dumitrescu.
Bucureşti: Otto şi Armand Feltz, Titi Morlova, Petre Popescu, Victoria Genoveanu, Ionel Stănescu, Viorica Kriegler şi Ionel Gutman, Dem. Ticleanu, C. D. Marinescu.
Buzău: Lionel D'Aly.
Călăraşi: Constantin C.
Câmpina: Gh. D. Ionescu, Constantin I. Ionescu.
Constanţa: Didy Grăjdeanu, Jean Marinescu.
Craiova: Tică Popescu şi Romeo D. Tita Stoiculescu
Galaţi: Eugen Bălănescu, Silviu Schwartzenberg.
Drăgăşani: Lolache şi Mugurel Aragon.
Focşani: Marioara şi Ionel Rădulescu, Mimi şi Ionel Misailescu, Aurel T. Nicolau Herman Aurel.
Galaţi: Mitu Cristea, Emanuel Rosenblatt, Penelopa Molea, Macovei Grigore.
Govora: Geta Popescu,
Gura Şuţi: Gică Popescu.
Iaşi: Fănel Untu şi Gh. Ledwinka, A. Arhiri.
Ismail: Sergent Petre Ioan, Ştefania Vasilescu, Niculae Asmarandei.
Pecica: (Arad): Florica şi Dimitrei Ardeleanu.
R. Sărat: (Budeşti): Papa St . Costel.
Târgovişte: Demetrescu Vasile.
Tg. Ocna: Mauriciu Herşcovici.
Tulcea: Andrei N. Sandu.
T. Severin: Grigore Timoftescu.
Vâlcea (Brezoi): Const. D. Presbiterianu.

Categoria IV-a (50—100 puncte)

Arad, (Nădlac): Ortensia F. Petroiu.
Bistriţa: Aurel Moldovanu.
Buzău: Barbu Stănescu.
Careii-Mari: Ica Căpitan Radu.
Bucureşti: Millis Samuel, Samuel Schaechter.
Cluj: I. S. Delamiceşti.
Coţmani: Bălan Valerian.
Daia-Română: Emil Bozdog.
Galaţi: Ion Gh. Popescu, Elvira C. Canellos Louis Feckete, Gh. Mihail.
Ialomiţa: Titus Petrescu.
Iaşi: Hellman Louis.
Mihăileni: Mihaiu Zahaciuski.
Olăneşti: Mady şi Jeana Rocoş.
Piatra Neamţ: Rappaport Marioara.
Ploeşti: Maria I. Măinescu.
Roşiorii de Vede: Vasile şi Haralambie Ionescu.
Târgovişte: Gh. D. Năchescu.
Tufeni (Teleorman): M. Popescu.
Vulcana: Vasile I. Şerban.

Categoria V-a (1 50)

Brăila: D. Petrescu.
Bucureşti: Nelly Ionescu.
Craiova: A. Kendler.
Huşi: M. Herşcovici.
Iaşi: Theodorescu Aurel.
P. Neamţ: Nelu Dumitrescu.
Ploeşti: Radu D. Hariton.
Tg. Stănişeşti: Anton Adrian.

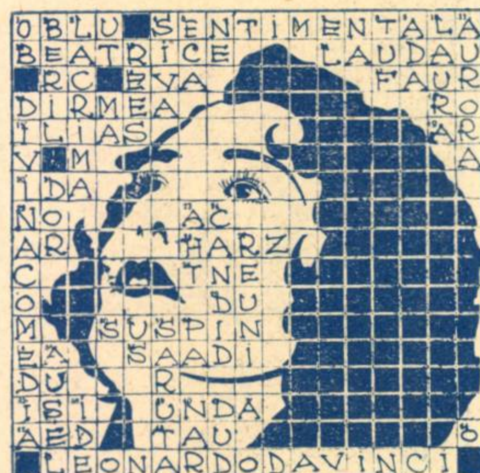
PRIN TRAGERE LA SORŢI, AU CÂŞTIGAT PREMII :

Lei 1.000, d. Sandu Dimancea-Bucureşti.
Lei 500 d. Gh. C. Dumitrescu-Craiova.
Lei 300 d-ra Penelopa Molea-Galaţi.
Căp. Perovici-Braşov.
Gogu Popescu-Vulcana de sus.
Const. Mardare-Bacău.
Ortensia F. Petroiu-Nădlac (Arad).
Grigore Macovei-Galaţi.
Aurel T. Nicolau-Focşani.
Grigore Timoftescu-T.-Severin.

CUVINTE INCRUCIŞATE

SILABE INCRUCIŞATE

INGENIOZITATE
PROMETEU
ZABALA
BARACA
NOTORIETATE
LIGA CA
MANA CARMANIOLA

ETAMINA
PERLA CAVALERIE
METEOROLOGIE
ARATEL RAE
O
BILA PATA
CARI
LI CANA
ARAGI
TAGADA
CARAVANA
TEMA
MINUTA LI
PARTICULARIZATA
TE

PLICUL MAGIC

— Ca să se precizeze dimensiunile reale ale plicului, justiţia va vedea de câte ori s'a micşorat marca de pe plic, apoi stabilind proporţia, va vedea de câte ori s'a micşorat plicul, va înmulţi şi va constata că hârtia de 500 lei n'a putut încăpea nechitită.

„Oamenii Celebri"

— Capus—Lavoisier—Linné—Guide—Guizot—Canova—Lacordaire — Vauvenargues—Lemaitre—Taine — Goethe—Richelieu—Massenet— Hauy—Paderewski — Tilly — Auber-Tasso—Leverrier—Edison—Gounod—Rénan-Eyck—Mozart—Reaumur — Livingstone —Adanson—Michelet—Reclus — Niepce — Masaryk—Regnier—Saint Saens — Lakanal— Alfieri—Talleyrand—Isabey—Caravage—Rabelais-Augier.

„Mură'n gură"

1) Munţii Dornei.
2) Perceptor.
3) Cretă.
4) Roşu.
5) Prefect.

— Deslegarea se obţine, făcând anagramă din literele ultimului cuvânt din fiecare întrebare.

JOCUL PĂTRATELOR INCRUCIŞATE

I) Galan—Amara—Lavit—Arica—Natal.
II) Padu—Amur—Duna—Ural.

CARTE DE VIZITĂ ENIGMATICA

— Deslegător—Bucureşti.

JOC CRIPTOGRAFIC

INDIVIDUALITATE
NOIMA VARUT
SINAN INELE
ETALA TANIR
NARAT ERATO
S G
I E
B N
I E
L I
IMITA ACANT
TORID SAMOA
ARIPE ASART
TANIN NATIE
ELECTRODINAMICA

Ţinând desenul orizontal şi privind din marginea de jos a hârtiei, se vor vedea literele cari alcătuesc „Realitatea Ilustrată".

RĂZBOI ŞI PACE

Oamenii nu se pot iubi dacă nu se cunosc. Omenirea s'a războit dealungul veacurilor din cauză că oamenii nu s'au cunoscut între ei.

Ştiinţa a oferit omenirii putinţa de a se cunoaşte mai îndeaproape şi de-a se convinge că progresul nu poate fi asigurat decât pe cale paşnică.

RAIDURI, congrese, schimb de vizite internaţionale. Intr'o capitală europeană se strâng reprezentanţii unei anume categorii şi constată că interesele lor sunt identice, că, prin urmare, ele nu pot fi apărate decât prin colaborarea tuturor, din toate ţările, de pe întregul glob.

La Geneva şi la Haga reprezentanţii popoarelor se strâng şi constată că interesele fiecăruia se înmănunchiază cu interesele celorlalţi, astfel că, în loc să se divizeze pe grupuri, formează un bloc unitar solid.

Nici un mijloc şi nici un prilej nu este ocolit pentru a demonstra necesitatea solidarităţii umane.

Aţi văzut ce entuziasm a stârnit pretutindeni ultimul raid executat în jurul lumii de d-rul ECKENER, comandantul dirijabilului „GRAF ZEPPELIN".

Ocolul pământului în optzeci de zile a fost făcut în secolul trecut de indivizi pe cari îi creiase imaginaţia fecundă a unui scriitor. In secolul acesta ocolul pământului a fost făcut de indivizi reali, — şi a fost făcut în mai puţine zile, cu peripeţii mai puţine şi cu mai mult confort.

Acum, d-rul Eckener a arătat că putem face ocolul lumii în câteva ore, într'o tovărăşie multiplă şi diversă, în condiţiunile de confort şi siguranţă pe care ni le oferă trenul sau vaporul de lux. Vom putea să citim o carte, să scrim un roman, să jucăm un poker şi să ne plimbăm cu mâinile în buzunar, ca pe un bulevard, în dirijabilul depărtat de pământ, dar apropiat de Dumnezeul închipuirii noastre, care, desigur, se scarpină în barbă şi îşi spune că oamenii pot să fie şi de ispravă la urma urmii.

Va veni timpul, — şi va veni foarte curând, — când vom putea să ne trezim dimineaţa la Bucureşti, să bem o cafea la Viena, să prânzim la Stockholm şi să asistăm seara, la Veneţia, la o serbare cu muzici şi lumini pe lagune. Când vom avea câteva zile de concediu vom putea să plecăm la New-York aşa cum am pleca la Vatra Dornei, sau la Tokio aşa cum ne-am duce la Tekirghiol.

* * *

Să ne bucurăm, prin urmare, văzând cum ştiinţa triumfă pretutindeni deoarece, prin ea, oamenii se pot cunoaşte mai îndeaproape şi deci se pot iubi. Căci sursa iubirii aceasta e: **CUNOAŞTEREA RECIPROCA.**

Uite, eu sau d-ta avem impresia că domnul cutare e posac, egoist. Ne este antipatic. N'am vorbit niciodată cu el. L-am văzut pe stradă sau la biurou. Imprejurarea ne pune, însă, într'o zi, faţă'n faţă şi constatăm că ne-am înşelat: domnul acesta e foarte cum se cade. Are un suflet admirabil. Suntem uimiţi — şi suntem şi mai uimiţi când aflăm că aceeaş părere defavorabilă avea despre noi domnul care nu ne cunoştea îndeaproape.

Cunoscându-ne, ne stimăm şi, stimându-ne, ne iubim.

Popoarele de aceea se duşmăniau altădată: nu se cunoşteau îndeajuns. Işi atribuiau reciproc defecte şi intenţii răuvoitoare. Ştiinţa oferă însă, tot mai mult posibilităţi de mai îndeaproape cunoaştere a oamenilor între ei, iar urmarea este că oamenii îşi descoperă afinităţi de simţire şi cugetare, identităţi de interese şi de idealuri.

Fiecare cucerire a ştiinţei este primită cu bucurie de toată omenirea. Orice idee, ori cât de îndrăzneaţă, nu mai pare absurdă şi nu mai stârneşte protestări, anatemizări.

Apele sunt brăzdate astăzi de vapoare, care fac legătura între continente şi totuş nu sunt decât o sută şi ceva de ani de când, consultată de Napoleon asupra construirii vaporului cu aburi, Academia de Ştiinţe din Paris considera că ideea însemnează o nebunie, o eroare grosolană, o absurditate.

Biserica binecuvintează astăzi orice nouă descoperire, şi totuş nu sunt de cât o sută şi ceva de ani de când lansarea primului vapor cu aburi din New-York la Albani a stârnit panică printre slujitorii bisericii. In capele, predicatorii au afurisit invenţia, spunând că ea e o născocire a Diavolului. Vaporul a fost lansat întâmplător, în ziua de 17 August, şi s'a spus că numărul 17, însemnează totalul celor zece antene şi şeapte capete ale lighioanei Apocalipsului.

Se spunea: apa şi focul au fost despărţite de Dumnezeu. N'avem voe să despărţim ceeace Domnul a împreunat şi nici să împreunăm ceeace el a despărţit.

De atunci şi până azi progresul e imens. Ştiinţa nu mai condamnă nici o nouă descoperire, iar biserica n'o mai afuriseşte.

* * *

S'a spus: omul e o fiinţă cu instincte războinice. Biologia a demonstrat însă, că omul e o făptură paşnică şi că, dacă, de-alungul vremilor, el s'a războit, a făcut aceasta în urma falşificării gândirii sale. Falşificându-şi gândirea, a înţeles greşit apărarea intereselor sale, socotind că ele pot fi salvate prin luptă, nu prin bună înţelegere.

Omul nu poate fi o făptură războinică, deoarece el nu e înarmat de natură pentru luptă, ci pentru pace. Şi nu e o făptură războinică, deoarece el nu poate trăi izolat, aşa cum trăiesc alte fiinţe ale pământului, ci în grupuri, în permanent schimb de idei şi simţiminte cu semenii săi. Izolarea sălbăticeşte.

Dar omul a luptat în decursul veacurilor deoarece, falşificându-şi gândirea, a socotit că interesele sale nu sunt şi ale semenilor săi. Necunoscându-şi îndeaproape semenii, s'a pus în gardă, le-a atribuit gânduri şi scopuri duşmănoase şi din neînţelegerea aceasta perpetuată dealungul veacurilor, au rezultat numeroasele ciocniri care au întârziat progresul omenirii şi au însângerat-o şi au îndoliat-o.

Rătăcirii acesteea i s'a pus, astăzi, capăt. In urma cumplitei tragedii care a fost războiul mondial şi în urma izbânzilor pe care în ultimul timp le-a repurtat ştiinţa, oamenii au început să se apropie, să se stimeze şi să se iubiască, făcând cu părere de rău constatarea că şi-au plecat până acum urechea numai la îndemnurile de ură când, cu două mii de ani în urmă, Seneca formula faptul înţelept:

— „Trebue să trăeşti pentru alţii dacă vrei să trăeşti în adevăr pentru tine" şi când, cu o sută de ani în urmă, Goethe declara:

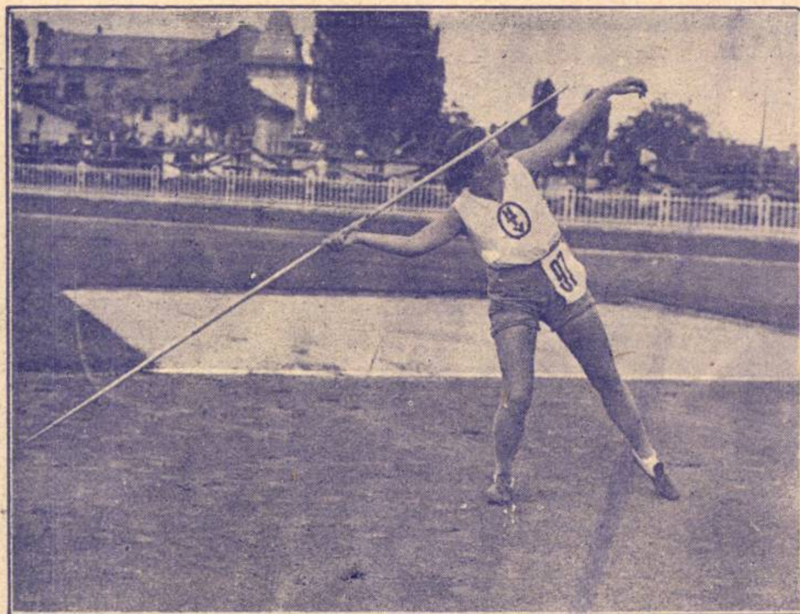
— „Să resimţim fericirea sau nenorocirea poporului vecin, ca şi cum ar fi ale propriului nostru popor", exprimând în alţi termeni porunca marelui răstignit:

— „Iubeşte pe aproapele tău, ca pe tine însuţi".

ION PAS

PAGINA SPORTIVĂ

Pe marginea sportului indigen

D-ra IKELI campioană națională a României pe 1929, la aruncarea suliței

CURSA DE 200 m. PLAT, din campionatele naționale de atletism; dela stânga SCHULER, CSEGEZI. PUCHALA, (învingătorul probei) și IAVORSKY

SESIUNEA sportivă de toamnă, inaugurată în curând, se prezintă pentru România sub cele mai favorabile auspicii. In toate ramurile practicate, țara noastră începe acum să se afirme în concertul sportului din Europa.

In nici un an până acum nu s'a dat prilej atât de vast atletului de la Dunăre să se afirme. Incepând cu apariția boxeurului *Lucian Popescu* la Paris și trecând în revistă și victoria strălucită a României, împotriva Bulgariei, la Sofia, putem și noi inaugura însfârșit o rubrică de „activ" într'un bilanț, care înregistrează numai deficit.

„Lucian" a înfruntat la „Central" pe francezul *Gabès*, în matchul vedetă al reuniunei. Pentru a prezenta prietenilor cititori pe adversar, este suficient să amintim că egalează aproape pe *René Challenge*. Acesta este succesor „in spe" al lui *Emile Pladner*, de care „Realitatea Ilustrată" s'a ocupat pe larg după scandaloasa afacere din primăvară. Pladner a fost nevoit să cedeze titlul compatriotului său *Huat*. Huat la rândul său, îmbătat de mirajul dolarilor, s'a îmbarcat pentru America. Și cum tentaculele lui „Uncle Sam" nu liberează lesne prada, actualul deținător al titlului francez la categoria muscă, riscă să nu poată face față în termen provocării lansate de *Challenge*. Iată-l prin urmare pe „René" cel mai serios candidat la sceptru.

Lucian Popescu a terminat cu *Gabés* la egalitate. *Challenge* a învins pe *Gabés* la puncte. Cum între *Popescu* și *Challenge* — sau dacă vreți, între *Challenge* și *Popescu* — nu poate exista o mare diferență, Lucian va fi opus în Capitală francezului. Dacă învinge — ceeace îi urăm sincer — se consacră challenger la titlul european al categoriei. Oricare ar fi rezultatul, este primul boxeur român care ajunge până la această treaptă înaltă.

* * *

Un al doilea succes românesc este subliniat la Sofia, de echipa noastră națională de foot-ball. Susținând al patrulea match contra Bulgariei, purtătorii tricolorului cuceresc o nouă victorie pe lângă cele trei precedente. Faptul nu ar prezenta atâta însemnătate, dacă importanța sa nu ar fi mărită de trei factori hotărîtori:

1) este primul match al competițiunei instituită între statele balcanice;

2) bulgarii au întreprins de curând un turneu peste hotare recoltând rezultate excelente, și

3) aproape întreaga suflare sportivă românească a prognosticat, deși greșit, o înfrângere radi ală a culorilor românești.

Prin această prismă, victoria se apreciază la justa ei valoare.

Nu este prima, dar nici ultima!...

* * *

După parodia de la Lemberg, unde Polonia ne-a aplicat o severă corecțiune, echipa noastră de atletism a pornit în cruciadă de reabilitare la „Olimpiada balcanică" de la Atena. Din fericire nu s'a mai plecat cu obișnuitele trâmbițe și surle ci doar cu exprimarea unei temeri justificate de înfrângere.

Poate că astfel sorții ne vor fi mai favorabili...

* * *

Pentru cursul lunei viitoare se prepară metamorfozarea actualei „Federații a Societăților de sport", în concordanță cu dispozițiile nouei legi a educației fizice. Se vor constitui federațiuni de specialitate pe sporturi, care laolaltă se vor înfrăți într'o „Uniune".

Se asigură astfel o autonomie a sporturilor, o descentralizare necesară și o mai bună gospodărie.

Politica sportivă s'a terminat, deci.

Să înceapă acum și sportul!...

a. v.